

NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE
Washington

Founded 1836

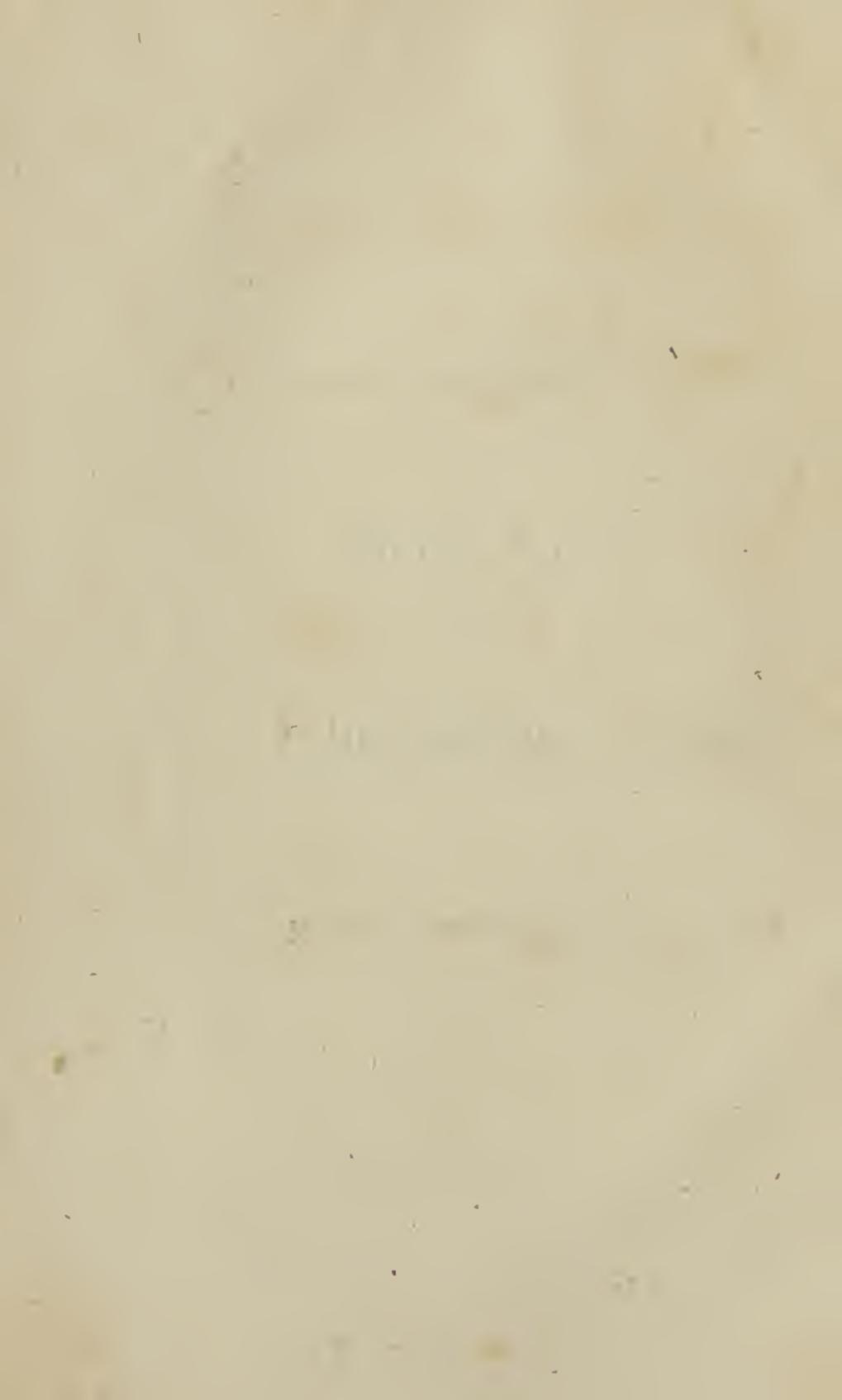
U. S. Department of Health, Education, and Welfare
Public Health Service

SYNOPSIS

NOSOLOGIÆ METHODICÆ.

S Y N O P S I S

NOSOLOGIÆ METHODICÆ,

S I S T E N S

MORBORUM CLASSES

GENERALA et SPECIES

Cum harum ex SAUVAGESIO Synonomis.

AUCTORE

GULIELMO CULLEN, M. D.

MED. PRACT. in ACAD. EDINE. PROF.

MED. REG. apud SCOTOS PRIMARIO,

COL. REG. MED EDINE. SOCIO,

&c. &c. &c.

Ad Normam novissimæ Editionis
edita atque emendata.

A M E R I C A E :

Excudebat A B R A H, H O D G E,

M.DCC.LXXXIII.

H. O.

Amis suo

J. Ruthven, Jr.

Officer Editor

L E C T O R I.

S.

ANNO 1789 celeberrimus hu-
jus operis Auctor, tertiam Synop-
sis Nosologiæ Methodicæ editio-
nem in commune dabat ; generi-
bus tamen Sauvagesii, Linnaei,
Vogelii et Sagari adjunctis. Hic
Synopsis Culleni tantum excuden-
dam curavimus, medicinæ studi-
ofis accommodatam. Quem la-
borem jam late laudatam, non mi-
norem gratiam, patria nostra, la-
turum speramus.

Idibus Maii,

1783.

PROLEGOMENA.

RE S est inter medicos satis nota, morbos quosdam natura sive causa proxima diversos, externa tamen facie, sive symptomatis, adeo similes esse, ut alii ab aliis difficilime internoscantur. Cum autem morbi natura diversi remedia diversa, quandoque etiam contraria, postulent, summi est momenti ut medicinam facientes morbum quemque, a quovis alio, certo dignoscant.

DUM medici vero, in ipso artis usu versati, de morbis distinguendis saepe incerti sint, merito queruntur, in scriptis de re medica, non semper inveniri quae hanc ambiguitatem solvere valeant. Saepe quidem observatum est, descriptiones, sive historias,

B

quas

quas vocant, morborum, in scriptis medicorum reperiundas, plerumque mancas et imperfectas esse; et nemo est, ut opinor, qui non facile agnoscat, historias morborum pleniores, magis exactas, et characteribus melius distinctas, quam quas adhuc habuimus, desideratas esse.

EXTARE multi quidem putarunt, medicos veteres, Graecos et Romanos, in observandis et notandis morborum phaenomenis, diligentes et solertes fuisse, atque in horum scriptis historias morborum complures quae nobis utiles esse possint. Mihi vero videtur vel inexactam et superstitionem antiquitatis venerationem, vel quandam eruditionis ostentationem, scriptis medicorum veterum in hac aestimationem nimiam conciliaisse. Minime quidem dissimulandum, in scriptis illis quedam subinde reperiri quae morborum characteres vere delineant. Qualia autem ibi occurrunt, quantumcunque a recentioribus aestimata, parum profecto nos docuissent,
et

et attentionem nostram penitus fortassis effugissent, nisi res eadem nobis ex propria observatione prius innotuissent. Revera, neoterici libros veterum raro, ad primam rerum notitiam comparandam, evolvunt, sed plerumque, ut propria tantum inventa et observationes horum autoritate suffulcent, perscrutantur. Mihi quidem persuasum est, vel historias morborum plerasque, quae in scriptis veterum jam inveniuntur, ad morbos regionis a nostra plurimum diversae pertinere, ideoque nobis parum utilles esse; vel scripta eorum adeo mutilata et corrupta ad nos pervinisse, ut ad usus nostros parum conferre queant. Fatendum saltem, notitiam morborum ex scriptis veterum huius riendam multo minorem esse, quam qua opus est ad illam, de qua diximus, ambiguitem eximendam.

Nec nisi sero admodum et lente ad hanc rem expediendam progressi sunt recentiores. Seculo enim decimo sexto, Galeni sequaces,

in instauranda veterum doctrina, tanta cum laude versati, in horum scriptis explicandis et illustrandis fere solum occupati; parum omnino ad emendandam vel amplificandam morborum historiam contulerunt.

Nec ejusdem aevi medici chemici, Galenorum adversarii acerrimi, in illa re plus fecerunt. Medicamentis enim inveniendis, et promiscue adhibendis, solum intenti, a morborum studio hominum animos proflus avertebant.

Hinc quidem factum est, quod ab instauratis literis seculo decimo quinto, usque ad tempora Sydenhami, nullae fere morborum historiae plenae vel accuratae conscriptae sint. SYDENHAMUS vero, sagacitate et iudicio quibus maxime pollebat, majorem in notandis et describendis morborum phaenomenis diligentiam adhibendam esse protinus sensit, et in hunc finem ad sedulam observationem se accinxit, qua plures tandem et

et meliores, quam antea quisquam, morborum descriptiones protulit.

AD hujus exemplum, et ad normam methodi, per observationes et experimenta, philosophandi, tunc temporis invalescentis, evenit, ut ab eo tempore plures medici, in historiis morborum augendis et accuratius redendis, operam collocaverint.

A tempore igitur Sydenhami in hac re multum laboris nec frustra impensum est; rem tamen minime adhuc absolutam esse censeo. Multa parum accurata, multa erronea, multa denique prorsus falsa, historiis morborum, quas jam habemus, inesse, novit quisque in his aliquantulum versatus; et novit etiam ex variis causis haec vitia subrepisse. Scriptores enim, alii ad theorias sibi placentes stabiendas, alii ad fidem remediis ab ipsis sive inventis sive multum laudatis conciliandam; vel veritatem, praeconceptis occaecati, non percipiebant, vel etiam fictis

et

et falsis corrumpebant. Plures, re omni quovis modo mirabili capti, quod ipsi facile crediderunt, alios credere cupientes, rem omnem praeter modum amplificarunt. Plures denique, ut observationibus, hodie adeo expetitis, famam fibi compararent, historias in museo fictas, pro veris tradiderunt. Haec omnia, si specialius indigitarem, de imperfetta hactenus morborum historia satis clare constaret; sed haec omnia impraesentiarum praetermitto, et unum solummodo, in historiis morborum conscribendis, vitium, ad rem nostram maxime pertinens, indicatum volo.

MULTI optimae etiam fidei medici, in morbis observandis diligenter versati, in historiis eorum conscribendis saepe nimium fecerunt. Non solum enim symptomata morbi cuiusvis semper praesentia et inseparabilia, sed plura etiam, et cuncta quidem quovis tempore morbum comitantia, recensuerunt. Ita symptomata rarius, nec necessario cum morbo coniuncta, et plura omnino adventitia et fortuita,

fortuita, notarunt; dum simul illa inusitata et fortuita ab usitatoribus et inseparabilibus distinguere penitus neglexerunt. Hinc, historiam morborum plenissimam reddere co- nantes, quae ad distinctionem cujusque ab alio quovis conferre possent, omiserunt, immo difficiliorem reddiderunt.

DE hacce in historiis morborum redundantia saepe conquesti medicinam facientes, pathognomonica quae dicuntur desiderarunt; hoc est, ut notentur symptomata illa pauca, quae cuique morbo adeo propria sunt, ut ab illis solis quisque morbus ab alio quovis illico et certo dignoscatur. Hujusmodi autem pathognomonica in scriptis medicis nondum data, neque unicuique morbo assignata sunt; nec, quantum video, nisi per Nosologiam methodicam, rite institutam, assignari queunt.

DUDUM quidem SYDENHAMUS et solet BAGLIVIUS, quo facilius et certius morbi distinguerentur,

distinguenterunt, omnes morbos, per normam methodi botanicae, ad genera et species, appositis characteribus idoneis, referri voluerunt: Id est, ut institueretur Nosologia methodica. Hoc etiam consilium alii summae famae medici comprobarunt, et quisque, nisi fallor, in artis usu occupatus factum fuisse vehementer optaret. Nihil tamen hujusmodi protinus tentatum fuit; an quidem ex fructu inde capiendo parum perspecto, an vero ex difficultate operis praevisa, non constat; sed revera nihil omnino tentatum fuit, donec celeberrimus FRANCISCUS BOISIER DE SAUVAGES, circa annum 1732, rem aggressus fit.

QUAE quidem, exeunte seculo decimo sexto, FELIX PLATERUS in morbis secundum symptomata ordinandis conatus est, quodammodo huc referri possunt; conatus autem isti inconditi adeo et imperfecti erant, ut quenquam eosdem prosecuturum esse vix expectandum fuit; et revera ante SAUVAGESIUM

GESIUM nemo, quantum novimus, ulla ex parte prosecutus est. Haud dissimulandum quidem, PLATERUM SAUVAGESIO quaedam suggessisse; pauca tamen, nec fausta admonitum, et quae nemini usui fuissent, nisi SAUVASEGIUS, cum meliore spe, opus multo longius provexisset.

IPSE quidem SAUVAGESIUS primum lente et titubanter progrediebatur; et, re iterum atque iterum tentata, non nisi post multam lectionem, et assiduam per triginta annos meditationem, Nosologiam methodicam suam, anno 1762 editam, protulit.

INTEREA, duo alia, in Nosologia methodica, tentamina facta sunt; alterum a celeberrimo viro, et in distributione rerum methodica plurimum exercitato, CAROLO à LINNE; alterum ab erudito Professore Gottingensi, RUDOLPHO AUGUSTO VOGEL. A neutro tamen, utpote vestigiis SAUVAGESII preesse nimis insistente, opus multum promotum fuisse videtur.

CUM de utilitate hujusmodi tentaminum, jamdudum mihi persuasum fit, simulac ad medicinae praxin docendam in hac alma Academia admotus fui, mei officii esse putavi alumnos nostros ad Nosologiae methodicae studium allicere; et, quo facilius hoc efficerem, libellos quotquot ad id conferre posse, hic edendos, et in discipulorum manus tradendos, curavi.

Ex opere SAUVAGESII, aliis rebus non admodum utilibus referto, ea tantum quae ad genera et species morborum distinguendas pertinerent excerpti, et cum his LINNAEI et VOGELII libellos integros conjunctos edidi.

AUCTORES hi aliquid laudis sine dubio merentur; quanquam enim eorum opera, rem ex toto confecisse minime videantur, nec multum utilitatis tyronibus inexpertis afferre queant; in arte tamen versatis, et in dignoscendis morbis aliquatenus exercitatis, nonnihil commodi exinde oriri posuit.

DIFFICILE

DIFFICILE quidem erit, hanc rem protinus perfectam reddere, nec, ut opinor, nisi tentaminibus repetitis fieri potest. Non solum igitur mihi licitum, sed mei muneris esse, opus hoc Nosologicum, quantum possem, promovere arbitratus sum; eoque con filio methodum quodammodo novam tentavi, et una cum supra dictis edidi. Hanc, et si nequaquam omnibus numeris absolutam, prioribus tamen in quibusdam magis accuratam inventam fore spero.

Qui ante nos huic studio operam derunt, minus consulto, ut mihi videtur, rem aggressi sunt; morborum enim species parum perspectas habentes, ad suprema classium et ordinum genera constituenda illico se accinxerunt. A natura vero, species solum datae sunt; et generum constitutio est mentis humanae excogitatio, quae, donec species omnes bene notae et perspectae fuerint, fallax et incerta erit; et in generibus quidem constituendis, nisi ad species semper respiciamus,

respiciamus, labor noster vanus et futilis evadet.

CONSTITUTIO generum supremorum, in quovis rerum systemate, neutiquam adhuc absoluta est. Classes enim, vel etiam ordines, omnino naturales, vel in systemate vegetabili, vel in animali, nondum ubique constitutae sunt. De fossilibus methodus etiam difficilior, et de morbis fortassis omnium difficillima erit. Videamus igitur quomodo hanc rem quam optime tractare possumus.

CUM res distinguendae, numero quam plurimae sint, tum ad investigationem, tum ad reminiscentiam, utilissimum et necessarium esse videtur, ut ad genera quaedam suprema referantur; cum vero species rerum non admodum numerosae sint, et quarum siccillatim recensitarum reminisci, memoriae in plerisque hominibus vires non excedat, eas, summa solicitudine, ad classes et ordines referre vix opus esse videtur.

ITA Illustris DE BUFFON quadrupedia, quorum species numero paucae sunt, ad classes et ordines referre haud necessarium esse censuit, et quae in hunc finem alii tentarunt, frivola esse, et ad denominationem studiosos plurimum turbantem duxisse, putavit,

ILLUSTRI tamen et egregio viro prorsus assentire nequeo. Etiam si enim institutio classium et ordinum morborum, neque pro investigatione eorum satis perfecta reddi queat, neque pro numero valde necessaria sit, quodammodo tamen tentandam, et ad majorem accurationem diligenter perducendam esse, puto.

ENIMVERO, si ab illusione quae ex characteribus classium et ordinum oriri queat, cavemus, et, ni fallor, cavere plerumque licet, etiam classium et ordinum institutionem, in multis ad pleniorum et magis exactam specierum distinctionem conserre posse contendeo. Etsi enim ejusmodi institutionem, ubique certam et accuratam femp
per

servationes postea diligentius faciendas, ducent; quin et plurimum valebunt, tum ad Nosologiam methodicam, tum ad distinctionem morborum, tandem perfectiorem reddendam.

QUAMVIS morborum characteres hactenus propositi saepe erronei, saepe deficientes sunt; tentamina tamen omnia jam facta exhibere cupiens, in hac tertia Synopsis editione ex systemate symptomatico **CL. MICHAELIS SAGAR**, quae ad genera morborum definita pertineant, excerpti, et caeteris supra memoratis subjunxi. Haec autem tentamina omnia simul edita sunt, ut juxta posita facilius conferri possint, et ut collata vel optimos et maxime idoneos characteres indicent, vel ad erroneos corrigendos, et ad distinctiones magis exactas obtainendas, lectores ducant.

Hujusmodi studium plurimis medicis necessarium fore facile credo; nam morborum titulis inherentes, notiones parum accuratas

curatas et determinatas habent; et, quantum video, ad magis exactas, nisi nosologiae methodicae studio, duci vix possunt.

Ex iis quae jam diximus, tum utilitatem necessitatem Nosologiae Methodicae manifestam fore spero; et simul patebit, quare antehac, et nunc etiam, eandem colere allaboravi. Proximum est, ut in hisce prolegomenis, quas in hoc studio regulas ipse observavi, et ab aliis observandas vellem, nunc exponam.

PRIMA et praecipua nostra cura fuit, ut morborum species in ipsis aegris praesentes detergerentur et dignoscerentur. Cum vero species nisi simul genus indicaretur, vix recte definiri possint; et cum genera plurima a Nosologis indicata unius tantum speciei sint, inde factum est, quod nostri etiam labores, in generibus praesertim distinguendis, impensi videantur. Ad species tamen semper respeximus; et ad eas dig-

D noscendas,

noscendas, characteres generum a nobis
datos ubique utiles fore speramus.

IN generibus morborum recensendis, pau-
ciora, quam in aliis systematibus dicta sunt,
recensui; quod si recte feci, id studiosis mul-
titudine rerum contemplanda facile turbatis
imprimis commodum esse puto. Etiam-
si enim numerum generum minuens ali-
quando erraverim, id tamen tuto tentatum
fuisse censeo; cum enim discipuli nostri
genera facile et satis certo distinguenda recte
perspexerint, illos genera forte omissa facile
postea agnituos esse, credo.

GENERALA morborum vero apud nos,
quam apud alios Nosologos, necessario pau-
ciora sunt; quia plura, pro diversis ab aliis
habita et recensita, a nobis, utpote nulla,
quantum nobis videtur, re diversa, sub uno
titulo comprehensa sunt; et hujus rationes
postea locis idoneis tradendae venient. In-
terea notandum, plura genera, quae primo
intuitu omissa videantur, nequaquam ex
oculis

œculis studiosorum sublata esse, cum generis illius, ad quod pertinere nobis videntur, uti synonyma recenseantur, et locum suum in indicé adhuc retineant.

DEINDE, genera morborum a nobis, quam ab aliis enumerata et definita, pauciora sunt; quia nulla, nisi idiopathica et primaria, notanda esse duximus; dum plura ab aliis memorata, sympathica tantum sunt, sive symptomata nusquam per se existentia; et neutiquam igitur pro morbis primariis agnoscenda. Ita *Carphologia*, *Pandiculatio*, *Rigor*, *Sternutatio*, *Oscedo*, *Singultus*, *Stertor*, *Anxietas*, *Lassitudo*, *Stupor*, *Pruritus*, *Algor*, et *Ardor*, a *SAUVAGESIO*, et alia ab aliis, pro generibus recensita, a nobis penitus omittuntur; et recte, ni fallor, nisi quot symptomata, totidem genera morborum, ponere velimus.

DENIQUE, genera morborum apud nos pauciora sunt; quia, ex classibus VITIORUM et DEFORMITATUM, plura a nobis omit-
tuntur.

tuntur; vel quod morbi adeo leves sint, ut medicorum attentionem et curam non mereantur; vel quod congeniti et immutabiles medicorum artem penitus eludant. Ita *Lentigo*, *Leuce*, *Cyasma*, *Seline*, et *Cicatrix*, ex classe VITIORUM; et *Phoxos*, *Gibber*, *Rhysemata*, *Canities*, *Coloboma*, *Naevus*, *Monstrositas*, *Rhcnosis*, *Varus*, *Valgus*, *Leiopedes*, *Saniodes*, *Criporchis*, *Hermaphroditus*, *Dionysifcus*, *Galiancon*, *Galbulus*, et alia ex classe DEFORMATUM apud VOGELIUM recensita, recte a nobis omista putamus. Ejusmodi vitia et deformitates, fortassis in pathologia, sive historia generali, mutationum quas, quavis occasione, subit corpus humanum notari possent; Notologiam autem methodicam iis adeo frivolis onerare, vel eandem tam multis novis et inutilibus appellationsibus turbare, minime indoneum videtur. Judicet itaque lector, quam merito gloriatur cl. SAGAR, se generum numerum auxisse.

QUOD,

QUOD, modo memorata omiserim, venia forsitan mihi facile dabitur. Sunt autem alii morbi, memoratu quidem digni, quos omissos non adeo facile condonabit studiosus. Hujusmodi omissions agnosco, et quidem doleo; sed variae rationes, ut quidam morbi hic omitterentur, effecerunt. Primo, fieri potest, ut quidam observationem nostram penitus effugerint; dein, sunt alii satis noti, quibus, in nostro systemate, locus idoneus nulquam inventus est; denique, sunt alii quorum historia apud medicos adeo sit imperfecta, ut nec locus nec character idoneus iis assignari queat. Ne tamen ejusmodi genera penitus omitterentur, ad calcem operis, omissorum, quotquot neverim, catalogum subjunxi, ut posteri perspicaciores, ea diligentius perpendentes, characteres et locum iis assignent.

EODEM consilio, ne scilicet tyronibus contemplanda praeter necessitatem multiplicarentur, non genera solum, sed species morborum etiam ad minorem numerum redigi.

redegi. Hoc magis periculosem videri potest, cum nullam speciem, quae revera existat, recte omittere liceat. Ne quidem ad recensionem specierum ipse accederem, difficultas operis me dubium, et timidum antehac diu cohibuit; et id tantum tentare ausus sum, ut species, a SAUVAGESIO recensitas, serie paulo luculentiore et emendatiore traderem: Re autem amplius, et curatius perpensa, species jam recensurus, numerum earum, apud SAUVAGESIUM recensitarum, multum minuendum esse, arbitratus sum.

SOLUS quidem SAUVAGESIUS, nam SAGARUM nihil moror, in recensione specierum quicquid praestitit; et, licet egregius vir, plurimis observationibus undique collectis, multum de re medica meritus fit; haud tamen dissimulandum, illum in multis graviter errasse, dum species revera easdem, sub diversa appellatione repetitas, pro diversis ponebat; et praesertim dum species sympatheticas, tam saepe idiopathicis immiscebant, qua ratione earum numerum totum praeter modum auxit. Hos ut tollerem

rem errores, quod potui feci, numerosis
nempe apud SAUVAGESIUM speciebus, rec-
te, quantum ego judico, ad pauciores redac-
tis.

QUOD ut efficerem, primo species plures,
uti diversas a SAUVAGESIO recensitas, pro
una eademque habui, et sub uno titulo po-
sui; atque hujus rei rationes locis suis ido-
neis posthac tradendae sunt.

DEINDE, cum species idiopathicas solum
pro veris et genuinis enumerare velim,
quotquot pro symptomaticis habere potui,
totidem ex numero specierum apud SAU-
VAGESIUM sustuli. Cum autem, in recen-
sione specierum symptomaticarum aliquis
usus sit, earum recensionem, seorsum tamen,
denuo apposui.

DENIQUE, alia et praecipua ratio, qua
specierum, a SAUVAGESIO recensitarum,
numerum minuendum esse censui, ea est,
qua plures ab eo pro diversis positas, pro
specierum

specierum varietatibus, tantum habui et enumeravi.

Hoc autem est, quod in Nosologia Methodica maxime difficile videtur, dicere nimirum, quid pro ipsa specie morbi, quid pro ejusdem speciei varietate, tantum habendum sit. Cum autem criteria illa, quae in Zoologia et Phytologia, ad species a varietatibus certius distinguendas adhiberi possint, in Nosologia Methodica nequaquam invenienda sint; varietates morborum a speciebus distinguere ubique difficilis erit. Quamobrem varietates plures recensere, tutissimum et fere necessarium esse duxi. Ejusmodi vero distinctionem, in artis usu utilissimam fore ratus, illam adhibere ubique annis sum; quod si non in omnibus, cum aequa certa cognitione, cum aliqua saltem verisimilitudine, diligenter quae sequuntur penitus, saepe fecisse videor.

CUM morbus aliquis, quo plures homines laborant, symptomata cuiusdam speciei characteristicæ

racteristica omnia et sola, in unoquoque ostendit; quantumvis haec in alio minus, in alio magis vehementia fint, hoc speciem diversam exhibere non putamus; et, in universum, morbos gradu solum differentes, non nisi ejusdem speciei varietates praebere censemus.

TUNC igitur de varietate a specie distinguenda quaestioni tantum locus est, cum in diverorum hominum morbis, vel ex solitis cuiusvis speciei symptomatis, quae-dam absint, vel iisdem quaedam addita sint.

CUM ex symptomatis solitis quaedam ab-sint, quoties inter symptomata, quae magis, et ea quae minus, essentialia sunt distinguere liceat, ex horum absentia non nisi varieta-tem adesse concludimus.

CUM vero symptomatis characteristicis alia quaedam addita sint, si addita pro symptomatis symptomatum, potius quam pro
E. symptomatis

symptomatis causae haberi queant, varietatem tantum constituant.

DENUO, cum symptomata addita, in specie data, prorsus insolita sint, et simul conditiones morbi praecipuas parum vel nihil mutari videantur, haec quoque varietatem tantum praebere censenda.

CUM morbi genus quoddam, ex principiis diversis oriri queat, idem, ex diversitate principii, specie diversum evadere potest, nec semper tamen; nam, quotiescumque diversitas illa parva fuerit, et simul symptomata parum ab ea fuerint mutata, hoc etiam non nisi varietatem exhibere, putamus.

MORBI genus itidem, pro diversa ejus sede, diversae speciei fieri potest; quotiescumque vero sedes diversa, neque partis structurae, neque functionis ratione differat, hujusmodi sedis diversitas etiam pro varietate tantum habenda est.

PORRO,

PORRO, cum de morbis invicem distinguendis hic agatur, observari vellem, res duas esse, quae ad similitudinem et affinitatem morborum, in diversis hominibus indicandam, plurimum facere possint.

ALTERA est, quod principii quaedam similitudo, morborum inde in diversis hominibus genitorum similitudinem arguit; ita, quando morbi diversorum hominum, ex uno eodemque principio oriuntur; quando, etiam principium illud, ad morbum gignendum, in unoquoque necessarium sit; denique, quando idem principium, ubique fere ejusdem qualitatis et vis esse videatur, tum demum morbos, ex ejusmodi principio genitos, ejusdem vel simillimae naturae esse, judicare licet.

Hoc de morbis contagiosis plerisque valere mihi videtur. Ex his enim sunt, qui in pluribus hominibus ab eadem specifica contagione oriuntur; nec, in eorum aliquo morbus, nisi ab illa contagione applicata,

plicata, oriri unquam observatur; et simul illius contagionis vires et qualitates, ubique fere, eadem esse videntur. Quod ad proxime dictum spectat, id quibusdam dubium videri potest; sed, cum ejusdem contagionis effectus, per secula plura jam observati, semper et ubique admodum similes sint, eam qualitate et viribus eandem esse, merito concludimus; et, ob hoc praesertim, quod effectus isti, quatenus diversi videantur, plerumque hominis infecti conditioni cuidam, potius quam contagioni, qualitate vel viribus diversae, tribui possunt.

MORBOS, itaque, eademi contagione specifica ortos, similiiae naturae esse credendum; ejusmodi morbos etiam vix, nisi unicam ejusdem generis speciem, praebere; immo, earum diversitatem quandam aliquando observatam, non nisi ejusdem speciei varietatem indicare, suspicendum est.

HAEC omnia, non solum de exanthematis contagiosis, sed etiam de plerisque febribus epidemicis, dicta velim. Hanc autem opinionem, de similitudine febrium epidemicarum proferens, a gravis auctoritatis viro SYDENHAMO, hujusmodi febres specierum plurium esse statuente, dissentire cogor. Recte quidem, an secus, multum dubito; et posteris litem dirimendam relinquo, hoc simul praemonito, plurimum medicinam facientibus inter futurum, de alterutrius sententiae veritate sibi satisfacere, vel potius quas limites utrique sint ponenda, statuere.

ALTERA res, quae similitudinem morborum, in diversis hominibus, ostendere possit, est similitudo remediorum quibus sanantur. Similitudo quidem morborum in similitudine causae eorum proximae, qualiscunque sit, revera consistit; cum remedia vero morbis medeantur, tantum quatenus causas, eorum proximas tollant, morbos,
qui

qui iisdem omnino remediis sanantur, ejusdem naturae esse oportet.

HUJUSMODI ratiocinatio, tum ad phlegmasiarum missione sanguinis, tum ad febrium intermittentium cortice Peruviano sanatarum, similem naturam indicandam, plurimum certe facere potest. Hanc autem doctrinam, utcunque in praxi medica aliquando utilem, fallacem tamen, neque in praxi, neque in Nosologia methodica, nisi caute admodum, adhibendam esse censeo. Apud vulgus medentium quidem, remedia eademi quibusque fere ejusdem generis, speciebus, et harum varietatibus adhiberi, et hinc genera plura nullo modo specie differre, videantur. Sed peritiores norunt, morbos, aliquo modo diversos, rarius quam putatur, ab iisdem prorsus remediis sanari: Bene etiam norunt, ex promiscua remediorum adhibitione fieri, quod eadem remedia adeo saepe frustranea, sanationes saltem minus perfectae sint. Porro, norunt expertissimi, ad recte medendum, omnino o-

pus esse, ut remedia, non solum generi, sed speciei cuique, et saepe etiam varietatibus quibusdam, apprime fint accommodata.

Ad artem medicam breviores, et exinde faciliores, reddendas, species morborum quascunque, a varietatibus suis distinguendas esse, arbitratus sum. Hanc tamen distinctionem in pluribus quodammodo incertam esse fateor, et, in nosologia methodica, tutissimum fore puto, varietates morborum plerasque notare et recensere. Hoc itaque praestare ubique annis sum, aliis sapientioribus, qui posthac huic operi se immiscere velint, relinquens, discriminacionem magis certam statuere.

Exposita jam qua ratione morborum, tum generum, tum specierum, numerum minuere laboravi; saperest, ut quo modo eorum, quae admisi, characteres constitueri sunt, nunc exponam.

IMPRIMIS igitur, notas externas, sensibus nostris facile obvias, ubique selegi, neglectis, vel potius rejectis, de statu corporis interno conjecturis quibuscumque. Porro, ex notis quae sensibus sunt obviae, illas medici potius quam aegri sensibus percipendas, semper praetuli; quum tamen has, utcunque fallaces, penitus negligere vel omittere non liceat.

SECUNDO, ea symptomata pro notis characteristicis praecipue feligenda putavi, quae perpetuo cum morbo praesentia sunt, et hoc quidem semper annitendum esse puto. Cum vero plurimi morbi sub eorum decursu, aliam atque aliam omnino formam capiant, in his, ex serie rerum, et symptomatum sibi invicem succedentium, character saepe necessario petendus est.

IN hac re autem tractanda, duplex quæstio exortitur. Prima est, An ex morbi principio characteris partem desumere liceat?

Ad hanc responderi possit, quod, etiam si de principiis morborum apud medicos judicium saepe fallax, et prorsus falsum sit, nec temere idecirco ad morbos distinguendos adhibendum; cum eadem tamen aliquando satis certe nota sint, et facile observanda, hujusmodi principia in nosologia, pro notis characteristicis recte adhiberi posse censeo.

ALTERA quaestio hic exoriens est, quantum ex serie symptomatum, sub decursu morbi occurrentium, characterem ejus petere liceat? Ad hanc etiam possit responderi, quod, cum plures morbi, ut exanthema et febres intermittentes, nisi post decursum aliquot dierum, ex serie symptomatum sibi invicem succendentium, nullo modo dignosci queant; ut hujusmodi morbi distinguantur, ex serie illa character necessario sumendus est. Characteres autem, non nisi post longum morbi decursum, fortassis non nisi post morbum finitum, statuendi, nequaquam in nosologia usurpari debent.

debent. Ita apud Ill. LINNAEUM *Febrium continentium*, quas vocat, characteres a diuturnitate totius morbi defumpti prorsus inepti sunt.

IN constituendis morborum characteribus, regula tertia est, quod, cum quisque fere morbus, ex plurium symptomatum concursu solum dignoscatur, ex iis pro notis characteristicis quot sufficient; nec plura tamen adhibenda sunt. Piores nosologi mihi videntur, in characteribus quos dederint, plerumque nimis breves et deficientes fuisse; et forsitan mihi vitio verti potest, quod aliquando sim in iisdem nimis longus et redundans. Nusquam quidem volens fui redundans; ut vero essem copiosus ubique me conatum fateor, prudentissimum fore ratus etiam ad redundantiam appropinquare, quippe posteris multo facilius erit, quod nimium est tollere, quam quod deficiat suppleret.

IN characteribus denique morborum constitutis, quaeritur etiam, an ex defectu functionis cuiuslibet, quae in sano unoquaque exercetur, vel ex absentia symptomatum, in aliis generibus vel speciebus apparentium, notas quasdam desumere liceat ? SAUVAGESIUS quidem defectus functionum, utpote nihil positivum indicantes, pro morbis noluit admittere ; plures igitur, qui a LINNAEO sub ordine *constrictiorum*, et a VOGELIO sub classe *epischesium*, recensentur, penitus omisit.

SED, pace tanti viri, dixerim, quanquam defectus, si strictius loqui velimus, nihil positivum indicet ; defectum tamen functionis, quam exercet quisque sanus, statum corporis humani exhibere, quem ut distinguamus utilissimum est, atque etiam necessarium, et ejusmodi status pro morbo recte haberi potest. Porro, etiamsi in quibusdam detectus isti aliquando sine molestia vel morbi symptomate observentur ; in plerisque tamen magnam molestiam, et symptomata

mata plurima parciunt. In his igitur, defec-
tum functionum, saepe symptomatum cau-
sam manifestam, pro morbo haberi licet,
et ex ejusmodi defectu, in plurimis morbis
horum notas characteristicas petere licet, et
oportet. SAUVAGESIUS ipse in hac re
parum sibi constare videtur, *Debilitatum*
classem instituens, et Amnesiam, Agrypniam,
Ischuriām, et alia etiam tanquam genera re-
censens.

QUOD notas ex absentia symptomatum,
in aliis congeneribus apparentium, spectat;
eas nequaquam bonas, et, ubicunque fieri
potest, evitandas censeo. In pluribus ve-
ro vitari, quantum video, non possunt;
nec a quovis nosologo adhuc fuerunt vita-
tae.

CUM, secundum has regulas, characteres
morborum constituendi sint, plurimum re-
fert, eosdem sermone accurato et luculento
exprimere; nec minus, morbum quemque
apto nomine insignire.

NORUNT eruditii, Ill. LINNAEUM methodum plantarum perfectiorem reddidisse, eo, quod botanices linguam, usurpatam ubique vocibus maxime idoneis et definitis, magis accuratam effecit; nec quidem dubito quin delineatio morbi, ad instar delineationis plantae, a LINNAEO exhibitae, in nosologia multum profutura sit. In nosologia autem, ac in botanice, non aequae necessarium esse videtur; tum quod tam multae rerum circumstantiae, in nosologia, ac in botanice, notandae non veniunt; tum quod symptomatologia, in quibuscumque fere Pathologiae generalis systematibus exhibita, plurimum in hac re jam praestitit. Fatendum quidem, symptomatologias vulgo prolatas, nec adeo plenas esse, nec adeo exactas, ac optandum esset; et, si pleniores fierent, atque ubique voces magis idoneae et accurate definitae usurpatae essent, ad nosologiam perficiendam certe plurimum conferre posset. In hujusmodi vero tantamine cendum est, ne distinctiones nimium subtilem et dubiae adhibeantur, uti ab auctore *Observationum*

ervationum Clinicarum, quae Warsaviae annis 1767 et 1768 prodierunt, factum fuisse opinor. Ipse quidem hujusmodi nihil tentavi, tum quod plus exegisset, quam per longum tempus mihi suppetivit otii, tum quod mihi minus necessarium videtur, qui voces apud medicos usitatissimas, et in sensu vulgo recepto, ubique fere usurpandas curaverim.

Quod ad denominationem morborum attinet, in Classem, Ordinem, et Generum nominatione, eas, quantum potui, regulas observavi, quae in LINNAEI *Criticis Botanicis*, et in ejusdem *Philosophia Botanica*, ab ill. auctore traduntur.

Quando notiones novae sunt proferendae, etiam nova nomina imponenda sunt, et ejusmodi aliquando, parcus licet, adhibuimus. Cum vero nomenclaturam mendicam, diuturno usu confirmatam, sine gravi causa mutare non liceat; ne factum eset ubique curavimus; quod tamen ill. LINNAEUM saepe, nulla urgente necessitate, fecisse, et VOGELIUM, appellationibus

bus novis, frivilis, ineptisque, Nosologiam deturpasse, observavimus.

UT clarior et certior habeatur morborum notitia, appellationibus selectis, synonyma, tum aliorum nosologorum, tum auctorum maxime celebrium, ubique apposuimus. Hoc diligentius feci, ut inde norint studiosi, ex quibus praecipue scriptis, morborum scientia optime obtineri possit.

IN recensendis specierum synonymis, appellationes, quibus SAGARUS usus fit, omisi, tum quod ipse aliorum auctorum synonyma ubique omittens, nos de speciebus, quas indicare voluit incertos, saepe reliquit; tum quod, in recensione specierum, illum profecto minus peritum fuisse, et regulas nosologiae methodicae optimas quasque neglexisse, nobis videtur.

SYNONYMA veterum medicorum adhuc omisi, non quod eorum scripta prorsus negligenda esse putaverim, sed quod ego, neque satis certo, neque cum fructu, synonyma eorum indicare potuerim.

S E R I E S

CLASSIUM et ORDINUM*.

CLASSIS I. PYREXIÆ.

ORDOI. FEBRES.

II. PHLEGMASIÆ.

III. EXANTHEMATA.

IV. HÆMORRHAGIÆ:

V. PROFLUVIA.

CL. II. NEUROSES,

O. I. COMATA.

II. ADYNA MIÆ:

III. SPASMI.

IV. VESANIÆ.

* Classium institutionem primo a SAUVAGESIO datum, LINNAEUS, VOGELIUS, et SAGARUS, in omnibus fere, secuti sunt. Cum vero ex eorum classibus plures sint, ut VITIORUM, ANHELATIONUM, DOLORUM, et FLUXUUM, neque naturales, nec quovis modo idoneae, ejusmodi institutionem sequi non potui. Aliam itaque simpliciorem, et in universum,

CL. III. CACHEXIÆ.

O. I. MARCORES.

II. INTUMESCENTIÆ.

III. IMPETIGINES.

CL. IV. LOCALES.

O. I. DYSÆSTHESIÆ.

II. DYSCINESIÆ.

III. APOCENOSES.

IV. EPISCHESSES.

V. TUMORES.

VI. ECTOPIÆ.

VII. DIALYSES.

ut mihi videtur, aptiorem, hic protuli. Haec fortasse etiam minus absoluta videri possit, quod inter morbos totius systematis, in primis tribus classibus recentitos, et illos partis singularis, sive LOCALES, in classe quarta collocatos, distinctione non ubique facilis erit. Hoc quidem, rarius licet, aliquando fieri posse concedimus. Sed nihil praestantius nobis nunc suppetit; et, ob rationes in Prolegomenis, pag. xx. allatas, de perfecta classium institutione non admodum feliciter sumus.

CL. I. PYREXIAE.

CHARACTER. Post horrorem pulsus frequens, calor major, plures functiones laesae, viribus praesertim artuum immunitis*.

SYNONYMA. Morbi febres *Auctorum.*

* Quid hic, et pluribus quae sequuntur locis, nobis forsitan vitio verti possit, quodammodo hic obiter excusare liceat. Ita, dici potest, pyrexias aliquando videri, quas nullus praecesserat horror, et pyrexias in quibus neque pulsus frequentior, neque calor major, quam in tanis esse solet; characterem ideo datum neque verum, neque ubique adhibendum. Iliusmodi pyrexias, rarissime licet, aliquando videri negare nolo; sed, in characteribus classium, ad species dignoscendas adhibendis, ut singulae classis notae in unaquaque specie conspiciantur, haud necessarium videtur, et sufficit, si earum pieraeque in specie quavis adsint.

Character idoneus quisque, plurium notatum sive symptomatum concursum notare debet, et male quidem

cum

52 GENERA MORBORUM

ORDO I. FEBRES.

Praegressis languore, lassitudine, et aliis debilitatis signis, pyrexia sine morbo locali primario.

Febres *Aetorum* S. Cl. II. V. Cl. I. *Sag.* Cl. XII.
Morbi febriles critici L. Cl. II.

cum veteribus **VOGELIUS** calorem auctum solum, et recentiores **SYLVIUS** et **Cel. BOERHAAVIUS** pulsuum velocitatem solam, pro charactere pyrexiae, sive febris ut vocant, posuerunt. Certe, qui dicunt febrem adesse et si pulsus nihilo naturali frequentior sit, ex aliis quam velocitate pulsuum signis febrem adesse judicant; quod etiam plurium symptomatum notacionem, in quovis charactere necessariam esse, ostendit.

Porro, hic obiter observari velim, pulsuum velocitatem solam, pyrexiam vel febrem adesse nequaquam semper indicare; cum a causis externis plurimis pulsus sit naturali velocior, sine morbo, sive quavis functionum laesione. Hisce de pyrexiae charactere quaestitionibus, in charactere a nobis hic dato, quantum potuimus, prospectum est. Sed, in aliis classium et ordinum characteribus adeo felicem esse vix licet; et in characteribus plerisque, si ad species plerasque charactere adhiberi possit, paucas exceptiones non moratur. Unilem plerumque fuisse mihi sufficit, ubique perfectum fore non spero.

SECT. I. INTERMITTENTES.

Febres, miasmate paludum ortae, paroxysmis pluribus, apyrexia, saltem remissione evidente interposita, cum exacerbatione notabili, et plerumque cum horrore redeunribus, constantes : Paroxysmo quovis die unico tantum*.

Intermittentes *Auctorum* S. Cl. II. O. III. L. Cl. II.
O. II. V. Cl. I. O. I. *Sag.* Cl. XII. O. III.

Remittentes *Auctorum* S. Cl. II. O. II. *Sag.* Cl. XII.
O. II. †.

* Qui perpenderit quae de febribus remittentibus,
quae videntur continuae, a *continuis*, strictius dictis
distinguendis, mox dicenda sunt, facile videbit quam-
obrem, tum intermittentium tum continuarum charac-
terem antea datum, hic mutare necessarium habui.

† Febrium remittentium, quasi a febribus inter-
mittentibus exquisitis prorsus differentium, ordinem
separatum instituerunt Nosologi SAUVAGESIUS,

LIN-

54 GENERA MORBORUM

Exacerbantes L. Cl. II. O. III.

Continuae V. Cl. I. O. II. *.

Continuae periodicae *Sennert.* de febr. Lib. II. cap.

13.

Continuae remittentes, *Boerb. Aph.* 727.

Compositae ex acuta periodica, *Junk. Tab.* 82.

Continuae remittentes, proportionatae, *Torti. Therap. Spec. L. V. cap. I.*

Continentes *Mortoni.* Exerc. II.

LINNAEUS, et SACARUS; minus recte tamen, si mihi judicare fas sit. *Remittentes* enim, quae dicuntur, ex eodem principio, miasmate nempe paludum, ac *intermittentes*, oriuntur; iisdem in locis, et eodem anno tempore, utraque simul epidemice graffatur; utraque iisdem prorsus remedii sanatur; et facissime in eodem homine idem, qui videtur, morbus, nunc intermittentis nunc remittentis typum exhibet. Morbi idcirco, causis, sanatione, et typo simillimi, nec ad ordinem, nec ad sectionem diversam distrahendebant.

* Magis inconsulto adhuc VOGELIUS *remittentes* omnes cum *continuis* sociavit. *Continuae*, quas vocamus, omnes quidem remissiones et exacerbationes ostendunt; sed a *remittentibus* ad *intermittentes* merito referendis, plurimum aliis multis differunt, ut mox dicetur.

GENUS. I. TERTIANA.

Paroxysmi similes intervallo quadraginta octo circiter horarum : Accessionibus meridianis.

Tertiana *Auctorum*, S. G. 88. L. 16. V. 2. *Sag.* p. 704. *Hoffm.* Tom. II. pag. 11. *Stab.* de tertiana febris genium universum manifestante, Haiae 1706. Ejusd. Casual. magn. Cas. 21. Casual. min. Cas. 96. *Clegborn's diseases of Minorca*, cap. III. *Senas*, de recond. febr. natura.

TERTIANA est vel

- I. Interposita apyrexia, quae
- i. Variat paroxysmi duratione.

A. Tertiana paroxysmis haud ultra horas duodecim extensis.

Tertiana legitima, S. sp. 1. *Sennert. de febr.* L. II. cap. 18. *Hoffm.* Tom. II. p. 12.

Tertiana vera, *Clegb. Min.* p. 140.

B. Tertiana paroxysmis ultra horas duodecim extensis.

56 GENERA MORBORUM

Tertiana notha sive spuria, S. sp. 2. *Sennert.* de febr. L. II. c. 18. *Clegb. Min.* p. 140. *Hoffm.* Tom. II. p. 12.

2. Variat paroxysmorum recursu.

C. Tertiana quotidie revertens, paroxysmis inaequalibus, alternis similibus.

Tertiana duplex, S. sp. 13. *Sennert.* de febr. L. II. c. 21. V. G. 12. *Clegb. Min.* p. 141.
Duplicana L. 18.

D. Tertiana alternis diebus revertens, paroxysmis eodem die binis.

Tertiana duplicata, S. sp. 14. *Jones,* de febr. interm. P. II. cap. 6. *River. Cent.* IV. obs. 16.

E. Tertiana quotidie revertens, paroxysmis altero die binis, altero unico tantum.

Tertiana triplex, S. sp. 15. *Clegb. Min.* p. 142. Semitertiana *Hoffm.* II. p. 40.

Semitertiana primi ordinis *Galeni,* *Spig.* de semiter- tiana, L. II. cap. 4.

F. Tertiana quotidie revertens, interposita remissione inter diem imparem et pariem magis, inter parem et imparem minus, notabili.

Hemitritaeus, *Cels.* L. III. cap. 3.

Semitertiana, *Clegb.* Minorc. p. 143. *.

Semitertiana secundi ordinis, *Galen.*, *Spig.* L. II. c. 5.

Amphimerina hemitritaeus, S. sp. 8.

Amphimerina pseudo hemitritaeus, S. sp. 9. *.

3. Variat symptomatibus.

G. Tertiana affectibus soporofis stipata.

Tertiana carotica, S. sp. 10. *Werlhof.* de febribus, et auctores ab eo allegati, p. 6.

Tertiana hemiplegica, S. sp. 20. *Werlhof.* ibid.

Quotidiana soporosa, S. sp. 8. *Car. Pif.* obs. 175.
176.

Febris caput impetens, *Sydenb.* Ep. ad R. Brady.

H. Tertiana spasmis et motibus convulsivis stipata.

* Fortassis hemitritaea quaevis ad remittentes relegari possit; et, licet affines separare nolui, limites non satis certe ponendos esse fateor.

58 GENERA MORBORUM

- Tertiana asthmatica, S. sp. 6. *Bonet.* Polyalth. Vol. I. p. 250.
- Tertiana hysterica, S. sp. 8. *Wedelii* A. N. C. Dec. I. A. II. obs. 193.
- Hysteria febricosa, S. G. 135. sp. 8. A. N. C. Dec. I. Ann. II. obs. 193.
- Tertiana epileptica, S. sp. 16. *Calderae* Trib. med. p. 225. *Lautter.* Histor. med. bienn. Cap. II. cas. 2.
- Quotid. epileptica, S. sp. 3. *Edinb. Essays*, Vol. V. P. II. art. 49.
- Ecclampisia febricosa, S. G. 133. sp. 17.
- Epilepsia febricosa, S. G. 134. sp. 9.
- Tertiana tetanodes *Medici* Beobacht. I. Band. p. 24.
- Tetanus febricosus, S. G. 122. sp. 10. *Stork*, Ann. Med. II. p. 163.

I. Tertiana efflorescentia cutis stipata.

- Tertiana petechialis, S. sp. 3. *M. Donati*, L. III. Cap. 14. *Lautter.* Hist. Med. cap. II. cas. 10.
- Tertiana scorbutica, *Wedel.* A. N. C. Dec. I. A. II. Obs. 193.
- Tertiana urticata, S. sp. 22. *Planchon.* Journ. de med. 1765. *Clegb. Minorc.* p. 157.
- Tertiana miliaris, S. sp. 21. *Waltbieri* de med. German. apud *Roncalli* Europ. med. p. 151.

K. Tertiana phlegmasia stipata.

Tertiana pleuritica, S. sp. 4. *Valesii* in epid. L. I.

Sect. 3. *Lautt.* hist. med. cap. II. cas. 5. 9.

Pleuritis periodica, S. G. 103. sp. 14.

Tertiana arthritica, S. sp. 5. *Morton.* Exerc. I. cap. IX. hist. 22. *Lautt.* loc. cit. cas. 19.

4. Variat aliis morbis complicata.

Tertiana scorbutica, S. sp. 9. *Etmuller,* prax. L. I.

Sect. XVI. cap. 2. *Timaei* L. VIII. cas. 15.

Tertiana syphilitica, S. sp. 17. *Deidier de morib. vener.* Sect. IV.

Tertiana verminosa, S. sp. 18. *Stiffer.* in act. Helmstad. *Lancis de noxis palud.* L. II. cap. 5. et 6.

Illust. *Pringle Diseases of the army*, p. 98. *Ramazzini* const. epidem. rural. ann. 1690. Sect. XI. *Van den Bosch.* Const. epid. verminos. ann. 1760, &c.

5. Variat ratione principii *.

* Nullum quidem febrium intermittentium principium sufficiens praeter miasma paludum agnoscimus; sed, cum miasma hoc non semper validum sit ad morbum arcessendum, nisi aliae potestates excitantes simul

60 GENERA MORBORUM

Tertiana accidentalis, S. sp. 12. *Sydenham*, cap.

5.

Tertiana a scabie S. sp. 11. *Juncker*, tab. 80. *Hoffm.*
II. p. 12.

II. Interposita remissione tantum *.

Tritaeophya, S. G. 85. *Sag.* p. 695.

Tritaeus, L. 21.

Hemitritaea, L. 23.

Tertianae remittentes et continuae *Auditorum*.

Tertianae subintrantes, proportionatae, subcontinuae,
Torti Therap. Special. Lib. III. cap. 1.

simul agere concurrant; has potestates excitantes
pro parte principii hic admittimus, licet neutiquam
morbus excitassent, si miasma paludum non antea
applicatum fuisset.

* Tertianae Remittentes variant adeo, tum typi-
cum symptomatum ratione, et formae earum diver-
sae adeo saepe in eodem homine inter se commu-
tantur, ut in iis denominandis nihil fere quod perpe-
tuum sit efferri possit. Tertianas autem, quas comi-
tatas dixit *TORTI*, eas scilicet quae symptomate quo-
dam peculiari et gravi comitantur, recensui; dein, ut
caetera ad hanc rem pertinentia intelligentur, auc-
tores plures qui de tertianis remittentibus optime
scripserunt, et exempla earum praecipua exhibuerunt,
enumeravi,

Tertiana subcontinua, S. sp. 19.

Quotidiana deceptiva, S. sp. 2.

Amphimerina semiquintana, S. sp. 24.

Tritaeophya deceptiva, S. sp. 10.

Ex tertianis comitatis *Torti* loc. cit. prae-
cipuae sunt:

- A. Tertiana cholérica sive dysenterica, *Tort.* ibid.
Lautter, Hist. med. cas. 6. 16. 17. 20. *Morton*,
App. ad Exerc. II.
- B. Tertiana subcruenta sive atrabilaris *Tort.* ibid.
Haec a *Cleghornio* nunquam visa est.
- C. Tertiana cardiaca *Tort.* ibid. *Lautter*, Hist. med.
cas. 15. 18. 23.
Amphimerina cardiaca, S. sp. 5. *.
Tritaeophya affodes, S. sp. 6.
Febris continua affodes, V. 27.

* Amphimerinas inter et Tritaeophyas, uti inter quotidianas et tertianas duplices, distinctio saepe difficultis. Sed quotidianas tertianis multo rariores, et oeconomiam animalem in febres typi tertiani maxime proclivem esse norunt experti, hinc plures amphimerinas ad tertianas remittentes retuli. Judicent autem autoptae.

62 GENERA MORBORUM

D. Tertiana diaphoretica, *Tort.* *ibid.*

Tritaeophya typhodes, S. sp. 4.

Tritaeophya elodes, S. sp. 5. †.

Febris continua elodes, V. 21.

E. Tertiana syncopalis *Tort.* *ibid.* *Lautter*, cas. 11.

12. 13. 15. 16.

Tritaeophya syncopalis, S. sp. 1.

Amphimerina syncopalis, S. sp. 4.

Amphimerina humorosa, S. sp. 6.

Febris continua syncopalis, V. 29.

F. Tertiana algida, *Tort.* *ibid.* *Lautter*, cas. 13.

Amphimerina epiala, S. sp. 3.

Amphimerina phricodes, S. sp. 7.

Tritaeophya leipyria, S. sp. 9.

Tertiana leipyria, S. sp. 23. *Valcarengbi Med.*

Ration. p. 18.

Febris continua epiala et leipyria. V. 19. et 24.

G. Tertiana lethargica, *Tort.* *ibid.*

Tritaeophya carotica, S. sp. 7. *Lautter*, 1. 7. 14.

Tertiana apoplectica *Morton*. *Exerc.* 1. cap. IX.
Hist. 25.

Tertiana soporosa *Werlhof*. de febr. p. 6.

Febris epidemica *Urbevetana* *Lancif.* de noxis
pal. effluv. I. II. c. 3.

†. De typo febris sudatoriae *Boyeri Metb.* a suivre
dans les malad. epidem. quam huc retulit Sauvage-
fius, ex ipsius Boyeri descriptione mihi non liquet, et
ad typhum referri mallem.

Tertianarum remittentium exempla praecipua, nobis nota, sunt sequentia.

Causos *Hippocratis*. De Morb. Vulg. L. III. sect. 3.
Tritaeophya causus, S. sp. 2.

Febris ardens *Boerhaavii*, Aph. 738?

Tertiana perniciosa, quae simulata tertiani circuitus effigie lethalis, et mille accidentibus periculosissimis implicata, existit. *Lud. Mercatus de febribus*, Lib. VI.

Tertiana pestilens, *P. Sal. Diversus de febri pestilenti*, cap. X.

Tertiana maligna pestilens *Riverii*, L. XVII. Sect. II. c. 1. et Sect. III. c. 3.

Morbus Hungaricus *Lang. Lemb. L. I. Ep. 4. Sennert. de febr. L. IV. cap. 14. Jordan. de pestis phæn. cap. 19.*

Languor Pannonicus *Cober. obs. castr. Hung. I. obs. 6. &c.*

Amphimerina Hungarica, S. sp. 10.

Vide postea, notas ad Typhum.

Hemitritaeus pestilens, *Schenck obs. L. VI. ex Corn. Gemma.*

Febres pestilentes Ægyptiorum, *Alpin. de med. Ægypt. L. I. cap. 14.*

Febris tertiana epidemia, *Bartholin. Hist. anat. cent. II. 56.*

Febres epidemicae Autumni ann. 1657 et 1658,
Willis de febr. cap. 16.

64 GENERA MORBORUM

- Febris synches epidemica ab ann. 1658 ad 1664,
et postea ab ann. 1673 ad 1691. *Morton.* App.
ad *Exerc.* II.
- Febres Autumnales incipientes, *Sydenh.* de morb.
acut. ad ann. 1661---1664, et in epist. ad *H. Pas-*
man ad 1678, et seq.
- Affectus epidemicus Leidensis, *Fr. Sylvii* Prax. med.
app. tract. X. et oratio de affectus epidem.
causis.
- Morbus epidemius Leidensis 1669, *Fanois*, Diff.
apud *Haller.* Disp. tom. V.
- Tertianae perniciose et pestilentes et febres castren-
ses epidemiae *Lancif.* de nox. palud. effluv.
- Febres intermittentes anomalae et mali moris, *Hoffm.*
II. p. 38.
- Febris cholerica minus acuta, *Hoffm.* II. p. 112.
- Febris epidemica Leidens. ann. 1719. *Koker* apud
Haller, Disp. tom. V.
- Amphimerina paludosa, S. sp. 19.
- Febris paludum Illustr. *Pringle Diseases of the army*,
Ed. 4to, 8vo, p. 179.
- Bononiensis constitutio hiemalis 1729, *Beccari* in
A. N. C. Vol. III. Obs. 48.
- Amphimerina biliosa, S. sp. 22.
- Febris Castrensis Illustr. *Pringle loc. cit.* p. 174.
- Febris putrida epidemica, *Huxham* de aere ad ann.
1729.
- Febris biliosa Lausanensis, Cl. *Tiffot*. de febr. bilios.

Tritaeophya Wratislaviensis, S. sp. 3. *Habn.* Epidemia verna Wratislav. in app. ad A. N. C. vol. X.

Tritaeophya Americana, S. sp. 12?

Febris anomala Batava, *Grainger de febr. anomala.*

Morbus Naronianus *Pujati de morb. Naron.*

Febris continua remittens, *Hillary's Dis. of Barbadoes.*

Febris remittens Indiae Orientalis, *Lind. Med. Edin. Diff. Inaug. 1768.*

Febris critica et febr. biliosa aestatis, *Rouppé de morb. navig.*

Febris remittens regionum calidarum, Cl. *Lind. Med. Haflar. Essay on the diseases of hot climates.*

Tertiana remittens symptomatica est.

Tritaeophya lactea, S. sp. 8.

Febris lactea, *Etmulleri Coll. consult. cas. 57.*

G. II. Q U A R T A N A.

Paroxysmi similes intervallo septuaginta duarum circiter horarum: Accessionibus pomeridianis.

66 GENERA MORBORUM

Quartana Auditorum S. G. 89. L. 17. V. 3. *Sag.* 711.
Hoffm. II. p. 23. *Junck.* tab. 81.

Est vel,

I. Interposita apyrexia.

i. Variat typo.

A. Quartana paroxysmis quarto quoque die singulis ; aliis diebus nullis.

Quartana legitima, S. sp. 1. *Sodenham de morb.*
acut. cap. V.

B. Quartana paroxysmis quarto quoque die binis ; aliis diebus nullis.

Quartana duplicata, S. sp. 4. *Bonet.*

C. Quartana paroxysmis quarto quoque die tribus ; intermediis diebus nullis.

Quartana triplicata, S. sp. 16.

D. Quartana quae ex quatuor diebus tertium tantum a febre vacuum haber,

paroxysmis quarto quoque die similibus.

Quartana duplex, S. sp. 3. V. 13.

E. Quartana quotidie accedens, paroxysmis quarto quoque die similibus.

Quartana triplex, S. sp. 5. V. 14. Barthol. H. anat. c. 1. 95.

2. Variat symptomatibus.

Quartana cataleptica, S. sp. 7. Banet. Polyalth. vol. 1. p. 805.

Quartana comatosa, S. sp. 15. Werlhof. de febr. C. Pisonis Observ. de morbis a colluvie serosis obs. 166. 167. 168. 169. 171. 172. 173. 174.

Quartana epileptica, S. sp. 8. Scholzii Conf. 379. 380.

Quartana hysterica, S. sp. 10. Morton. Pyret. Exerc. I. cap. IX. H. 10. 11.

Quartana nephralgica, S. sp. 9.

Quartana metastatica, S. sp. 17.

Quartana amens, S. sp. 12. Sydenham de morib. acut. cap. V.

Quartana splenatica, S. sp. 2. Etmuller. Coll. consult. cas. 25.

68 GENERA MORBORUM

3. Variat aliis morbis complicata.

Quartana syphilitica, S. sp. 6. *Plateri obs. L. III.*
p. 676. *Edinb. Eff. art. XLVII. obs. 8.*

Quartana arthritica, S. sp. 11. *Muggr. de arthr.*
symp. cap. IX. H. 4 et 5.

Arthritis febricosa, S. sp. 10.

Arthritis febricosa, S. sp. 10. *Werlhof. de*
febr. Cockburn de morbis navigantium, obs.
19.

Quartana scorbutica, S. sp. 14. *Barthol. de med.*
Dan. diss. IV. Tim. L. VIII. cas. 18.

II. Interposita remissione tantum.

Tetartophya, S. G. 85. *Sag. 323. L. 22.*
Quartana remittens *Auctorum.*

Varietates sunt.

Tetartophya simplex, S. sp. 1. *.

* Quartanam continuam morbum rarissimum
esse, testantur scriptores medici omnes; sed illius ex-
emplum ex *Franc. Joelis operum* tomo 3. citat.
SAUV. In loco autem citato, nihil ad rem pertinens
inveni; sed tomi quinti pag. 63. haec verba profe-
runtur,

Amphimerina semiquartana, S. sp. 23.

Tetartophya semifertiana, S. sp. 5.

Tetartophya maligna, S. sp. 6. *Lautter. Hist. med. cas. 21. M. Donat. L. III. cap. 14.* ex *M. Gatenaria. Horst. L. 1. obs. 15.*

Tetartophya carotica, S. sp. 4. *Werlhof. de febr. Bianchi Hist. hep. pars III. const. ann. 1718.*

p. 751.

Tetartophya splenalgica, S. sp. 2. *

runtur. Febris quartanae “ Species veteres duas constituunt. *Quartanam continuam*, (quae mihi septuagenario nunquam visa est, et ideo eam aut rarissimam aut nullam esse judico), et *Interpolatam*, quae frequentissima est.

* Huc febrem Fernelianam *Rym. Fortis* refert SAUV. et vult febrem ita a *Forte dictam* fuisse, quod ea mortuus sit ipse Fernelius: Sed quodammodo hic errasse SAUVAGEUS mihi videtur. Nam febres quasdam Fernelianas vocat *Fortis*, Tom. II. cent. II. obs. 35, et 36. non quod e genere remittentium fuerint, sed quod visceris cuiusdam, hepatis praesertim, labe comitatae sint; et mortuus quidem est Fernelius ex inflammatione lienis. Sed quod hic morbus quartanae typum unquam exhibuit, non dicitur a *Plantio*, qui in vita Fernelii, operibus ejus praefixa, de eo modo narrat,

70 GENERA MØRBORUM

Tetartophya` hepatalgica, S. sp. 3. *Car. Fis.* in
præfat. p. 33.

Amphimerina spasmodica, S. sp. 16.

E R R A T I C Æ.

Ad Tertianam vel Quartanam ERRATICAS.
S. pertinere putamus*; et hic ideo ea-
rum varietates subjunximus.

Erratica quintana, S. sp. 1. *Tu'p.* L. III. 52.
Foreßt. L. III: obs. 43. ex quartana ill. *Van
Swieten*, Comm. p. 505.

Erratica septana, S. sp. 2. *Boerb.* apud ill. *Van
Swieten* ibid. *M. Don.* L. 3. 14.

Hebdomadaria Schenckii ex *Gibalto*.

Septimana, ill. *Morgag.* XLIX: 36.

Erratica octana, S. sp. 3. *Etmüller* prax. L. I:
Seß. XV. cap. 2. *Cyrilli* in *Etmüller*, p. 187,
188. 365. *Valles Controv.* L. V. c. 25. *P. Sal.*
Div. in not. ad D. A. de *Altomati*, cap. XII.
Zacut. *Luf.* P. M. L. III. obs. 34. *Schult-*
zins in E. N. C. D. I. ann. IV. et V. ob. 70.
Arnold. de febr. Stomach. epid. § IV. apud
Haller. *Diss. Pract.* Vol. V. *De Haen* de divisi-
febr. div. iv. p. 9.

* Vide Senacum de recondita febrium natura,
L. I. Cap. 1.

- Hemicrania lunatica, S. sp. 10.
 Erratica nonana, S. sp. 4. *Zac. Luf.* ibid.
 Erratica decimana, S. sp. 5. *Zac. Luf.* ibid.
 Ephemera dichomene, S. sp. 11. *M. Don. L.* III.
 14. ex *Gentili.*
 Erratica vaga, S. sp. 6. *River. cent. III.* obs. 32.
Etmuller, L. I. S. XV. c. 2.

G. III. QUOTIDIANA.

Paroxysmi similes intervallo viginti quatuor circiter horarum : Paroxysmis matutinis.

Quotidiana *Auctorum*, S. G. 87. L. 15. V. 1.
Hoffm. II. 33. Junck. tab. 79.

I. Interposita apyrexia.

i. Variat solitaria.

A. Universalis.

Quotidiana eadem hora matutina rediens.

Quotidiana simplex, S. sp. 1.
 Quotidiana legitima, *Sennert de febr. cap. 12.*

72 GENERA MORBORUM

B. Partialis.

- Quotidiana partialis, S. sp. 10. *Cnoffel.* E. N. C.
D. I. A. III. obs. 205. *Edinb. Med. Eff.* vol. I.
art. 31. vol. II. art. 19.
- Quotidiana cephalalgica, S. sp. 6. *Morton Pyret.*
exerc. I. Hist. 27. *Van Swieten in Boerb.* p.
534.
- Cephalalgie intermittens, S. sp. 7.
- Cephalaea febricosa, S. sp. 4.
- Quotidiana ophthalmica, *Morton*, *ibid. hist.* 17.
Van Swieten, *ibid.*
- Ophthalmia febricosa, S. sp. 23.

2. Variat comitata.

- Quotidiana ischiadica, S. sp. 5. *Edinb. Eff.* vol.
V. art. 49.
- Ischias intermittens, S. sp. 1.
- Quotidiana nephralgica, S. sp. 7. *Morton*, *ibid.*
hist. 28.
- Nephralgia febricosa, S. sp. 13.
- Quotidiana uretico-sputatoria, B. *Scharf.* E. N.
C. D. II. A. II. obs. 104.
- Quotidiana epileptica, S. sp. 4. *Edinb. Eff.* loc.
cit.
- Hysteralgia febricosa, S. sp. 9.

Vespertinae vel symptomaticae videntur sequentes.

Quotidiana hysterica, S. sp. 3.

Quotidiana catarrhalis, S. sp. 9.

Quotidiana stranguriosa, S. sp. 11.

II. Interposita remissione tantum.

Amphimerina, S. G. 84. L. 20. *Sag.* G. 321.

Quotidiana continua, V. 15.

Quotidianae remittentes et continuae *Auctorum.*

Amphimerina latica, S. sp. 1.

Febris continua lymphatica, *Etmuller Coll. cons.*

cas. 32. *River.* obs. cent. I. obs. 57.

Amphimerina singultuosa, S. sp. 14.

Febris continua Lyngodes, V. 26.

Amphimerinae S. caeterae vel ad tertianas pertinere, quorsum plures supra retuli, vel symptomaticae et vespertinae esse videntur. Hujusmodi sunt,

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.

Amphimerina peripneumonica, S. sp. 15.

- Amphimerina variolosa, S. sp. 20.
 Amphimerina miliaris, S. sp. 11.
 Amphimerina arthritica, S. sp. 21.
 De Anphimerina mimosa *Bontii* et phrenitica
 ejusdem, S. sp. 17. 18. non liquet.

SECT. II. CONTINUÆ *.

Febres, sine intermissione, nec miasmate

* Quae sine exacerbatione partiali, et sine accessu, non pluries quam semel vel bis in mense revertens, ad usque finem aegritudinis perseverat, Febrem continuam esse, dixit SAUVAGESIUS; et hujusmodi febres, cum scholis medicis plerique, Continentes vocat LINNAEUS. Hujusmodi autem febrem in quadraginta annorum praxi satis frequenti, vix unquam certo vidi, et sere semper in febribus, maxime continuis, exacerbationes et remissiones, etiam quotidie, satis manifestas observavi. Mecum quidem sentire videtur VOGELIUS, uti ex ejus continuarum charactere scitis patet; nec dissentit expertissimus DE HAEN, ati videre est in libro ejus de divisione febrium, Divis. IV. Schol. 1.; et apprime sententiam nostram confirmat BRENDELIUS, verbis sequentibus: "Omnes namque febres nostrae, acutae, et inflammatoriae, et exanthematicae, et malignae, reliquaevi latus generis, sunt continuae remittentes, et lucu-

paludum ortae, sed cum remissionibus et exacerbationibus, parum licet notabilibus, perstantes: Paroxysmis quovis die bihis*.

luculenta intensionum remissionumque spatia integrant." Brendel. Opuscul. P. II. Diff. XI. sect. 5.

Porro, et si in febris quibusdam exacerbationes et remissiones parum notabiles, et periude obseruatū difficiles sint, easdem tamen revera fieri censeo; et ob hoc praeferim, quod in febris quibusunque, ex paroxysmis pluribus manifesto constantibus, paroxysmus quisque, inter nycthemerae spatiū, cursuum suum, ex exacerbatione et remissione constantem, semper absolvat, ita ut in his rebus oeconomiam animalem circuitus diurni legi cuidam subjici videatur. Huic etiam in sanitate parere solet, et huic in febris hecticis quibusque ad annūssim subjicitur. Verisimillimum itaque videtur, eundem circuitum, quem toties observavimus, in febris quibusunque locum habere; nec febrem quamcunque continentem revera in rerum natura dari.

* Cum continuam quamque ex paroxysmis repetitis consistere ponimus, saepe ambiguū fieri possit.

76 GENERA MORBORUM

Continuae, S. Cl. II. O. I. V. Cl. I. O. II. Sag.
666. Boerb. 727.

Continentes, L. Cl. II. O. I. Stabl. Cas. magn.
35. Cas. min. 87. Junck. 58. Sennert. de febr.
L. II. cap. 2. et 10.

possit, utrum febris data ex continuarum sit, an ex remittentium ordine, et ut rite determinetur, tum intermittentium, ad quas omnes auctorum remittentes pertinere putamus, tum continuarum, definitionem aliam quam antea nunc dedi. In plerisque casibus, ut opinor, definitiones nunc datae satis facile et certo adhiberi possint. Sed sagacioribus quibusvis examinandum relinqo, an vel definitiones nostrae recte dentur, vel si quid rectius dari queat. Febrem quamque continuam ex paroxysmis quovis die binis constare credimus; cum autem in quibusdam, tum intermittentibus tum remittentibus, itidem paroxysmi duplicati videantur, ex illa nota sola febres continuae dignosci non possunt. Ex illa nota sola quidem ut dignoscantur nequaquam volui; nam in casu quovis ambiguo, vel a principio, vel a typo, vel ortu ab intermittentibus, remittentem quamvis cognosci pesse puto. Videant porro in his rebus versati, annon a principio, saepe manifesto et maxime frequenti, contagione nimirum humana, febres continuae saepe certe cognosci possint.

G. IV. S Y N O C H A *.

Calor plurimum auctus; pulsus frequens, validus, et durus; urina ru-
bra; sensorii functiones parum tur-
batae.

* Febrium continuarum divisio, a GALENI tempore
ribus, in hunc usque diem, eadem fere usitata est, et
vel ex putredinalis gradu parum accurate definito,
vel ex duratione morbi, desumpta fuit; utraque ta-
men nota, posterior praesertim, qua praecipue usi
sunt Nosologi SAUVAGESIUS, LINNAEUS, et SA-
GARUS, manifesto inepta est. Vide *Prolegomena*,
pag. XXXIII. et pag. XLI. et XLII. Aliam
itaque divisionem a differentia symptomatum, et a
natura morborum, quantum de ea judicare liceat,
desumptam, institui; secutus simul illam apud Brit-
tannos nunc maxime usitatam divisionem febrium
continuarum in *Inflammatorias* et *Nervosas*. Has
autem appellations, utpote quodammodo theoreticas,
vitavi. Nomina quibus usus sum apud medicos
dudum recepta sunt; et si forsitan sensu vulgo re-
cepto, in quo medici ipsi parum constantes fuerunt,
iis non usus sum, parum curio, dum definitiones sub-
 junctae ab errore quovis praecavere possint.

78 GENERA MORBORUM

Synocha, S. G. 80. L. 12. Junck. 58.

Synocha, sive febris acuta sanguinea, Hoffm. II.
105.

Synochus, V. 16.

Continua non putris, Boerb. 729.

Ephemera, S. G. 79. Boerb. 728; Junck. 57.

Diaria, L. 11.

Febris inflammatoria Auctorum.

Varietates sunt,

Synocha plethorica, S. sp. 1.

Synocha sanguinea, Sennert. de febr. L. II.
cap. 11.

Ephemera plethorica, S. sp. 1.

Ephemera a ffigore, S. sp. 3.

Ephemera a calore, S. sp. 4.

Synochus pleuritica, S. sp. 5.

Febris pleuritica Ann. 1765. Sydenb. sect. V.
c. 1. 5.

Synochus rheumatisans, S. sp. 7. Sydenb. sect. V.
c. 2.

Synochus hiemalis, S. sp. 8. Sydenb. in P. S. ad
tractat. de hydropo.

Symptomaticae sunt,

Ephemera nauseativa, S. sp. 2.

Ephemera a phlegosi, &c. S. sp. 6.

- Synocha dolorum, S. sp. 7.
 Ephemera lactea, S. sp. 5.
 Ephemera menstrua, S. sp. 8.
 Synocha catairhalis, S. sp. 5.
 Synocha scorbutica, S. sp. 6.
 Synochus scorbutica, S. sp. 13.
 Synocha cephalalgica, S. sp. 8.

G. V. T Y P H U S.

Morbus contagiosus; calor parum auctus; pulsus parvus, debilis, plerumque frequens; urina parum mutata; sensorii functiones plurimum turbatae; vires multum imminutae.

Typhus, S. G. 82. Sag. 677.

Species sunt,

1. Typhus (*Petechialis*) plerumque cum petechiis.

Variat gradu *.

* Morbos gradu solum differentes nominibus diversis insignire nequaquam convenit; cum autem nuperis

80 GENERA MORBORUM

i. Typhus mitior.

Febris maligna hectica sive lues *neurodes convulsiva*,
Willis de morb. convulsiv. cap. 8. *

nuperis temporibus apud medicos usitatum sit, sebrem quandam, quasi ab aliis quibusvis differentem, nomine Febris *Nervosae* appellare; huic opinioni quedammodo morem gerens, sub titulo *Typhi mitioris*, variorum auctorum febres ad recentiorum nervosas aliquomodo referendas recensui. In hac re autem, cum limites neutiquam accurate ponendi sunt, me accuratum suisse non dixerim.

Minus adhuc placuit, ad mentem vel veterum vel recentiorum inter febrium genera aliquod sub nomine Febris *Putridae* recensere. In omni *typho* humorum in putredinem proclivitatem adesse puto; sed vario tantum gradu adest, ita ut major minorve putredo speciem variare, nequaquam mutare, potest. Sufficiat sub titulo *Typhi gravioris* eas, quae praefertim putridae adpellatae sunt, febres indigitas, uti ex appositis variorum auctorum appellationibus satis patet.

* Hoc est exemplum, ni fallor, primum appellatio-
nis *Neurodes*, vel *nervosae*, febribus quibusvis datae;
quam

Febris pestilens *Fracaſor.* de morb. contag. L.
II. cap. 4.

Febris pestilens sine charactere veneni *Foreſt.* L.
VI. obſ. 26.

Febris hectica pestilens *Foreſt.* L. VI. obſ. 32.

Febris nova ann. 1685. *Sydenham.* Sched. moni-
tor.

Febris putrida nervosa *Wintringh,* Comm. Noso-
log. ad ann. 1720, 1721.

Febris lenta nervosa. *Huxham* on fevers, chap.
8.

Febris contagiosa. *Lind* on fevers and infection
paffim.

Typhus nervosus, S. sp. 2.

Typhus comatosus, S. sp. 3.

Tritaeophya typhodes *Mangeti,* S. sp. 11. *Raym.*
Fort. de feribus, p. 24.

2. Typhus gravior.

Febris pestilens, *P. Sal Diverſ.* de febre pesti-
lenti.

quam protinus Angli, non tamen nisi nuper admo-
dum aliatum regionum medici, usurpati sunt.

82 GENERA MORBORUM

- Febris pestilens Ægyptiorum *Alpin.* de med. Ægypt. L. 1. cap. 14.
Typhus Ægyptiacus, S. sp. 6.
Febris pestilens maligna *Sennert.* de febribus, L. IV. cap. 10.
Febris maligna pestilens *River.* L. XVII. sect. III. cap. 1.
Febris pestilens maligna, ann. 1643. *Willis,* de febribus, cap. 14.
Typhus carcerum, S. sp. 1:
Febris nautica pestilentialis *Huxham* de aere ad ann. 1740.
Miliaris nautica, S. sp. g.
Febris putrida contagiosa in carceribus genita, *Huxham* de aere ad ann. 1742.
Miliaris purpurata, S. sp. h.
Febris carcerum et nosocomiorum. Ill. *Pringle,* Diseases of the army, p. 294. Ill. *Van Swieten,* Maladies des armees, p. 136.
Typhus castrensis, S. sp. 5.
Febris castrensis, quam vulgo cephalalgiam epidemicam vocant *Henr. Maii* et *A. Ph. Kopb.* Dis. apud *Hallerum*, tom. V.
Febris Hungarica sive castrensis *Juncker.* 74. et plurimum *Auditorum**.

* Morbum sive febrem Hungaricam ad tertianas remittentes, cum *SAUVAGESIO* et Ill. *PRINGLE,* supra

Febris castrensis Gallorum in Bohemia, ann. 1742.

Scrinici. Diff. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis, *Sennert. L. IV. cap. 13. River. prax. L. XVII. sect. III. cap. I. Hoffm. II. p.*

84. Juncker. 73. Huxham on fevers, chap. 8.

Ludwig. Inst. med. clin. No. 146. Schreiber von erkentness, und cur der Krank heiten.

p. 126. Monro, Diseases of military hospitals,

p. 1.

Febris catarrhalis maligna petechizans, *Juncker.*

72. Hoffm. II. 75. Eller de cogn. et cur. morb.

Sect. VI.

Exempla febrium petechialium sunt sequentia.

Febris quae lenticulas, puncticula, aut peticulas vocant, *Fracastorius de morb. contag. L. II. cap. 6.*

supra retuli; nec dubium est quin morbus Hungaricus dictus saepius sub forma remittentis apparuerit; sed simul constat febrem in castris Hungaricis primo ortam, et per milites inde redeuntes per totam fere Germaniam dispersam, ex genere continuarum fuisse, (*Vide Ruland. de morbo Hungarico. cap. VIII. quæst. 39.*), et plerumque eandem esse quam nunc in Nosocomiis quibusvis saepe exorientem bene novimus. Ad hunc locum igitur etiam apponendam esse putavi.

34 GENERA MORBORUM

- Febris peticularis Tridenti, ann. 1591. *Roboretus,*
de febr. peticul.
- Febris petechialis epidemica Coloniae ann. 1672.
Donckers, Idea febris petechialis.
- Febris petechialis epidemica Posonii 1683, *C. F.*
Locu in App. ad A. N. C. Vol. II.
- Febris petechialis epidemica Mutinae, 1692. *Ra-*
mazzini Confl. Mutinensis, Oper. pag. 187.
- Febris maligna petechizans, ann. 1698. *Hoffm.* II.
p. 80.
- Febris petechialis Wratislaviae, ann. 1699. *Helvich.*
Ephem. Germ. D. III. A. VII. et VIII. obs.
132. p. 616.
- Febris epidemica Lipsiae 1718. *M. Adolph. A. N.*
C. III. Obs. 131. p. 296.
- Febris endemica et epidemica Corcagiensis, ann.
1708, 1718, et seq. *Rogers, Essay on epidemic*
diseases.
- Febris continua epidemica Corcagiensis, ann. 1719.
et seq. *M. o Connell Observ. de morbis.*
- Febris petechialis epidemica, Cremonae 1734.
Valcharengki Med. ration. Sect. III.
- Febris petechizans Petropoli 1735. *Weitbrecht.*
Diff. apud Haller. tom. V.
- Febris petechialis, ann. 1740, 1741, in Hassia,
Ritter. A. N. C. vol. VII. obs. 4.

Febris maligna petechialis Rintelii 1741. *Furfle-nau.* A. N. C. Vol. VII. obs. 5.

Febris petechialis epidemica Silesiae 1741 et seq.
Brandborfl. Diss. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis epidemica Viennae 1757, *Ha-senobrl.* Hist. med. cap. 2.

Febris petechialis epidemica Lipsiae 1757, *Lu-dwig.* Adversar. tom. I. pars 1.

Febris petechialis epidemica variis Germaniae locis ab ann. 1755 ad 1761. *Strack de morbo cum petechiis.*

II. Typhus (*Icteroides*) cum flavedine cutis.

Typhus icterodes, S. sp. 7.

Febris flava Indiae Occidentalis *Warren.* Malignant Fever of Barbadoes. *Hillary's Diseases of Barbadoes.* *Lining on the Yellow Fever of South-Carolina.* *Edinb. Phys. Litter. Essays,* Vol. II. *Mackittrick de febre flava Indiae Occidentalis,* Edinb. 1766.

Typhi etiam species esse videtur

Ephemera sudatoria, S. sp. 7.

Ephemera Britannica, *Caius de ephem.* Brit.

86 GENERA MORBORUM

Sudor Anglicus, *Scunert.* L. IV. cap. 15.

Hydronosus, *Forst.* L. VI. obs. 8.

An eodem pertinet,

Miliaris sudatoria, S. sp. e.

Febris sudatoria, *Le Suette Gallorum, Meyerey*
Meth. aise, &c. *Ejusd. Maladies des Armees*
250. *Boyer Methode à suivre dans les malades epidemiques?*

De Typho hysterico verminofo, S. sp. 4.

Typho exhaustorum, S. sp. 8.

Typho a manipuera, S. sp. 9.

Nobis non liquet.

G. VI. SYNOCHUS*.

Morbus contagiosus. Febris ex syno-
cha et typho composita, initio syno-
cha, progressu et versus finem ty-
phus.

Synochus, S. G. 81. L. 13.

Lenta L. 14.

Phrenitis, V. 18.

Febris continua putrida, *Boerb.* 730.

* Cum plures febres nec inflammatoriae nec
nervosae ex omni parte sint, neque idcirco vel ad
Sy-

Varietates ex Sauvagesio sunt.

Synochus fanguinea, S. sp. 1.

Febris depuratoria, ann. 1661 ad 1664. *Sydenb.* de morb. acut.

Synochus sudatoria, S. sp. 2.

Febris continua epidemica, ann. 1665 ad 1667.
Sydenb. ibid.

Synochus soporosa, S. sp. 12.

Febris continua epidemica, ann. 1673. *Sydenb.*
ibid.

Febris continua putrida annor. variorum. *Wintingham* Com. nosologicum.

Synochus ardens, S. sp. 6.

Synochus miliaris, S. sp. 14.

Synocha miliaris, S. sp. 6.

Synocham vel ad Typhum facile referenda; genus *Synochi*, cuius typus hisce regionibus frequens conspicitur, hic inferui. Inter Typhum tamen et *Synochum* limites accuratos ponere non possum; et an revera pro diversis generibus habenda, vel positis diversis, utri eorum Synonyma auctorum referenda, sunt, dubito. Quae vero hic subjunguntur, a *SAUVAGESIO* species dictae, ad *Synochum* satis recte, ut mihi videtur, referri possunt.

88 GENERA MORBORUM

De synocho variolode, S. sp. 3. et
Synocha dysenteriode, S. sp. 4.

Nobis non satis liquet, et minus adhuc de

Synocho anniversaria, S. sp. 9.
Synocho spermatica, S. sp. 10.
Synocho tarantata, S. sp. 11.

Complicata est

Synochus scorbutica, S. sp. 13.

Et symptomatica est

Synochus a scabie, S. sp. 15.

H E C T I C A.

Febris quotidie revertens; accessionibus
meridianis et vespertinis; remissione,
rarius apyrexia, matutina; plerumque
sudoribus nocturnis, et urina sedimen-
tum furfuraceo-lateritium deponente*.

Hectica, S. G. 83. L. 24. V. 80. Sag. 684.

* Cum febrium in numerum, hecticam receperint
Nosologi omnes, eam etiam cum charaktere hic
apponendam duxi. Ejusmodi autem febrem, cum
nun-

Ex Sauvagesio species sunt,

- Hectica chlorotica, S. sp. 3.
- Hectica syphilitica, S. sp. 4.
- Hectica scrophulosa, S. sp. 5.
- Hectica a calculis, S. sp. 6.
- Hectica hydropum, S. sp. 7.
- Hectica verminosa, S. sp. 9.
- Hectica cachectarum, S. sp. 10.
- Hectica fluxuum, S. sp. 11.
- Hectica infantilis, S. sp. 1. Charactere caret, et
nobis vel rachitica, vel schrophulosa, vel vermi-
nosa videtur.
- Hectica vespertina, S. sp. 2. vix pro morbo ha-
beri potest.
- De hectica lymphatica, *Baglivi* S. sp. 12. et
- Hectica nervea, Cl. *Lorry*, S. sp. 13.

Nobis non liquet.

nunquam nisi symptomaticam observaverim, in nu-
merum idiopathicarum, quas solas enumerare licet,
admittere nolui. In plerisque exemplis, hecticam
revera symptomaticam esse, ex SAUVAGESII speci-
ebus, quas vocat, hic recensitis, satis manifestum
fiet. Vide ipsius SAUVAGESII Scholium. Tom. I.
pag. 319.

O. II. PHLEGMASIAE.

Febris synocha; phlogofis; vel dolor topicus, simul laesa partis internae functione; sanguis missus, et jam concretus, superficiem coriaceam albam ostendens.

Phlegmasiae membranofae et parenchymatosae,
S. Cl. III. O. I. II. Sag. 605. *

* Haec phlegmasiarum in membranofas et parenchymatosas divisio proorsus inepta est; primo enim, quod de statu partium internarum statuit, de quo in Nosologia statuere non licet; dein, quod partes membranofae et parenchymatosae non satis certo distinguuntur; et hinc Metritis, quam inter membranofas recenset SAUVAGESIUS, a LINNEAO et SAGARO inter parenchymatosas collocatur; denique, quod phlegmasiae quaedam, ut hepatitis, vel membranofae vel parenchymatosae esse possunt.

Nec magis idnea est ordinis phlegmasiarum musculosarum apud LINNAEUM et SAGARUM institutio,

Morbi febriiles phlogistici, L. Cl. III.

Febres continuae compositae inflammatoriae, V.

Morbi acuti febriiles, Boerb. 770.

Febres inflammatoriae, Hoffm. II. 105. Junck. 61.

G. VII. P H L O G O S I S*.

Pyrexia, partis externae rubor, calor, et tensio dolens.

Species sunt,

I. Phlogosis (*Phlegmone*) rubore vivido; tumore circumscripto, in fastigium plurumque elevato, saepe in apostema abeunte; dolore saepe pulsatili.

Phlegmone Auctorum, S. G. 15. L. 39. V. 351.

tutio, in qua neuter quidem satis accuratus est. Male enim phlegmone a LINNAEO musculosa dicitur, nec bene Cynanche plerumque membranosa, rarius musculosa, a SAGARO ad musculosas in universum refertur.

* Pro nomine generis cuius species est *Erythema*, minus recte in priore editione usurpatum fuit *phlegmone*. Novum nomen necessarium nobis videatur, et nihil aptius quam *Phlogosis* suppetebat.

92 GENERA MORBORUM

Inflammatio, L. 231. Boerb. 370. Junck. 20.

1. Variat forma.

- Furunculus, S. G. 18. V. 352.
Terminthus, V. 381.
Papula, L. 275. S. p. 6.
Varus, V. 436. L. 269. S. p. 7;
Bacchia, L. 270.
Gutta rosea, S. G. 4.
Gutta rosacea, V. 437.

2. Variat sede *.

- Hordeolum, S. G. 27. L. 276. V. 434.
Otalgia, S. G. 197. L. 44. V. 148.
Dolor otalgicus, Hoffm. II. 336.
Parulis, V. 362.
Mastodynia, S. G. 210. V. 153.
Paronychia, S. G. 21. L. 258. V. 345.
Arthrocase, S. G. 78. L. 256.
Paedarthrocace, V. 419.
Spina ventola, Boerb. 526.
Phimosis, S. G. 22. L. 297. V. 348.
Paraphimosis, V. 349.

* An sequentes pro totidem speciebus recenseri possint, judicent peritiores.

Proctitis, L. 30.

Proctalgia, S. G. 214.

Clunesia, V. 167.

II. Phlogosis (*Erythema*) colore rubicundo, pressione evanescente; ambitu inaequali, serpente; tumore vix evidente, in cuticulae squamulas, in phlyctaeinas vel vesiculos abeunte; dolore urente.

Erythema, S. G. 11.

Erysipelas *Auctorum*, V. 343.

Hieropyr, V. 344.

1. Variat vehementia.

Anthrax, S. G. 19. L. 272. V. 353.

Carbo et carbunculus *Auctorum*.

Erythema gangraenosum, S. sp. 7.

2. Variat causa remota.

Erythema a frigore.

Erythema pernio, S. sp. 4.

Pernio, L. 259. V. 350.

Erythema ambustio, S. sp. 2.

Erysipelas ambustio, S. sp. 4.

94 GENERA MORBORUM

Combustura, L. 245.
Combustio, Boerh. 476.
Encausis, V. 347.
Erythema ab acri alieno applicato,
    Erysipelas Chinense, S. sp. 7.
Erythema ab acri inquilino,
    Erythema intertrigo, S. sp. 5.
    Intertrigo, L. 247. V. 502.
Erythema a compressione,
    Erythema paratrima, S. sp. 6.
Erythema a punctura, S. sp. 9.
    Erysipelas a vespis, S. sp. 19.
    Psydacia a vespis, S. sp. 2.

3. Variat complicata.

Erythema cum phlegmone,
    Erysipelas phlegmonodes *Auctorum.*
Erythema cum oedemate,
    Erysipelas symptomaticum, S. sp. 6.

Phlogosis sequelae sunt,

A P O S T E M A.

Post phlogosin, remittentibus dolore et

pulsatione, tumor albescens, mollis,
fluctuans, pruriens.

Apostema, S. G. 39. *Sag.* 55.

Abscessus, L. 132. V. 354. *Boerb.* 387. 402.

Pustula, L. 274.

G A N G R Æ N A.

Post phlogofin, pars livens, mollis, parum
sensibilis, saepe cum vesiculis ichoro-
fis.

Gangraena, S. G. 314. L. 233. V. 327. *Sag.*
203. *Boerb.* 388. 419.

S P H A C E L U S.

Post gangraenam pars nigricans, flaccida,
facile lacerabilis, sine sensu vel calore,
et cum foetore carnis putridae; vitio
celeriter serpente.

Sphacelus, L. 234. V. 328. *Boerb.* 419. 457.

96 GENERA MORBORUM

G. VIII. OPHTHALMIA.

Rubor et dolor oculi; lucis intolerantia;
plerumque cum lachrymatione.

Ophthalmia, S. G. 196. L. 43. V. 341. *Sag.* 231.

Junck. 24.

Chemosis, V. 46.

Ophthalmites, V. 47.

Inflammatio oculorum, *Hoffm.* II. 165.

Ophthalmiae species et varietates sunt,

I. Idiopathicae,

1. Ophthalmia (*membranarum*) in tunica
adnata, et ei subjacentibus membranis,
sive tunicis oculi.

A. Variat gradu phlogosis externae.

Ophthalmia Taraxis, S. sp. 1.

Ophthalmia humida, S. sp. 8.

Ophthalmia chemosis, S. sp. 12.

Ophthalmia Erysipelatosa, S. sp. 7.

Ophthalmia pustulosa, S. sp. 6.

Ophthalmia phlyctaenodes, S. sp. 21.

B. Variat affectis tunicis internis.

Ophthalmia choroeideae, S. sp. 13.

Ophthalmia tenebricosa, S. sp. 10.

2. Ophthalmia (*Tarsi*) cum tumore, erosione, et exudatione glutinosa tarsi palpebrarum.

Ophthalmia trachoma, S. sp. 4.

Ophthalmia sicca, S. sp. 5.

II. Symptomaticae.

1. A morbo ipsius oculi.

Ophthalmia angularis, S. sp. 14.

Ophthalmia tuberculosa, S. sp. 3.

Ophthalmia trichiasis, S. sp. 2.

Ophthalmia cancrosa, S. sp. 15.

Ophthalmia a fynechia, S. sp. 16.

Ophthalmia a lagophthalmo, S. sp. 17.

Ophthalmia ab elcomate, S. sp. 18.

Ophthalmia ab ungue, S. sp. 19.

Ophthalmia a corneae fistula, S. sp. 20.

Ophthalmia uveae, S. sp. 22.

98 GENERA MORBORUM

2. A morbis aliarum partium vel totius corporis.

Ophthalmia metastatica, S. sp. 24.

Ophthalmia scrophulosa, S. sp. 9.

Ophthalmia syphilitica, S. sp. 11.

Ophthalmia febricosa, S. sp. 23.

G. IX. PHRENITIS.

Pyrexia vehemens; dolor capitis; rubor faciei et oculorum; lucis et soni intolerantia; pervigilium; delirium ferox vel typhomania.

Phrenitis, S. C. 101. L. 25. Sag. G. 301. Boerh
771. Hoffm. II. 131. Junck. 63.

Phrenismus, V. 45.

Cephalitis, S. G. 109. Sag. G. 310. *

* Cum symptomata nulla dentur quae semper phlegmasiam cerebri a phlegmasia membranarum ejus, sive meningum, certo distinguere possint; neque sectiones cadaverum distinctiones a SAUVAGE-
SIO, LINNAEO, et SAGARO, adhibitas confirmant;

Cepha-

Sphacelitmus, L. 32.

Siriasis, V. 34.

Phrenitidis idiopathicae speciem unicam hic
ponere licet, et cuius synonyma sequen-
tia esse putamus.

Phrenitis vera, S. sp. 1: *Boerb.* 771.

Phrenitis idiopathica, *Junck.* 63.

Cephalalgia inflammatoria, S. sp. 9.

Cephalitis spontanea, S. sp. 3.

Cephalitis siriasis, S. sp. 4.

Siriasis, V. 34.

Cephalitis Lituriana, S. sp. 5.

II. Phrenitides Symptomaticae sunt,

Phrenitis synochi pleuriticae, S. sp. 2.

Phrenitis synochi sanguineae, S. sp. 4.

Cephalitidem, S. G. 109. *Sag. G.* 310. et *Sphacelitnum*,
L. 32. pro generibus a phrenitide diversis admittere
nolui, et ea hic ideo, uti synonyma, sub titulo Phre-
nitidis, posui.

Recte monet *VOGELIUS* signa phrenitidis, vel ut
vocat phrenismi, hoc est, inflammationis cerebri aut
membranarum ejus, admodum ambigua esse.

100 GENERA MORBORUM

- Phrenitis calentura, S. sp. 11.
Phrenitis Indica, S. sp. 12.
Cephalitis Ægyptiaca, S. sp. 1.
Cephalitis epidemica, ann. 1510, S. sp. 6.
Cephalitis verminosa, S. sp. 7.
Cephalitis cerebelli, S. sp. 8.
- Phrenitis miliaris, S. sp. 3.
Phrenitis variolosa, S. sp. 5.
Phrenitis morbillosa, S. sp. 6.
- Phrenitis a plica, S. sp. 8.
Phrenitis aphrodisiaca, S. sp. 9.
Phrenitis a tarantismo, S. sp. 14.
Phrenitis hydrophobica, S. sp. 15.
- Phrenitis a delore, S. sp. 13.
Cephalitis traumatica, S. sp. 2.

G. X. C Y N A N C H E.

Pyrexia aliquando typhodes; rubor et dolor faucium; deglutitio et spiratio difficiles, cum angustiae in faucibus sensu.

Cynanche, S. G. 110. L. 33. Sag. G. 300.

Angina, V. 49. Hoffm. II. 125. Junck. 30.

Angina inflammatoria, Boerb. 798.

Species sunt,

I. Cynanche (*tonfillaris*) membranam fau-
cium mucosam, et praecipue tonsil-
las, tumore et rubore afficiens, cum
febre synocha.

Cynanche tonsillaris, S. sp. 1.

Anginae inflammatoriae, sp. 5. Boerb. 805.

II. Cynanche (*maligna*) tonfillas et mem-
branam faucium mucosam afficiens
tumore, rubore, et crustis mucosis
coloris albescens vel cineritii,
serpentibus, et ulceris tegentibus ;
cum febre typhode et exanthe-
matis.

Cynanche maligna, S. sp. 3.

Cynanche ulceroſa, S. Var. a. Journ. de Med.
1758.

Cynanche gangraenosa, S. Var. b. Journ. de
med. 1756.

Ulcera faucium et gutturis anginosa et lethalia.

Hispanis *Garrotillo*, Lud. Mercat. consult. 24.

Angina ulcerosa, Cl. *Fothergill*, Account of the ulcerous sore throat, Edir. 1751, *Huxham* on the malignant ulcerous sore throat, from 1751 to 1753.

Febris epidemica cum angina ulcusculoſa, *Douglas* Practical history, Boston 1736.

Angina epidemica, *Russel Oeon.* natur. p. 105.

Angina gangraenosa, *Withering's Diff. Inaug.* E-
dinb. 1766.

Angina suffocativa, *Bard's Inquiry*, New-York,
1771.

Angina maligna, *Johnstone* on the malignant angi-
na, &c. Worcester 1779.

III. *Cynanche (trachealis)* respiratione
difficili, inspiratione strepente, vo-
ce rauca, tussi clangosa, tumore
fere nullo in faucibus apparente,
deglutitione parum difficili, et fe-
vre synocha.

Cynanche trachealis, S. sp. 5.

Cynanche laryngea Auctorum, *Eller.* de cogn. et
curand. morb. sect. 7.

Anginae inflammatoriae, sp. 1. *Boerb.* 801.

Angina latens et difficilis, *Dodon.* obs. 18.

Angina interna, *Tulp.* L. 1. obs. 51.

Angina pernicioſa, Greg. Horſt. Observ. L. III.
obs. 1.

N. An haec Sauvagesii ſynonyma et ſequentia ad eundem morbum pertinent, videant experti; ſequentia autem ad morbum characteris dati manifesto pertinere videntur.

Suffocatio stridula, *Scotis the Croup. Cl. Home on the Croup.*

Asthma infantum, *Millar on the asthma and chincough.*

Asthma infantum spasmodicum, *Ruß, Dissertation, London 1770.*

Cynanche stridula, *Crauford, Diff. Inaug. Edinb. 1771.*

Angina epidemica, ann. 1743. *Molloy apud Rutt's history of the weather.*

Morbus strangulatorius, *Starr, Phil. Trans. No. 495. **

* An hic morbus ad cynanche malignam, an ad trachealem pertinet, mihi non certo conſtat, et ſequiſus de eorundem morborum apud plures auctores descriptionibus itidem incertus sum.

- Morbus truculentus infantum, *Francef.* ad Viadrum et in vicinia graffans, ann. 1758. C. a Bergen. A. nova. N. C. tom. II. p. 157.
- Angina inflammatoria infantum, *Russel,* Oecon. nat. p. 70.
- Catarrhus suffocativus Barbadensis, ann. 1758. *Hilary's Barbadoes,* p. 134.
- Angina polyposa, sive membranacea *Michaelis,* Argentorati 1778, et *Auctores ab ingenioso et erudito Michaelie allegati.*

IV. Cynanche (*Pharyngaea*) cum rubore in imis praesertim fauibus; deglutitione maxime difficile, dolentissima; respiratione satis commoda, et febre synocha.

Cynanche pharyngea, S. sp. 6, *Eller de cogn.* et cur. sect. 7.

Anginae inflammatoriae, sp. 4ta, *Boerb.* 804.

V. Cynanche (*Parotidaea*) cum tumore externo parotidum ex maxillarum glandularum magno; respiratione et deglutitione parum lacris; febre synocha plerumque leni.

Cynanche parotidea, S. sp. 14. Gallis OREILLONS et OURLES, *Tissot Avis au peuple*, No. 116. *Encyclopedie*, au mot OREILLONS.

Angina externa, ANGLIS the MUMPS, *Russel*, Oecon. natur. p. 114. SCOTIS, the BRANKS.

Catarrhus Bellinsulanus, S. sp. 4.

Osservazioni di *Girol Gaspari*, Venez. 1731.

Osservazioni di Targ. Tozzetti, Racolta 1ma, p. 176.

Cynanche purpuro-parotidea, S. sp. 15.
vel ad malignam, S. sp. 3. vel ad Scarlatinam pertinere videtur.

Cynanchae symptomaticae sunt,

a. A causis internis.

Cynanche epidemica, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Febris anginosa, *Huxham de aere*.

Cynanche prunella, S. sp. 12.

Cynanche exanthematica, S. sp. 4.

Cynanche arthritica, S. sp. 10.

Cynanche hepatica, S. sp. 8.

Cynanche a dysenteria, S. sp. 13.

b. A causis externis.

Cynanche a deglutitis, S. sp. 9:

Cynanche mercurialis, S. sp. 11.

Cynanche thymica, S. sp. 7. raro inflammatoria est, et vix hujus loci.

G. XI. P N E U M O N I A*.

Pyrexia; dolor in quadam thoracis parte;
respiratio difficilis; tussis.

Febris pneumonica, Hoffm. II. 136.

* Ab omni aevo, in hunc fere diem, scriptores medici, et eos secuti Nosologi omnes, phlegmasiarum pectoris interni duo esse genera, peripneumoniam scilicet et pleuritidem, statuerunt. Recentiores autem ex sectione cadaverum didicerunt, veteres de sede, ideoque de differentia horum morborum saepe falso statuisse, et quem in pleura costali sedem habere veteres putabant, saepius in pleura pulmonem investiente situm fuisse invenerunt anatomici recentiores. Novimus, porro, quod, si quidem morbi illi diversam aliquando sedem habuerint, id tamen per symptomata vix certo cognosci posse; et, utcunque sit, morbos illos quatenus, quovis modo distinctos, revera maxime esse affines, plerumque simul conjunctos, et eisdem distinxisse ad usus medicinae

Species sunt,

I. Pneumonia (*peripneumonia*) pulsu non semper duro, aliquando molli; dolore thoracis obtuso; respiratione perpetuo difficulti, saepe non nisi trunco corporis erecto exercenda; faciei tumidae colore purpureo; tussi plerumque humida, saepe cruenta.

cinae parum omnino contulisse. Hisce igitur perennis, phlegmasias pectoris interni non nisi genus unicum constituere, cum HOFFMANNO expertissimo putamus; quamobrem hujusmodi genus hic sub nomine Pneumoniae posuimus. Symptomata, quae pro characteristicis adhibuimus, cum quae in omni phlegmasia pectoris interni semper ad sint, et in qualibet praecipua sint, ea recte characterem genericum constituere videntur.

An species diversae vere statuendae sint, anceps haereo. Sed, opinionibus et consuetudini medicorum aliquid concedere volens, peripneumoniae et pleuritidis quatenus, vel ex opinione medicorum vel ex propria observatione, eas distinguere liceat, characteres specificas dedi. Interim tamen observari velim, inter illos morbos, utcunque aliquando distinctos, limites accuratos plerumque non ponendos esse.

108 GENERA MORBORUM

Peripneumonia, S. G. 112. L. 34. V. 51. Sag.
G. 311. Boerb. 820. Juncker, 67.

1. Peripneumoniae idiopathicae simplices,

Peripneumonia pura sive vera *Auctorum*, S. sp. 1.

Peripneumonia gastrica, S. sp. 11. *Morgagni de caus. et sed. Epist. XX. art. 30. 31. **.

Variat gradu.

Peripneumonia catarrhalis, S. sp. 6.

Peripneumonia notha †, Sydenb. sect. 6. cap. 4. Boerb. 867. *Morgagni de caus. et sed. Epist. XXI. 11.---15.*

* Ad peripneumoniam, an ad pleuritidem, potius pertinet haec varietas, mihi non certo constat.

† Peripneumoniam *notham* a *vera* gradu tantum differre opinor; ideoque uti varietas hic apposui. In eo quidem differre puto, quod in peripneumonia *notha* inflammatio sit lenior, et affluxus humorum in pulmones copiosior, quam in *vera*. Cum autem in *notha* symptomata pyrexiae, doloris, dispnoeae, et tussis, vario gradu et varia ratione conjuncta, adesse possint, minime mirandum si hujus morbi apud diversos auctores descriptiones parum uniformes sint, et necne moibus sub titulo peripneumoniae nothae

2. Peripneumoniae idiopathicae complicatae febre *.

Peripneumonia putrida, S. sp. 2. †.

Peripneumonia ardens, S. sp. 3.

Peripneumonia maligna, S. sp. 4.

a diversis auctoribus descriptus idem revera sit, dubia quaedam moverit doctissimus MORGAGNI. Per sensis tamen omnibus de hac re dictis, et cum observationibus pluribus apud ipsos aegros factis collatis, nihil dubito quin morbus a SYDENHAMO et BOERHAAVIO, sub titulo *peripneumoniae notbae* descriptus, unus idemque sit, nec ab eo morbum a VALSALVA in FRANCISCO CORALLIO, vel morbum in celebri ANTONIO VALISNERIO, ab ipso MORGAGNI observatum, re ipsa diversum fuisse puto.

* Cum morbi diversi simul complicati sint, saepe, quis illorum pro morbo primario habendus sit dubitari potest; nec in hac re me ubique recte judicatum iri spondeo. In quibusdam mei ipsius judicio usus sum; in plerisque vero SAUVAGESIUM fecutus sum. Sufficere plerumque ratus ob oculos studio-sorum complicationes istas quomodocunque ponere.

† SAUVAGESIUM, ut soleo, fecutus, hanc et tres sequentes species quasi diversas recensui, cum tamen pro una eademque habere vellem.

110 GENERA MORBORUM.

Peripneumonia typhodes, S. sp. 5.

Amphimeina peripneumonica, S. sp. 15.

3. Peripneumoniae symptomaticae.

Peripneumonia arthritica, S. sp. 7.

Peripneumonia exanthematica, S. sp. 9.

Peripneumonia phthisicorum, S. sp. 8.

Peripneumonia hydrophobica, S. sp. 10.

Peripneumonia rachialgica, S. sp. 12.

II. Pneumonia (*pleuritis*) pulsu duro ;
dolore, plerumque lateris, pungente,
sub inspiratione praesertim aucto ; de-
cubitu in latus molesto ; tussi dolentis-
fima, initio sicca, postea humida, saepe
cruenta.

Pleuritis, S. G. 103. L. 27. V. 50. Sag. G. 303.

Boerb. 875. Junck. 67.

Paraphrenesis, S. G. 102. L. 26. *.

* In morbo qui vulgo *paraphrenesis* vel *para-*
phrenitis, et rectius a SAGARO *diaphragmitis*, ap-
pellatur, pleurae super diaphragma extensae in-
flammationem adesse, et in ea morbum consistere
agnoscunt.

Paraphrenitis, V. 55. *Boerb.* 907.

Diaphragmitis, *Sag.* G. 304.

I. Pleuritides idiopathicae simplices.

Pleuritis vera, S. sp. 1. *Boerb.* 875. *Verna princeps* morb. acut. pleuritis, L. 1. cap. 2. 3. *Zeviani* della parapleurite, cap. 3. *Morgagni* de sed. et caus. morb. Ep. XX. art. 56. XXI. 45. *Wendt.* de pleurite, apud *Sandifort.* Thes. II.

Pleuritis pulmonis, S. sp. 2. *Zevian.* dell. para-pleur. III. 28. &c.

Pleuripneumonia, pleuro-peripneumonia, perip-neumo-pleuritis *Auctorum.* *Baronius* de pleuri-pneumonia.

agnoscunt medici omnes; non recte igitur uti genus a pneumonia diversum recensuerunt Nosologi.

Nec quidem pro diversa a pleurite specie recensi-
seri potest; cum plerumque nulla alia praeter illa
pleuritidis symptomata ostendit. Quae a plurimis
huic morbo tributa sunt, risus nempe fardonicus,
et delirium phreniticum, certe non semper adsunt.
Primum, quod nunquam vidi, certe rarissimum est;
et posterius, alias etiam pneumoniae species saepe co-
mitatur, nec tantum a parte pleurae inflammata,
quantum a gradu pyrexiae, vel diathesis phlogisti-
cae, pendere videtur.

Ill. *Halleri* opuscul. patholog. obs. 13. *Morgagn.* de fed. et cauf. Epist. XX. et XXI. pessim. *Cleghorn Minorca*, p. 247. *Triller de pleuritide*, aph. 1. 2. 3. cap. I. S. *Huxham Diss. on pleuritis*, &c. chap. I. Ill. *Pringle Dis. of the army*, p. 147.

Pleuritis convulsiva, S. sp. 13. *Bianch. Hist. hep. vol. 1. p. 234.*

Pleuritis hydrothoracica, S. sp. 15. *Morgag. de cauf. et fed. XX. 34.*

Pleuritis dorsalis, S. sp. 3. *Verna, P. III. cap. 8.*

Pleuritis mediastini, S. sp. 4. P. *Sal. Div. de affect. part. cap. 6. Friend, Hist. Med. de Avenzoare.*

Mediastina, V. 52.

Pleuritis pericardii, S. sp. 5. *Verna, P. III. cap. 9.*

Parapleuritis *Zeviani* della parapleuritide.

Pleurodyne, parapleuritis, S. sp. 19.

Paraphrenesis diaphragmatica, S. sp. 1. *De Haen, Rat. med. I. 7. III. pag. 31.*

Paraphrenesis pleuritica, S. sp. 2.

Paraphrenesis hepatica, S. sp. 3.

De inflammatione mediastini, pericardii, et diaphragmatis Vide *Morgagn.* de cauf. et fed. VIII. 13. XXI. 35. 36. 46. XLV. 16. *Van Swieten ad Boerh. 913.*

II. Pleuritides complicatae.

1. Febre.

Pleuritis biliosa, S. sp. 7.

Pleuritis erysipelatosa, S. sp. 11.

Pleuritis biliosa, *Bianch. Hist. hep. vol. I. p. 236.*

Pleuritis putrida, S. sp. 9.

Synochus pleuritica, S. sp. 5.

Pleuritis pestilens, S. sp. 16.

Pleuritis miliaris, S. sp. 20.

2. Catarrho.

Pleuritis catarrhalis, S. sp. 10.

Pleuritis lymphatica, *Bianch. Hist. hep. I. p. 233.*

III. Pleuritides symptomaticeae.

Pleuritis traumatica, S. sp. 6.

Pleuritis verminosa, S. sp. 8. *Verna pleur. p. I. cap. 1. P. III. cap. 11. Morgagn. de sed. et cauf. XXI. 43. 44.*Pleuritis stomachialis, *Bianch. Hist. hep. I. p. 232.*

114 GENERA MORBORUM

Pleurodyne verminosa, S. sp. 2.

Pleuritis lactea, S. sp. 17.

Pleuritis Polonica, S. sp. 18.

IV. Pleuritides falsae.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12. *Panarol.* Pentac. I.
obs. 37.

Pleuritis splenica, S. sp. 19.

Pneumoniae sequelae sunt.

V O M I C A.

Post pneumoniam, resolutione quadam non terminatam, dyspnoea et tussis perstantes, cum decubitu in latus sanum diffici, et febre hectica.

Vomica Boerb. 835. Junck. 35. *.

Pleurodyne vomica, S. sp. 21.

* Vomicam vocamus quam vomicam clausam appellant medici, et inde character noster. Characteres autem vomicae apud LINNAEUM et VOGLIUM vomicam apertam tantum respiciunt; ideoque ad illos auctores hic non referimus.

E M P Y E M A.

Post pneumoniam suppuratione terminata, saepe post vomicam, remissio doloris, dum perstant dyspnoea, tussis, decubitus difficilis, et febris hectica, saepe cum sensu liquoris in pectore fluctuantis, et signis hydrothoracis.

Varietates ex SAUVAGESIO, licet non semper distinguendas, hic subjungimus.

Empyema a peripneumonia, S. sp. 1.

Empyema a vomica, S. sp. 2.

Empyema pleurae, S. sp. 3.

Empyema mediastini, S. sp. 4.

Empyema diaphragmatis, S. sp. 5.

Empyema intercostale, S. sp. 6..

G. XIII. C A R D I T I S*.

Pyrexia ; dolor in regione cordis ; anxietas ;

* Reste omnino dixit VOGELIUS, *Carditiis symptomata fere eadem esse ut in peripneumonia, sed graviora, et ita etiam sensisse videtur LINNAEUS,*
cum

116 GENERA MORBORUM

spiritus difficilis ; tussis ; pulsus inaequalis ; palpitatio ; syncope.

Carditis, S. G. 111. V. 54.

Pericarditis, V. 53.

I. Idiopathica.

Carditis spontanea, S. sp. 1. *Senac.* Traite de coeur. L. IV. chap. 7. *Meckel,* Mem. de Berlin, 1756.

Erysipelas pulmonis, *Lomm.* Observ. Lib. II.

II. Symptomatica.

Carditis traumatica, S. sp. 2. *Senac.* ibid. chap. 6.

G. XIV. PERITONITIS.

Pyrexia ; dolor abdominis, corpore erecto auctus ; absque propriis aliarum phlegmatarum abdominalium signis.

cum apud illum neque *Carditis*, neque *Pericarditis*, inter morbos phlogisticos recensetur. Certe novimus, pericardium saepe inflammatum fuisse sine aliis praeter peripneumoniae signis.

Si signa darentur quibus dignosci queant
sequentes, pro speciebus peritonitidis
recenserri possent.

I. Peritonitis in peritonaeo strictius dicto,
sive in peritonaeo, abdomen intus suc-
cingente.

Peritonitis, V. 62. *Lieutaud.* Hist. anat. med.
L. 1. obs. 3. *Raygerus* apud eund. L. 1. obs.
341. *Morgagni.* de sed. LVII. 20.

II. Peritonitis in peritonaeo, per omentum
extenso.

Epiploitis, S. G. 106. *Sag. G.* 308.*.

Omentitis, V. 61.

Omenti inflammatio, *Boerb.* 958. et Ill. *Van Swieten*
Comm. Stork. Ann. med. I. 132. *Hulme* on
the puerperal fever.

* Tum Epiploitis, tum Mesenteritis, ut Peritonidis species hic recensetur, non quam quod ejusdem continuae membranae sint affectiones, quam quod nulla fore signa dari possunt, quibus a peritonite, strictius dicta, dignosci queant.

118 GENERA MORBORUM

III. Peritonitis in peritonaeo, per mesenterium extenso.

Mesenteritis, V. 60.

Enteritis mesenterica, S. sp. 4.

G. XV. GASTRITIS.

Pyrexia typhodes; anxietas; in epigastrio ardor et dolor, ingestis quibuslibet auctus; vomendi cupiditas, et ingesta protinus rejecta; singultus.

Gastritis, S. G. 104. L. 28. V. 56. Sag. G. 306.

Ventriculi inflammatio, Boerb. 951.

Febris stomachica inflammatoria, Hoffm. II. 120.

I. Idiopathicae.

1. A causis internis.

A. Gastritis (*phlegmonodea*) dolore acuto, pyrexia vehementi*.

* Tum gastritis, tum enteritis duarum esse spe-
cierum, quarum una phlegmonodea, altera erysipela-
tofa.

Gastritis legitima, S. sp. 1. *Eller*, de cogn. et cur.
morb. Sect. XI. *Haller*, obs. 14. hist. 3. *Lieut.*
Hist. anat. med. L. 1. 74.

Gastritis erysipelatosa, S. sp. 4.*

Cardialgia inflammatoria, S. sp. 13. *Tralles de
opio*, sect. II. p. 231.

2. A causis externis.

Gastritis a veneno, S. sp. 3.

B. *Gastritis (erysipelatosa)* dolore, et pyrexia lenioribus, rubore erysipelatoſo in fauclibus apparente.

tosa dici potest, mihi ex pluribus observationibus sati certo constat; et ejusmodi species itaque hic recensui, et si fatendum sit, gastritidis erysipelatosae, et magis adhuc enteritidis erysipelatosae, signa saepe obscura et incerta esse. De his vero monere volui ut diligentius inquirant posteri.

* Quam hic gastritidem erysipelatosam dixit SAUVAGESIUS, omnino phlegmonodeam esse mihi videtur.

II. Symptomaticae.

Gastritis exanthemtica, S. sp. 5.

Gastritis herniosa, S. sp. 7.

De gastrite sternocostali, S. sp. 6. non liquet.

G. XVI. ENTERITIS.

Pyrexia typhodes; dolor abdominis pun-
gens, tendens, circa umbilicum tor-
quens; vomitus; alvus pertinaciter ad-
stricta.

Enteritis, S. G. 105. L. 29. V. 57. Sag. G.

307.

Intestinorum inflammatio, Boerb. 959.

Febris intestinalis inflammatoria ex mesenterio,

Hoffm. II. 170.

I. Idiopathicae.

Species sunt,

I. Enteritis (*phlegmonodaea*) dolore acuto,
pyrexia vehementi, vomitu et alvo a-
stricta.

Enteritisfiliaca, S. sp. 1.

Enteritis colica, S. sp. 2. *Boerb.* 963.

2. *Enteritis (erysipelatosa)* dolore et pyrexia lenioribus, fine vomitu, et cum diarrhoea.

Species symptomaticae.

Enteritis flatulenta, S. sp. 3.

Enteritis enterocelica, S. sp. 5.

G. XVII. H E P A T I T I S.

Pyrexia; hypochondrii dextri tensio et dolor, saepe pungens pleuritici instar, saepius obtusus; dolor ad claviculam et summum humeri dextri; decubitus in sinistrum latus difficilis; dyspnoea; tussis sicca; vomitus; singultus*.

Hepatitis, S. G. 113. L. 35. V. 58. *Sag. G.* 312.

Boerb. 914. *Hoffm.* II. 14. *Junck.* 66.

* Inter symptomata hepatitidis, *colorem faciei flavescentem*, posuit tum *SAUVAGESIUS*, tum *SAGARUS*,

Sauvagesii species sunt,

Hepatitis erysipelatosa, S. sp. 1.*:

Hepatitis pleuritica, S. sp. 2. *Bianch.* Hist. hep. tom. I. p. 388.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12.

Hepatitis cystica, S. sp. 4. †.

GARUS, et hic etiam addit, urinas ieleritas, biliosas, et serum sanguinis miss et cruxia subflava; sed haec symptomata bilis regurgitantis vel resorptae rectius a LINNAEO et VOGELIO omissa fuisse censeo; nam ejusmodi symptomata non tantum non perpetua, sed etiam rarissima sunt.

* De erythematate vel erysipelate, quod vocant, viscerum, minus recte sensisse medicos censeo; nam, me saltem judice, erythema non nisi superficies illas internas quas legit epithelion et tunica villosa, epidermidi externae continua et analoga, afficere potest. Nullum igitur erysipelas pulmonis, de quo scripsit LOMMIUS, Observ. lib. 2. agnosco; nec hepatitisdem quandam a SAUVAGESIO hic erysipelatosam recte dictam esse puto, et hepatitisdem quidem ex AMATO hic descriptam revera phlegmonodeam fuisse credo.

† Quin ex contusione vel aliis causis oriri possit inflammatio cystidis felleae, vel ductus choledochi, nullus

Hepatitis obscura, S. sp. 5.*.

Pro specie male recensetur morbus secundarius.

Hepatitis suppurans, S. sp. 6.

Hepatalgia apostematoſa, S. sp. 7.

G. XVIII. SPLENITIS.

Pyrexia; hypochondrii ſinistri tensio, calor,

nullus dubito; sed quibus signis cognosci queat, niſi in uno caſu, non novi. In iſtero, ſcilicet, cum dolore in regione epigaſtrica acuto, a calculo, ut videtur, in ductu choledochi haerente, inflammationem ductus cystici ſaepe ortam fuſſe, omnino cenſendum, et ne oriatur ſemper cavendum.

* Hepatitis per characterem datum evidens et ſaepe acuta eſt; ſed alias obscura et chronica; nam, in ſectione cadaverum, ſaepe reperitur apostema hepatis, quando nulla fere, faltem obscura tantum, inflammationis ſymptomata praecollerint. Rechte igitur hepatitidem obscuram indicavit SAUVAGE-SIUS, et omnino optandum eſt, ut diligentius inquirant medici, quomodo hujusmodi morbus dignosci queat.

tumor, et dolor pressu auctus; absque signis nephritidis.

Splenitis, S. G. 114. L. 36. V. 59. Junck. 67.
Sag. G. 313.

Lienis inflammatio, Boerb. 958. et Ill. Van Swieten. Comm.

Una tantum species recensetur.

Splenitis phlegmonodea, S. sp. 1. Foret, L. XX.
Ob. 5. 6. De Haen, apud Van Swieten, p.
958.

Pleuritis splenica, S. sp. 19.

Splenalgia suppuratoria, S. sp. 3:

G. XIX. N E P H R I T I S.

Pyrexia; dolor in regione renis, saepe ureteris iter sequens; mictio frequens urinac, vel tenuis decoloris, vel ruberrimae; vomitus; cruris stupor; testiculi ejusdem lateris retractio aut dolor.

Nephritis, S. G. 115. L. 37. V. 65. Sag. G.

Species.

I. Idiopathica. Spontanea.

Nephritis vera, S. sp. 1.

II. Symptomaticae.

Nephritis calculosa, S. sp. 2.

Nephralgia calculosa, S. sp. 1.

Nephralgia arenosa, S. sp. 2.

Nephralgia purulenta, S. sp. 7.

Nephralgia arthritica, S. sp. 3.

G. XX. C Y S T I T I S.

Pyrexia; hypogastrii tumor et dolor; mictio frequens dolorifica, vel ischuria; tenesmus.

Cystitis, S. G. 108. L. 31. V. 66. Sag. G. 309.

Inflammatio vesicae, Hoffm. II. 157.

Species sunt,

I. A causis internis.

Cystitis spontanea, S. sp. 1:

II. A causis externis.

Cystitis a cantharidibus, S. sp. 2.

Cystitis traumatica, S. sp. 3.

G. XXI. HYSTERITIS.

Pyrexia; hypogastrii calor, tensio, tumor,
et dolor; os uteri tactu dolens; vomitus.

Hysteritis, L. 38. V. 63.

Metritis, S. G. 107, Sag. G. 315.

Inflammatio et febris uterina, Hoffm. II. 156.

Species sunt,

Metritis puerarum, S. sp. 1.

Metritis typhodes, S. sp. 2.

Metritis lactea, S. sp. 3.

G. XXII. RHEUMATISMUS.

Morbus ab externa, et plerumque evidente
causa; pyrexia; dolor circa articulos,
musculorum tractum sequens, genua
et reliquos majores, potius quam pe-

dum vel manuum articulos, infestans,
calore externo auctus.

Rheumatismus, S. G. 185. L. 62. V. 138. *Boerb.*

1490. *Junck.* 19.

Dolores rheumatici et arthritici, *Hoffm.* II. 317.

Myositis, *Sag.* G. 301.

Lumbago, S. G. 212. *Sag.* G. 169.

Ischias, S. G. 213. *Sag.* G. 170.

Pleurodyne, S. G. 148. *Sag.* G. 254.

Species idiopathica,

Rheumatismus acutus, S. sp. 1.

Rheumatismus vulgaris, S. sp. 2.

Variat sede.

A. In musculis lumborum.

Lumbago rheumatica, S. G. 212. S. p. 14.

Nephralgia rheumatica, S. sp. 4.

B. In musculis coxendicis.

Ischias rheumaticum, S. G. 213. sp. 10.

C. In musculis thoracis.

Pleurodyne rheumatica, S. G. 148. sp. 3.

Pleuritis spuria, *Boerb.* 878.

Species symptomaticae.

Lumbago plethorica, S. sp. 3.

Ischias sanguineum, S. sp. 2.

Pleurodyne plethorica, S. sp. 1.

Rheumatismus hystericus, S. sp. 7.

Ischias hystericum, S. sp. 3.

Pleurodyne hysterica, S. sp. 6.

Rheumatismus saltatorius, S. sp. 8.

Pleurodyne flatulenta, S. sp. 4.

Pleurodyne a spasmate, S. sp. 9.

Rheumatismus scorbuticus, S. sp. 4.

Lumbago scorbutica, S. sp. 5.

Pleurodyne scorbutica, S. sp. 11.

Ischias syphiliticum, S. sp. 7.

Pleurodyne venerea, S. sp. 5.

Lumbago sympathica, S. sp. 13.

a mesenterii glandulis induratis,

a pancreate tumido, purulento, schirroso, putri,

ab induratis pyloro, vena cava, pancreate,

a rene schirroso, putrefacto,

ab abscessu circa venae cavae bifurcationem,

a vermibus intra renes.

Lumbago a saburra, S. sp. 8.

Pleurodyne a cacockilia, S. sp. 7.

Rheumatismus saltatorius verminosus, S. sp. 8.

Ischias verminosum, S. sp. 8.

Pleurodyne verminosa, S. sp. 2.

Rheumatismus metallicus, S. p. 10.

Lumbago a hydrothorace, S. sp. 14.

Lumbago pseudoischuri, S. sp. 16.

Lumbago ex aneurismate, S. sp. 11.

Pleurodyne ex aneurismate, S. sp. 10.

Pleurodyne a rupto oesophago, S. sp. 20.

Pleurodyne rachitica, S. sp. 13.

Ischias a sparganosi, S. sp. 5.

Pleurodyne catarrhalis, S. sp. 14.

Pleurodyne phthisica, S. sp. 8.

Rheumatismus necroseos, S. sp. 14.

Rheumatismus convulsivus, S. sp. 15.

Ischias gravidarum, S. sp. 4.

Lumbago partus, S. sp. 7.

Lumbago a nisu, S. sp. 10.

Ischias a subluxatione, S. sp. 9.

130 GENERA MORBORUM

Rheumatismus dorsalis, S. sp. 11.

Lumbago a satyriasi, S. sp. 15.

Rheumatismus febricosus, S. sp. 9.

Lumbago febrilis, S. sp. 4.

Pleurodyne febricosa, S. sp. 15.

Rheumatismus miliaris, S. sp. 12.

Lumbago miliaris, S. sp. 9.

Pleurodyne miliaris, S. sp. 16.

Rheumatismi sequela est,

ARTHRODYNIA*.

Post rheumatismum, nisum violentum, vel
subluxationem; dolores artuum vel

* Si, ut quidam statuunt, rheumatismus chronicus ab acuto, genere omnino diversus sit, nomen simplex, uti genus omne, habere oportet, et hujusmodi nec ineptum, ut puto, imposui. Porro, cum pro sequela rheumatismi acuti vel rheumatismi simpliciter dicendi, rheumatismum chronicum dictum semper habeo, et cum inter utrumque morbum saepe limites

muscularum, sub motu praesertim, aucti,
plus minusve fugaces, calore lecti vel alio
externo levati; artus debiles, rigidi, fa-
cile, et saepe sponte frigescentes; py-
rexia nulla; tumor plerumque nullus.

Rheumatismus chronicus *Auctor, um:*

Lumbago et ischias aliquando morbi acuti,
sed cum saepius chronicus sint, plerum-
que ad hunc locum pertinent.

G. XXIII. O D O N T A L G I A*.

tes vix statuendi fint, ideoque pro diverso genere
rheumatismum chronicum recensere vix potui;
rheumatismus tamen chronicus exquisitus ab acuto
natura adeo diversus evadit, et medelam adeo di-
versam exposcit, ut merito nomine prorsus diverso
insigniri possit; et si quis pro genere etiam diverso
ponere velit, per me profecto licet.

* In priori Nosologiae methodicae nostrae editio-
ne, Odontalgiam pro rheumatismi specie habui, ac re-
censui; sed, cum eam a rheumatismo alio quovis cau-
sam prorsus diversam, acre, scilicet, membranas sen-
sibiles irritans, habere observaverim, pro genere, a
rheu-

Rheumatismus vel arthrodynia maxillarum,
a carie dentium.

Odontalgia, S. G. 198. L. 45. V. 145. Sag. G.
157. Junck. 25.

Odontalgia, sive rheumatismus odontalgicus, Hoffm.
Il. 330.

Varietates ex Sauvagesio sunt,

Odontalgia cariosa, S. sp. 1.

rheumatismo diverso, etiam habere vellem, et hic itaque uiri genus diversum potui.

Etiam si odontalgiam a figura et aliis irritamentis aliquando suscitari videtur, cariem dentium, diathesin pleiotropicam inducentem, semper subesse puto. Sunt fortassis alii morbi, ab acri irritante orti, qui rheumatismum exacte satis referrunt; sed de his nobis non constat. Si tamen revera existaret, ad mentem Clariss. D. COTTUNNII, *Ischias nervosa*, rheumatismi ab acri nervos irritante orti exemplum aliud haberemus; sed neque phaenomena a Cottunnio relata, neque ratio medendi, neque sectiones cadaverum, ejusmodi morbum utrumque extitisse mihi probant; ideoque neque hic, neque alibi *Ischiadem nervosam* Cottunni inter rheumatismi species recensui.

- Odontalgia scorbutica, S. sp. 4.
- Odontalgia catarrhalis, S. sp. 3.
- Odontalgia arthritica, S. sp. 6.
- Odontalgia gravidarum, S. sp. 2.
- Odontalgia hysterica, S. sp. 3.
- Odontalgia stomachica, S. sp. 9.

G. XXIV. P O D A G R A *.

Morbus haereditarius, oriens sine causa externa evidente, sed praeunte plerumque ventriculi affectione insolita; pyrexia; dolor ad articulum, et plerumque pedis pollici, certe pedum et manuum juncturis, potissimum infestus; per intervalla revertens, et saepe cum ventriculi, vel aliarum internarum partium, affectionibus alternans.

Podagra, V. 175. *Boerb.* 1254.

Febris podagrica, V. 69.

* *Arthritis* nomen, utpote apud medicos ambiguum, rejeci, et *podagra* nomine, utpote typum morbi praecipuum notante, cum celebri BOERHAAVIO usus fuit.

Arthritis, S. G. 183. L. 60. V. 139. Sag. G.

142.

Dolor podagricus et arthriticus verus, Hoffm. II.

339.

Dolores arthritici, Hoffm. II. 317.

Affectus spastico arthritici, Junck. 46.

Recte forsitan SAUVAGESIUS, more sibi in-solito, hujus morbi non nisi unicam ef-se speciem affirmavit; sed varietates se-quentes notari possunt.

I. Podagra (*regularis*) cum inflammatione artuum satis vehementi, per aliquot dies perstante, et paulatim cum tumore, pruritu, et desquamatione partis, rece-dente.

Arthritis podagra, S. sp. 1.

Arthritis rachialgica, S. sp. 11. *

Arthritis aestiva, S. sp. 4.

* Ut solitus sum, SAUVAGESII varietates, five species quas vocat, hic appono; sed tum quod species ejus non semper bene definitae sint, tum quod po-dagra.

II. Podagra (*atonica*) cum ventriculi vel alius partis internae atonia, et vel sine expectata aut solita artuum inflammatio-ne, vel cum doloribus artuum lenibus tantum et fugacibus, et cum dyspepsia vel aliis atoniae symptomatis, subito sae-pe alternantibus.

Arthritis melancholica, S. sp. 6.

Arthritis hiemalis, S. sp. 2.

Arthritis chlorotica, S. sp. 5.

Arthritis asthmatica, S. sp. 9.

III. Podagra (*retrograda*) cum inflamma-tione artuum subito recedente, et ven-triculi vel alius partis internae atonia mox infecuta.

IV. Podagra (*aberrans*) cum partis inter-nae inflammatione, vel non praegressa, vel praegressa, et subito recedente, in-flammatione artuum.

dagra regularis et atonica a se invicem non sem-per prorsus disjungantur, in apponendis loco idoneo SAUVAGESII speciebus, me ubique accuratum fore non spondeo.

136 GENERA MORBORUM

Conjungitur aliquando aliis morbis podagra.

Arthritis rheumatica, C. sp. 3.

Arthritis scorbutica, S. sp. 7.

Arthritis syphilitica, S. sp. 8.

Ad podagram nequaquam pertinere videntur sequentes.

Arthritis rachitica, S. sp. 13.

Arthritis Americana, S. sp. 14.

Arthritis Bahamensis, S. sp. 15.

G. XXV. ARTHROPUOSIS*.

Dolores artuum vel partium musculosarum, saepe post contusionem, profundi, obtusi, diuturni; tumor vel nullus, vel

* Cum neque rheumatismum neque podagram in apostema unquam abire credo, est hic morbus ab utr que certe diversus, ideoque pro genere peculiari recensendus. Utinam character ad eum a rheumatismo, arthrodvnia, arthrocaec, et phlogosi, distinguendum, ubique satis certo adhibendus, dari posset.

modicus, et diffusus; phlogofis nulla;
pyrexia primum lenis, tandem hectica;
et tandem partis apostema.

Lumbago psoadica, S. sp. 6. *Fordyce, Practice of
Physic*, P. II. pag. 70.

Lumbago apostematoſa, S. sp. 12.

Lumbago ab arthrocase, S. sp. 17.

Ischias ex abscessu, S. sp. 6.

Morbus coxarius. *De Haen, Rat. Med. Vol. I. C.
xxxii.*

O. III. EXANTHEMATA.

Morbi contagiosi, semel tantum in decurso vitae aliquem afficientes; cum febre incipientes; definito tempore apparent phlogoses, saepe plures, exiguae per cutem sparsae*.

Exanthemata, Sag. Cl. X.

* Quo charactere recte definiri, et quibus limitibus circumscribi debeat hic ordo, admodum incertum est. Si eruptiones enim a contagione specifica ortae, solae pro exanthematis, et morbis hujus ordinis, habendae sint; certe eruptiones a nulla contagione specifica, sed a quodam febris statu solum, pendentes, inter exanthemata genuina nequaquam recensendae sunt. Ita petechia a nobis omittitur, et forsitan tum miliaria tum apibba omittenda esset. Dein, cum exanthemata pleraque contagiosa sint, et non nisi semel in decursu vitae aliquem afficiant, omnino idoneum videtur ut haec ab eruptionibus non contagiosis, quae saepe in decursu vitae aliquem afficiant
vel

Phlegmasiae exanthematicae, S. Cl. III. O. I.

Morbi exanthematici, L. Cl. I. O. II.

Febres exanthematicae, V. Cl. I. O. II.

G. XXVI. E R Y S I P E L A S *

Synocha duorum vel trium dierum, ple-

vel afficere possint, rite distinguantur. Variola igitur et erysipelas minus recte sub eodem ordine collocantur. Denique, cum eruptiones in morbo quoddam non semper ejusdem sint formae, nec semper, nec certo quovis morbi die, in illo morbo comparant, an ejusmodi morbus inter exanthemata recentendus sit, merito dubitari potest; ideoque an pestis ad exanthematum, an ad fœbrium ordinem, referri debeat, dubito.

De hisce omnibus utiliter fortassis disputari potest; de iisdem vero certo statuere vix ausim; quod nihil tamén in Nosologia maxime idoneum esse videatur id ex charactere quem dedi satis patebit.

Cum autem ad characteres generum et specierum, ordinis character non omnino necessarius sit, hunc quodammodo neglexi, et hic morbos a Nosologis pro exanthematis habitos plerosque recensui.

* Vox Erysipelas tum pro phlogosi erythematetum, pro febre erysipelacea, a scriptoribus medicis usurpatetur,

140 GENERA MORBORUM

rumque cum somnolentia, saepe cum delirio.

In aliqua cutis parte, saepius in facie,
phlogosis erythema, G. VII. sp. 2.

Erysipelas, S. G. 97. L. 10. Sag. G. 296.

Febris erysipelacea, V. 68. Hoffm. II. 98.

Species sunt,

I. Erysipelas (*vesiculosum*) erythematem, rubidine serpente, latum spatium occupante, et locis ejus quibusdam in vesiculas magnas abeunte.

Erypelas rosa, S. sp. 1. Sennert. de febr. L. II.
c. 15.

Surpatur, sed recte SAUVAGESIUS vitium cutaneum; quod nullam febrem, nisi symptomaticam, sibi junctam habeat, erythema appellari, et erysipelas, tantum febris illa exanthematica, quam erythema sequitur, vocari velit.

Minus recte forsitan Ill. LINNAEUS erysipelas pro protypo exanthematicorum habuit; inter exanthemata enim, an recte, recensetur ipsum erysipelas dubitari potest.

Febris erysipelatosa, *Sydenham*, sect. VI. cap. V.

Erysipelas typhodes, S. sp. 2.*.

Erysipelas pestilens, S. sp. 5. †.

Erysipelas contagiosum, S. sp. 9.

II. Erysipelas (*phlyctenaenodes* †) erythemat ex papulis pluribus, trunci corporis partes praecipue occupantibus,

* Haec non nisi varietas erysipelatis vesiculofis, gradu solum differens, esse videtur.

† Haec et sequens non nisi febres cum erythemat symptomatiko videntur. Hic tamen notandum est, erysipelas saepe aliquid putridae et gangraenosae indolis prae se ferre; nec dubito quin erysipelas, quod in hac regione, plerumque diathesi phlogistica comitatur, aliquando, praesertim in regionibus calidioribus, cum diathesi putrida adsit; et forsitan duas erysipelatis species, inflammatoriam nempe et putridam, indicare potuissemus; sed de posteriori nobis non satis constat.

‡ An haec species ad idem cum erysipelate vesiculoso genus recte referatur, dubito; sed judicent periti.

142 GENERA MORBORUM

et protinus in phlyctaenas, sive vesiculas parvas, abeuntibus.

Erysipelas Zoster, S. sp. 8.

Zona, Anglis, The SHINGLES, *Ruffel de tabe gland.* p. 124. *Hist.* 35.

Herpes Zoster, S. sp. 9.

Symptomaticum.

Erysipelas a veneno, S. sp. 3.

Caeterae SAUVAGESII species ad erythema pertinent.

G. XXVII. PESTIS.

Typhus maxime contagiosa, cum summa debilitate *.

Incerto morbi die, eruptio bubonum vel anthracum.

Pestis, S. G. 91. L. 2. Junck. 78.

Febris pestilentialis, V. 33. Hoffm. II. 93.

* De charactere pestis, lites inter medicos saepe ortae sunt, nec facile dirimendae, ita ut character quibuscumque pestis casibus adhibendus dari possit; sed sufficiat characterem dedisse qui in plerisque adhiberi queat.

Variat gradu.

Pestis benigna, S. sp. 2. Pestis Massiliensis Class.

3. Traite de la peste, pag. 41. Ejusdem pestis, Cl. 5ta, Traite, p. 228.

Pestis remittens, S. sp. 9.

Pestis vulgaris, S. sp. 1. Pestis Massil. Cl. 2:

Traite, p. 38. Ejusd. Cl. 2. 3. et 4ta, Traite, 225. &c. Waldschmidt. de peste Holsatica, apud Halleri, Diff. pract. tom. V. Chenot de peste Transylvanica 1755, 1759. *De Haen*, Rat. med. Pars xiv.

Pestis Ægyptiaca, S. sp. 11. *Alpin.* de med. Ægypt.

Pestis interna, S. sp. 3. Pest. Massil. Cl. 1.
Traite, p. 37. 224.

Species dubiae sunt,

Pestis sporadica, S. sp. 4.

Pestis carbunculosa, S. sp. 5.

Pestis Sinaea, S. sp. 8.

Pestis scorbutica, S. sp. 10.

G. XXVIII. V A R I O L A.

Synocha contagiosa cum vomitu, et, ex epigastrio presso, dolore.

144 GENERA MORBORUM

Tertio die incipit, et quinto finitur eruptio papularum phlegmonodearum, quae, spatio octo dierum, in suppurationem, et in crustas demum abeunt, saepe cicatrices depresso, five foveolas in cute, relinquentes.

Variola, S. G. 92. L. 3. Sag. G. 290.

Febris variolosa, V. 35. Hoffm. II. 49.

Variolae, Boerh. 1371. Junck. 76.

Species sunt,

I. Variola (*discreta*) pustulis paucis, discretis, circumscriptione circularibus, turgidis; febre, eruptione facta, protinus cessante.

Variola discreta benigna, S. sp. 1.

Variolae regulares discretae, Sydenb. Sect. III.
cap. 2.

Variolae discretae simplices, Helvet. obs. sp. 1.

Variola discreta complicata, S. sp. 2. Helv. sp.
2.

Variolae anomala, Sydenb. Sect. IV. cap. 6.

Variola discreta dysenteriodes, S. sp. 4. *Sydenb.*

Sect. IV. cap. 1.

Variola discreta vesicularis, S. sp. 5.

Variola discreta crystallina, *Mead de variol.* cap. 2.

Variola discreta verrucosa, S. sp. 6. *Mead ibid.*

Variola discreta filiquosa, S. sp. 7. *Friend. Oper.*
p. 358.

Variola discreta miliaris, S. sp. 8. *Helvet. obs.*
sp. 3.

II. Variola (*confluens*) pustulis numerosis,
confluentibus, circumscriptione irregu-
laribus, flaccidis, parum elevatis; febre
post eruptionem persistente.

Variola confluens, S. sp. 9.

Variolae regulares confluentes, ann. 1667. *Sy-
denb.* Sect. III. cap. 2.

Variolae confluentes simplices, *Helvet. obs.*
sp. 1.

Variola confluens crystallina, S. sp. 10.

Variola Japonica, *Kempfer.*

Vesiculae Divae Barbarae, *C. Pif. obs. 149.**

* Pro specie variolae, has vesiculos hic posuit
SAUVAGESIUS. Sed vesiculae a Pilone descriptae
potius ad Pemphigum pertinere mihi videntur.

146 GENERA MORBORUM

Variola confluens maligna, *Helvet.* obs. sp. 1.

Variola confluens cohaerens, S. sp. 11.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 2.

Variola confluens nigra, S. sp. 12. *Sydenb.* Sect.

V. cap. 4.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 3.

Variola sanguinea, *Mead de variolis*, cap. 2.

Variola confluens corymbosa, S. sp. 13.

Variola confluens maligna, *Helvet.* sp. 4.

G. XXIX. VARICELLA.

Synocha.

Papulae post brevem febriculam erumpentes, in pustulas variolae similes, sed vix in suppurationem eunt; post paucos dies in squamulas, nulla cicatrice relicta, desinentes.

Varicella, V. 42.

Variola lymphatica, S. sp. 1.

Anglis, the CHICKEN-Pox, *Edinb. Med. Essays*,

Vol. II. Art. 2. near the end. *Heberden, Med.*

Transact. Art. 17.

G. XXX. R U B E O L A.

Synocha contagiosa cum sternutatione, epiphora, et tussi sicca, rauca.

Quarto die, vel paulo serius, erumpunt papulae exiguae, confertae, vix eminentes, et post tres dies in squamulas furfuraceas minimas abeuntes.

Rubeola, S. G. 94. L. 4. *Sag.* 293.

Febris morbillosa, V. 36. *Hoffm.* II. 62.

Morbilli, *Junck.* 76.

I. Rubeola (*vulgaris*) papulis minimis, confluentibus, corymbosis, vix eminentibus.

Rubeola vulgaris, S. sp. 1.

Morbilli regulares, *Sydenb.* Sect. IV. cap. 5.

Variat

I, Symptomatis gravioribus, et decursu minus regulari.

Rubeola anomala, S. sp. 2.

Morbilli anomali, Sydenb. Sect. V. cap. 3.

2. Comitante Cynanche.

Rubeola anginosa, S. sp. 4. *Edinb. Essays*, Vol. V. art. 2.

3. Comitante diathesi putrida, Clar. Watson,
Lond. Med. Observ. Vol. IV. Art. XI.

II. Rubeola (*variolodes*) papulis discretis
eminentibus.

Rubeola variolodes, S. sp. 3.*.

Scotis the NIRLES.

G. XXXI. M I L I A R I A †.

* SAUVAGESIUM fecutus, hunc morbum hic indicavi, et si multum dubito an recte ad rubeolam referendus sit. Non solum enim forma papularum plurimum differt, sed, quod majoris momenti esse videtur, est plerumque absque symptomatis catarrhalibus, rubeolae adeo propriis.

† Inter medicos, speciatim Viennenses, de indole morbi miliaris nuper acriter disputatum est; et imprimis

Synochus cum anxietate, frequenti suspirio,
sudore olido, et punctionibus cutis.

primis an unquam idiopathicus, an vero semper symptomaticus sit, certatim quaeritur. Quod nunquam idiopathicus sit, praeter opinionem medicorum, a medio seculi decimi septimi in hunc fere diem, omnium, et contra sententiam medicorum hujus aevi quorundam spectabilium, affirmare non auium; sed cum experientiam in hac re saepe fallacem, et medicos plerosque imitatorum servum pecus fuisse neverim, dubitare cogor; et, utcunque sit, morbum miliarem plerumque symptomaticum fuisse, ex observatione propria, per multos annos frequenti, certo novi. Nunquam contagiosum, nec manifesto epidemicum, quibusdam licet temporibus solito frequentiorem, vidi. Morbis febrilibus quibuscumque, tum inflammatoriis tum putridis, aliquando adjungitur; in nullis tamen, nisi regimine calido et sudoribus praeuntibus, ortum, et in pluribus, regimine temperato, et sudoribus vitatis, morbum, alias expectandum, prorsus vitatum observavi. In quibusdam corporis partibus quasi arte excitatum aliquoties novi. Denique, cum contagionum specificarum plerarumque indolem materia, si qua datur, miliaris nequaquam imitetur, tum quod certo moti die eruptionem non efficiat, tum quod non semel

Incerto morbi die erumpunt papulae rubrae, exiguae, discretae per totam cutem, praeter faciem, crebrae, quarum apices, post unum vel alterum diem, pustulas minimas, albas, brevi manentes, ostendunt.

Miliaria, L. 7.

Miliaris, S. G. 95. Sag. G. 295.

Febris miliaris, V. 37.

Febris purpurata rubra et alba miliaris, Hoffm.
II. 68.

Febris purpurea seu miliaris, Junck. 75:

femel tantum, sed saepius in vitae decursu, hominem afficiat. De hujus igitur materiae natura specifica, vel ad morbum quemvis idiopathicum gignendum apta, valde dubito. In hac remecum sentientem experientissimum et peritissimum CAROLUM WHITE habere mihi gratulor. Vide *White on the management of Lying-in Women.*

Cum autem in hac re me falli potuisse, facile agnosco, ne tamen alios simul fallerem, miliariam inter exanthemata hic recensui, et characterem ejus, quemquivis, hunc morbum pro idiopathicō habens, dare voluerit, exhibui; peritis quibusvis hanc rem certiusdjudicandam relinquens.

Germanis de FRIESEL. God. Welsch. Hist.
med. de novo puerarum morbo, qui der
FRIESEL dicitur, Lips. 1655.

De hoc morbo scriptores praecipui sunt.

Hamilton, de febr. miliar. 1710. *Fantonus*, de
febr. mil. 1747. *Allioni*, de miliar. 1758. *For-
dyce*, de febr. mil. 1748. *Fischer*, de febr. mil.
1767. *De Haen*, de divis. febr. 1760, et in
Ratio med. passim. *Matt. Collin ad Baldinger*
de miliar, 1764.

Ad Idiopathicam, si qua datur, pertinent,

Miliaris benigna, S. sp. 1.
Miliaris maligna, S. sp. 2.
Miliaris recidivans, S. sp. 3.
Miliaris Germanica, S. sp. 5.

Symptomaticae manifesto sunt.

Miliaris Boia, S. sp. a.
Miliaris Britannica, S. sp. i.
Miliaris nova febris, *Sydenb.* *Sched.* monit. S.
sp. d.
Miliaris sudatoria, S. sp. e.
Miliaris nautica, S. sp. g.

152 GENERA MORBORUM

Miliaris purpurata, S. sp. b.

Miliaris lactea, S. sp. c.

Miliaris puerarum, S. sp. k.

Miliaris scorbutica, S. sp. l.

Miliaris critica, S. sp. b.

G. XXXII. SCARLATINA.

Synocha contagiosa.

Quarto morbi die, facies aliquantum tumens; simul in cute passim rubor floridus, maculis amplis, tandem coalescentibus, post tres dies in squamu-
las furfuraceas abiens; superveniente dein saepe anasarca.

Scarlatina, S. G. 98. V. 39. Sag. G. 294. Junck.

75.

Species sunt,

I. Scarlatina (*simplex*) nulla comitante cynanche.

Scarlatina febris, S. sp. 1. *Sydenham.* sect. VI. cap.

2.

II. Scarlatina (*cynanchica*) cum cynanche ulcerosa *.

* Spatio quadraginta annorum Scarlatinam sexies vel septies in Scotia epidemicam observavi, et in unoquoque exemplo morbus illius speciei erat quam Scarlatinam anginosam vocat SAUVAGESIUS. Nos Cynanchicam appellavimus, ex eo quod ulceribus faucium internarum fere semper comitata fuit. Cum in plerisque aegris morbus cynanchem malignam plurimum, aliquando satis exacte referebat, nec unquam scarlatinam epidemicam in omnibus aegris simplicem esse viderim, saepe dubitavi annon scarlatina omnis sit cynanchica, et semper idem fere morbus ac cynanche maligna, supra inter Phlegmasias relata. Plures autem rationes in hanc sententiam ire non sinunt. Certe enim, testibus SYDENHAMO perspicacissimo et aliis, scarlatina simplex, sive nulla comitante cynanche, aliquando observata fuit, et datur, itaque contagio quaedam specifica efflorescentiam cutis scarlatinam, et hanc absque affectione quadam cynanchica, gigrens. Quod, si aliquando etiam contagio sit, fauces afficiens;

U

Scarlatina anginosa, S. sp. 6. Withering on the
scarlet fever.

De scarlatina porriginosa, S. sp. 3. Sydenh.

Sect. VI. Cap. 6. et Scarlatina variolo-
de, -S. sp. 5. nobis non liquet.

afficiens, quae plerumque etiam scarlatinam gig-
nat, hoc nihil praeterea mihi probare videtur, quam
quod sit contagionum quarundam natura, ejusmodi ut
simul tum fauces, tum cutem, afficere valeat. Cum
tamen contagiones istae ita differre possint, ut altera
cutem, altera fauces magis et primario afficere pro-
clivis sit, hanc differentiam inter scarlatinæ et cy-
nanchis malignæ contagionem semper inesse puto.
In morbo epidemico, quem pro Scarlatina habui, a-
liquot aegrotantium sine cynanche quacunque e-
rant; et in iis fere omnibus, quibus adfuit cy-
nanche, haec benigna admodum, ulcera tonsillarum,
parva tantum nec serpentia, et plerumque pus bo-
num fundentia, exhibuit, et morbus raro funestus
fuit. In cynanche vero maligna aegrotantes omnes
in ipso morbi ingressu, cynanche correpti sunt, et
haec fere semper ulcera maligna, foeda, serpentia,
gangraenosa, ostendebat. Morbus porro, putredinis
et debilitatis indicia plurima prodens, plerumque
exitialis evasit.

G. XXXIII. URTICARIA*.

Febris amphemerina †.

Die secundo rubores maculosi, urticarum puncturas referentes, interdiu fere evanescentes, vespere cum febre redentes, et post paucos dies in squamulas minutissimas penitus abeuntas ‡.

* Est morbus ab Anglis, *The Nettle Rash* dictus, qui quibusdam Urticaria audit; sed morbus ille, *The Nettle Rash*, ut ab eruditissimo viro G. HEBBARDEN, in Coll. Reg. Med. Lond. Actis describitur et qualem saepius ipsi vidimus, est ab urticaria nosologorum omnino diversus, utpote sine febre chronicus, et ad Impetigines fortassis referendus.

† Hanc in priori editione contagiosam dixi; sed ex propria experientia contagiosam fuisse non novi, et quo auctore contagiosam antea dixi, nunc non invenio.

‡ Ad aliorum potius quam meisius mentem hic character conscriptus est; nam hunc morbum raro vidi, et nunquam epidemicum, vel regulariter, ut hic describitur, decurrentem, observavi.

156 GENERA MORBORUM

Febris urticata, V. 40.

Uredo, L. 8.

Purpura urticata, Junck. 75.

Scarlatina urticata, S. sp. 2.

Erysipelatis species altera, Sydenb. Sect. VI.
cap. 6.

Febris scarlatina, et febris urticata, Meyserey,
Mal. des armées, 291. et seq.

G. XXXIV. PEMPHIGUS.

Typhus contagiosa.

Primo, secundo, aut tertio morbi die, in
variis partibus vesiculae, avellanae mag-
nitudine, per plures dies manentes, tan-
dem ichorem tenuem effundentes.

Pemphigus, S. G. 93. Sag. 291.

Morta, L. I.

Febris bullofa, V. 41.

Species ex SAUVAGESIO sunt *,

Pemphigus major, S. sp. 1.

Exanthemata ferosa, C. Pison. obs. 150.

* Cum Pemphigum, quem pro exanthemate habere possum, nondum ipse viderim, et in scriptis medicorum de ejusmodi morbo paucissima tantum invenerim; quae in Nosologia nostra de eo dicenda essent, omnia fere ex SAUVAGESIO necessario de-promenda erant. Eum itaque secutus sum; sed hunc morbum lubenter ipse prorsus omissem, cum omnia fere de eo dicta, dubia, obscura, et ambigua mihi videntur. Quae ex sui ipsius aut CAROLI PISONIS observatione habet SAUVAGESIUS, omnino credere fas est; quae autem ex CHRISTOPHORI SELIGERI, tenuis certe judicii hominis, observatione duxit, parum attentione digna mihi videntur. Quae porro ex D. THIERRY relatione adducuntur meam fidem omnino superant: Nimirum, quod in morbo admodum exitiali acetum bezoarticum, a medico quodam datum, omnes salvos fecit, interea dum vix unus, aliis medicis commissus, mortem evadet. Denique, de morbo admodum ambiguo a D. LANGHANS, in Actis Helveticis descripto, donec aliae observationes rem elucidaverint, nihil concludere

158 GENERA MORBORUM

Febris pemphygoides, Epihem. Germ. D. I. A.
VIII. obs. 56.

Pemphigus castrensis, S. sp. 2.

Febris synochus, cum vesiculis per pectus et col-
lum sparsus, Morton. app. ad exerc. II.

Pemphigus Helveticus, S. sp. 3. Langhans in
Act. Helvet. vol. 2. p. 260. et in Beschreibung
des Siementhals, Zurich 1753.

De pemphigo Indico, S. sp. 4. et

Pemphigo Brasiliensi, S. sp. 5. non liquet.

G. XXXV. A P H T H A.

Synochus*.

Lingua tumidiuscula; linguae et fauci-

dere vellem. Nihil aliud, fortassis, quam cynanche
maligna fuit ille morbus, et, ad sumimum, quod pem-
phigus omnis morbus symptomaticus sit, satis verisimi-
le videtur.

* An aphtha inter exanthemata recensenda sit,
dubito. Aphtha enim quaeque fere quam ego vidi
fine febre fuit; et si quando cum aphtha infantum-
febris adfuit, haec fere semper aphthae supervenerat.
Aphtha.

cium color purpurascens; escharae in faucibus et ad linguae margines primum comparentes, os internum totum demum occupantes, albidae, aliquando discretae, saepe coalescentes, abrasae citato renascentes, et incerto tempore manentes.

Aphtha, S. G. 100. L. 9. *Sag.* 298. *Boerb.* 978:

Hoffm. II. 478. *Junck.* 137:

Febris aphthosa, V. 44.

Speciem idiopathicam unicum tantum novi.

Aphtha infantum.

Aphtha lactucimen, S. sp. 1.

Symptomatica videntur,

Aphtha febrilis, S. sp. 2.

Aphtha maligna, S. sp. 3.

Aphtha adulorum quidem saepe febri supervenit. Sed, febribus diversarum specierum plerumque sub carum finem jungitur, nec, quantum novi, febris quaevis aphthae propria, a medicis nota, vel quidem dicta fuit.

160 GENERA MORBORUM

Manifesto symptomaticae sunt

Aphtha syphilitica, S. sp. 4.

Aphtha scorbutica, S. sp. 5.

Exanthema symptomaticum est,

PURPURA, S. G. 96. Sag. G. 292.*.

Petechia, L. 5.

* Cum in quibusvis febribus, vel intermittentibus vel continuis, in quibusvis etiam exanthematis et profluviis, modo in iis morbis sit quaedam ad putredinem proclivitas, apparent petechiae; has pro efflorescentia symptomatica, potius quam pro exanthemate idiopathicō, habere volui.

O. IV. HÆMORRHAGIÆ*.

Pyrexia cum profusione sanguinis absque
vi externa; sanguis missus ut in phleg-
matis appareat.

Haemorrhagiae, V. Cl. II. O. I. Hoffm. II. 194.

Junc. 5.

Sanguifluxus, S. Cl. IX. O. I. Sag. Ch. V. O. I.

* Classem Fluxum apud SAUVAGESIUM et
SAGARUM, vel Profluviorum apud VOGELIUM,
vel morborum evacuatoriorum apud LINNAEUM,
cum illa morbos, tum facie, tum natura, oinno
diffimiles conjunxerit minime naturalea esse, nec
proinde idoneam putavi. In nostram, igitur, Nos-
ologiam ejusmodi classem admittere nolui, et mor-
bos in ea recensitos aliorum referendos esse censui.
Illi quos pyrexia quedam semper comitatur, sub
classe Pyrexiarum certe recensendi sunt; et hic igi-
tur

G. XXXVI. EPISTAXIS*.

Capitis dolor vel gravitas; faciei rubor;
profusio sanguinis e naribus.

Epistaxis, V. 82.

tur hemorrhagias *activas* quas vocant posui HOFFMANNUM sequor, qui mox post febres de ejusmodi haemorrhagiis tractavit, et in praefatione rationem reddidit; quod, scilicet, “*probe consideratis phaenomenis, et paulo peniculatiis subductis rationibus, sanguinis eruptiones iisdem propemodum, utut, non satis completis motibus quibus febres oriuntur, prognuntur.*”

* Recite tum in Criticis Botanicis, tum in Philosophia Botanica, No. 233. monuit LINNAEUS, “*Nomina generica, cum classium et ordinum naturalium nomenclaturis communis, omittenda esse.*” Contra hanc regulam tamen ipse peccat, cum vocabulo haemorrhagia, classis vel ordinis naturalis appellatione satis frequenter usitata, pro nomine generico utatur. Nec quidem, cum erraverit, ipse HIPPOCRATES imitandus sit. Hujus generis itaque nomen mutandum erat, et a VOGELIO quod hic usurpatum est desumpsi.

Haemorrhagia, S. G. 239. L. 173. Sag. G. 174.
Haemorrhagia narium, Hoffm. II. 196. Junck. 6.

I. Idiopathica.

Haemorrhagia plethorica, S. sp. 2. Hoffm. II. 198.

Variat ratione aetatis,

Epistaxis (*juniorum*) cum signis plethorae arteriosae.

Epistaxis (*senum*) cum signis plethorae venosae.

II. Symptomaticae.

1. A causis internis.

Haemorrhagia febrilis, S. sp. 3.

Haemorrhagia critica, S. sp. 4. Hoffm. II.
198.

Haemorrhagia insalubris, S. sp. 5. Hoffm.
ibid.

Haemorrhagia in chronicis, S. sp. 6.

2. A causis externis.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 1.

Haemorrhagia a hirudine, S. sp. 7.

G. XXXVII. HÆMOPTYSIS.

Genarum rubor; molestiae aut doloris, et aliquando caloris, in pectore sensus; dyspnoea; titillatio fauciū; tussis aut tussicula sanguinem floridum, saepe spumosum rejiciens.

1. *Haemoptysis*, S. G. 240. L. 179. V. 84. Sag.
G. 175. Junck. 8.

Haemoptoe, Boerb. 1198.

Sanguinis fluxus ex pulmonibus, Hoffm. II. 202.

Species idiopathicae sunt,

1. *Haemoptysis (plethorica)* nulla vi externa applicata, neque praegressa tussi aut evacuationis solitae suppressione.

2. *Haemoptysis (violenta)* a vi externa applicata.

Haemoptysis accidentalis, S. sp. 1.

Haemoptysis habitualis, S. sp. 2.

Haemoptysis traumatica, S. sp. 12.

3. *Haemoptysis (phthisica) post tussim cum macie et debilitate diuturnam.*

Haemoptysis phthisica, S. sp. 9.

Haemoptysis ex tuberculo pulmonum, S. sp. 10.

4. *Haemoptysis (calculosa) rejectis simul moleculis calculosis plerumque calcaris.*

Haemoptysis calculosa, S. sp. 14.

5. *Haemoptysis (vicaria) post evacuationis solitae suppressionem.*

Haemoptysis catamenialis, S. sp. 4.

Haemoptysis periodica, S. sp. 5.

Symptomaticae sunt,

Haemoptysis pneumonica.

Haemoptysis catarrhalis, S. sp. 8.

Haemoptysis peripneumonica, *Laelii a fonte.*

Haemoptysis exanthematica.

166 GENERA MORBORUM

Haemoptysis variolosa, S. sp. 7.

Haemoptysis rubeolosa.

Haemoptysis hydroptica.

Haemoptysis ascitica, S. sp. 15.

Haemoptysis hydrothoracica

Haemoptysis cachetica.

Haemoptysis splenetica, S. sp. 16.

Inepta et spuriae sunt,

Haemoptysis a diapedesi, S. sp. 3.

Haemoptysis a sphacelo pulmonum, S. sp. 11.

Haemoptysis scorbutica, S. sp. 6.

Haemoptysis Helvigiana, S. sp. 17.

Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.

Haemoptyseos sequela est

P H T H I S I S.

Corporis emaciatio et debilitas, cum tussi,
febre heptica, et plerumque expectora-
tione purulenta.

Phthisis, S. G. 276. L. 208. V. 319. Sag. 101.

Junck. 33.

Phthisis pulmonalis, *Boerb.* 1196.

Affectio phthisica, sive tabes pulmonalis, *Hoffm.*

III. 284.

Species sunt,

I. Phthisis (*incipiens*) fine expectoratione puris.

Phthisis incipiens, *Morton. Physiolog. L. II. cap.*

3.

Phthisis siccæ, S. sp. 1.

II. Phthisis (*confirmata*) cum expectoratiōne puris.

Phthisis confirmata *Auditorum.*

Phthisis humida, S. sp. 2.

Variat utraque species,

Ratione causæ remotæ.

Phthisis haemoptoica, S. sp. 6.

Phthisis a peripneumonia, S. sp. 11.

Phthisis asthmatica, S. sp. 5.

Phthisis calculosa, S. sp. 7.

Phthisis exanthematica, S. sp. 14.

168 GENERA MORBORUM

- Phthisis a febribus, S. sp. 13.
Phthisis rheumatico-arthritica, S. sp. 12.
Phthisis chlorotica, S. sp. 10.
Phthisis icteritia, S. sp. 15. Schacht. de phthisi
icterit. 1724.
Phthisis hypochondriaca, S. sp. 16.
Phthisis scrophulosa, S. sp. 3.
Phthisis chylofa, S. sp. 17.
Phthisis leorbutica, S. sp. 4.
Phthisis syphilitica, S. sp. 8.
Phthisis a plica, S. sp. 19.
Phthisis a metastasi puris, S. sp. 9.

Variat ratione fontis purulentae.

Phthisis a vomica, S. sp. 18.

Phthisis cellularis, S. sp. 20. De Haen, Rat. me-
dendi. vol. I. cap. 7. 11. Ed. Leid. *.

G. XXXVIII. HÆMORRHOS.

Capitis gravitas vel dolor; vertigo; lum-

* Utrum, de hoc fonte puris, recte an secus judica-
verit HAENIUS, hujusmodi species vix in Nosologia
locum habere potest, cum a signis quibusvis externis
dignosci non queat.

borum dolor; dolor ani; circa anum tubercula livida dolentia, e quibus plerumque profluit sanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano stillat.

- Haemorrhoidis**, S. G. 217. L. 192. Sag. G. 182.
Haemorrhoidalis fluxus, Hoffm. 219.
Haemorrhoides, Junck. 11. et 12.
Leucorrhoidis, V. 112.

Species sunt,

- I. **Haemorrhoidis (tumens) externa a mariscis.**

Marisca, S. G. 35. Sag. G. 35.

Variat,

A. Cruenta.

- Haemorrhoidis moderata**, S. sp. 1.
Haemorrhoides ordinatae, Junck. 11.
Haemorrhoides nimiae, Junck. 11.
Haemorrhoidis immodica, S. sp. 2.
Haemorrhoides excedentes, Alberti de haemorrhoid. pag. 179.
Haemorrhoidis polyposa, S. sp. 3.

B. Mucosa.

Haemorrhoides decoloratae, albae, et mucidae,
Junck. 13. Alberti, pag. 248.

2. Haemorrhoidis (*procidens*) externa a pro-
cidentia ani.

Haemorrhoidis ab exania, S. sp. 4.

3. Haemorrhoidis (*fluens*) interna absque
tumore externo, vel procidentia ani*.

* STAHLIUS, et ejus sequaces, distinxerunt haemorrhoides in internas, quae sanguinem ex ramis
venae portarum, et externas, quae sanguinem ex
ramis venae cavae profundunt; sed, quantum video,
scaturigo sanguinalis prefusi nullo modo dignosci
queat. Huic itaque distinctioni nullus locus esse
videtur, nec, si esset, quicquid ad distinguendam
morbi naturam, vel effectum, conferre posset; nam
arteriae et venae, ad inferiorem intestini recti par-
tem pertinentes, ortu utcunque diversae, tam fre-
quenter inter se invicem communicant et con-
jungantur, ut uniuscujusvis effusio ad alteram
statim communicari, et utriusvis effusio f. re idem
semper

4. Haemorrhoidis (*caeca*) cum dolore et tumore ani, sine profusione sanguinis.

Haemorrhoides caecae, Junck. 12. Alberti, pag.
274. *.

G. XXXIX. M E N O R R H A G I A.

Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores; menstruorum copiosior,

semper esse oporteat. Non ideo haemorrhoidem, internam et externam ad mentem Stahlianorum distinxii, sed prout scaturigo sanguinis profluentis magis intra vel extra anum fuerit.

* Haemorrhoidis saepe corporis universi morbus est, sive a quodam universi corporis statu pendens; sed saepe etiam morbus est mere localis. Non tamen hujusmodi species ad morbos locales referre volui; quoniam haemorrhoidis quaevis, etiam si initio mere localis sit, si saepius, ut solet, redierit, tandem, sicut haemorrhagia alia quaevis saepe rediens, necessario sit universi corporis morbus. Affines itaque separare nolui, et haemorrhoidem quidem omnem hic inter morbos universales recessendam esse censui.

vel sanguinis e vagina praeter ordinem
fluxus.

Menorrhagia, S. G. 244. L. 202. V. 96.

Metrorhagia, *Sag.* G. 179.

Uteri haemorrhagia, *Hoffm.* II. 224.

Haemorrhagia uterina, *Junck.* 14.

Leucorrhœa, S. G. 267. L. 201. V. 119. *Sag.*
G. 202.

Cachexia uterina, sive fluor albus, *Hoffm.* III.
348.

Fluor albus, *Junck.* 133. *

Abortus, S. G. 245. L. 204. *Sag.* G. 180. *Junck.*
92.

Abortio, V. 97.

Fluor uterini sanguinis, *Boerb.* 1303.

Convulsio uteri, sive abortus, *Hoffm.* III. 176.

* Leucorrhœam, sive fluorem album, *Auctorum*
hic ad menorrhagias genus retuli et leucorrhœam
sine vitio locali omnem huc omnino referendum
esse censeo. Plerumque enim, et sere semper, leu-
corrœa vel cum menorrhagia conjuncta est, vel eam
mox secuta, et a temporibus quando apparent leu-
corrœa serum sub hac effusum ab iisdem vasis, quae
mensis profundunt, provenire, et saepe leucorrhœam

Species sunt,

1. Menorrhagia (*rubra*) cruenta in non gravidis nec puerperis.

Menorrhagia immodica, S. sp. 3. a *Pafia*. Diff. sopra i mestruj.

Menorrhagia stillatitia, S. sp. 2.

2. Menorrhagia (*abortus*) cruenta in gravidis.

Menorrhagia gravidarum, S. sp. 6. *Pafia*. intorno al flusso di sangue dall'utero nelle gravide.

Abortus effluxio, S. sp. 1.

a. Abortus subtrimestr.

b. Abortus subsemestris.

c. Abortus ostimestris.

Abortus ab uteri laxitate, S. sp. 2.

3. Menorrhagia (*lochialis*) cruenta in puerperis.

ab iisdem causis ac menorrhagiam rubram oriri; satis verisimile est.

174 GENERA MORBORUM

Menorrhagia lochialis, S. sp. 8. *Pafia* diff. supra
citat.

4. Menorrhagia (*vitiorum*) cruenta ex vi-
tio locali.

Menorrhagia ex hysteroptosi, S. sp. 5.

Menorrhagia ulcerosa, S. sp. 9.

5. Menorrhagia (*alba*) serosa sine vitio
locali in non gravidis*.

Leucorrhoea, G. ut supra.

Menorrhagia decolor, S. sp. 7.

Leucorrhoea Americana, S. sp. 5.

Leucorrhoea Indica, S. sp. 6.

6. Menorrhagia (*Nabothi*) serosa in gra-
vidis.

Leucorrhoea Nabothi, S. sp. 9.

Leucorrhoea gravidarum, S. sp. 8: *.

* Hic fortassis lector eruditus mirari possit, quod ad clariss. medici Parisiensis RAULIN, de fluore
albo.

Menorrhagiam serosam, sive leucorrhœam ex vitio locali, ad morbos locales referendam esse censeo.

Haemorrhagiae sequentes plerumque, si non semper, symptomaticae sunt.

STOMACACE, S. G. 241. L. 175. V. 85. Sag.
G. 176.

albo librum, *Traite des fleurs blanches*, neque studiosas relegaverim, neque species fluoris albi varias ab illustri auctore indicatas ipse recensuerim. Reætæ an secus fecerim, peritis dijudicandum relinquo; sed quod non fecerim haec causa fuit. Plura in libro illo ingenioso subtilius, quam verius dicta, mihi videntur; et vel quomodo fluor albus, ab aliarum praeter uteri partium affectione oriri possit, non intelligo, vel quod revera oriuntur, ex meis saltem observationibus, forsitan paucioribus, mihi nequaquam constat. Lectores itaque nostros potius ad auctorem ipsum relegare, quam doctrinam ejus male intellectam, et forsitan minus recte traditam, hic exhibere velim.

176 GENERA MORBORUM

Vel scorbuti, vel vitii oris, vel injuriae
externae, symptoma est.

Apud SAUVAGESIUM species sunt,

1. Stomacace scorbutica.
2. Stomacace universalis.
3. Stomacace ab haemorrhoo.
4. Stomacace purulenta.

HÆMATEMESIS, S. G. 242. L. 184. V. 89.
G. 177.

Plerumque haemorrhagiae solitae vicaria
est, vel vitii ventriculi localis, vel morbi
nigri, vel denique vis externae, sympto-
ma est.

1. Haematemesis plethorica.
2. Haematemesis ex aneurismate.
3. Haematemesis traumatica.
4. Haematemesis ab hirudine.
5. Haematemesis catamenialis.
6. Haematemesis ex pancreate.
7. Haematemesis ex splene.
8. Haematemesis scorbutica.

9. Haematemesis cholerica.
10. Haematemesis simulata.
11. Haematemesis carnoſo cruenta.
12. Haematemelis atra.
13. Haematemesis ab hepate.
14. Haematemesis a veneno.

HÆMATURIA, S. G. 243. L. 198. V. 92. *Sag.*

G. 178.

Plerumque calculi renalis, aliquando februm putridarum symptomata est.

1. Haematuria spontanea.
2. Haematuria violenta.
3. Haematuria deceptiva.
4. Haematuria purulenta.
5. Haematuria calculosa.
6. Haematuria in exanthematicis.
7. Haematuria ejaculatoria.
8. Haematuria stillatitia.
9. Haematuria haemorrhoidalis.
10. Haematuria spuria.
11. Haematuria nigra.
12. Haematuria catamenialis.
13. Haematuria a transfusione.

14. Haematuria traumatica.

15. Haematuria a verme.

CYSTIRRHAGIA, V. 93.

Plerumque calculi vesicalis, rarius alias
morbi vesicae, symptoma.

O. V. PROFLUVIA*.

Pyrexia cum excretione aucta, naturaliter
non sanguinea.

V. CL. II.

G. XL. C A T A R R H U S.

Pyrexia saepe contagiosa; muci, ex glandulis membranae narum, faucium, vel bronchiorum, excretio aucta; saltem hujus excretionis molimina.

Catarrhus, S. G. 186. V. 98. Sag. G. 145.

Coryza, L. 174. V. 100. Sag. G. 196.

* Ob eandem rationem qua haemorrhagias, profluvia etiam febrilia quaedam hic in classe pyrexiarum collocivi. Catarrhus quidem, pyrexia et diathermia phlogistica, phlegmatis maxime affinis est; et dysenteria non solum pyrexia semper comitatur, sed in multis etiam a fluxibus aliis quibusvis differt.

180 GENERA MORBORUM

Rheuma, S. G. 142.

Tussis, S. G. 142. L. 155. V. 205. Sag. G. 245.
255. Junck. 30.

Tussis catarrhalis et rheumatica, Hoffm. III. 109.

Genera sequentia ad hunc titulum referenda, plerumque symptomatica sunt.

Anacatharsis, S. G. 262. Sag. 198.

Expectoratio, L. 178.

Raucedo, L. 146.

Raucitas, V. 252.

Gravedo, L. 42.

Sp. 1. Catarrhus a frigore.

Catarrhus benignus, S. sp. 1.

Catarrhus pectoreus, S. sp. 6.

Coryza catarrhalis, S. sp. 1.

Coryza phlegmatorrhagia, S. sp. 2. *Salmutb.*
obs. cent. 1. 37. Junck. 28. *Morgagni de sed.*
XIV. 21.

Coryza febricosa, S. sp. 6.

Tussis catarrhalis, S. sp. 1. *N. Rosen Diff. apud*
Haller, disput. pract. tom. II.

Rheuma catarrhale, S. sp. 1.

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.?

Cephalalgia catarrhalis, S. sp. 10.

Sp. 2. *Catarrhus a contagio.*

Catarrhus epidemicus, S. sp. 3.

Rheuma epidemicum, S. sp. 2.

Synocha catarrhalis, S. sp. 5.

Hujus exempla sunt,

Anno 1323. *Cronica meteorologica della Toscana*,
apud *Targioni Tozzetti Observaz.*
Med. Raccolta I. pag. 175.

1328. *Ibid.*

1358. *Ibid.*

1387. *Ibid.*

Valescus de Taranta apud *Morgagni*.
de sedibus XIII. 4.

Marchesi *ibid.*

1510. *Valleriola* append. ad loc. com. cap. 2.

1575. *Valleriola*, *ibid.*

Riverii Obs. in biblioth. vet. repert.
obs. IX.

Forefii, L. VI. obs. 1.

1580. *Haenischius* in *Aretacum*, pag. 315.
396.

Wieri, Obs. L, II.

182 GENERA MORBORUM

- Anno 1580. *P. Sal Diversus*, de febri pestilenti,
cap. XI.
- Forehus*, L. VI. obs. 3.
- Riverii Obs.* in biblioth. vet. repert.
obs. X.
- Sennertus de febre*, L. IV. cap. 17.
1591. *Sennertus*, ibid.
- Pechlin*, L. II. Obs. 17.
1658. *Willis de febribus*, cap. 16.
1675. *Sydenham*, Sect. V. cap. 5.
- Raygerus in Ephem. Germ. D. I. A.*
VI. et VII. obs. 213.
- P. de Sorbait*.
1679. *Sydenham*, Ep. resp. ad *R. Brady*.
Zod. med. Gall. A. I. Decemb. obs. 6.
1708. *Schroeckius in Ephem. Germ. Cent. I.*
et II. in append. pag. 14.
- 1709 *Hoffm. II. 47.*
1712. *Camerarius in Ephem. Germ. Cent.*
III. et IV. obs. 58.
- Schroeckius*, ibid. in append. pag. 26.
1729. et 1730. *Hoffm. II. 109.*
C. Fr. Loew. in append. ad *A. N. C.*
vol. III.
- Scheuchzer*, Obs. meteorol. in app. ad
A. N. C. vol. IV.
- Morgagni de sed. et caus. XIII. 3. 4.*

- Anno 1729 et 1730. *Beccarius, A. N. C.* III. obs.
 48. pag. 142.
- Hillary* on weather and diseases, pag.
 35.
- Winteringham, Comm. Nosolog.* pag.
 319.
- Ratty's hist. of weather*, pag. 17.
- 1732 et 1733. *Commerec. lit. Norimb.* 1733.
 pag. 6. 52. 108. 267.
- Detharding de febr. Eyderostad. apud
 Halleri disputat. pract. vol. V.*
- Edin. Med. Eff. vol. II. art. 2.*
- Hillary* of weather, &c. pag. 47.
- Winteringham, Comm. Nosolog.* pag.
 354.
- Huxham de aere. &c.* 1733. M. Febr.
- Rutty's hist. of weather*, pag. 30.
1737. Jan. *Rutty*, ibid. pag. 60.
- Octob. *Rutty*, ibid. pag. 60.
- Julio. *Comm. lit. Norimb.* 1737,
 pag. 347.
1742. 1743. *Comm. lit. Norimb.* 1743, pag.
 106. 188. 313. 336.
- Juch et Zuberbuhler de febre catar-
 rhali, apud Haller. Disp. pract.
 tom. V.*
- Huxham de aere*, 1743. M. April.
- Rutty, hist. of weather*, p. 99.

184 GENERA MORBORUM

- Anno 1742. 1743. *Targioni Tozzetti* Raccolt. I. di
osser. z. Med. pag. 176.
1748. *Cleghorn*, Minorca, pag. 132.
1758. *Rutty*, hist. of weather, pag. 211.
Whytt, Lond. Med. Obs. Vol. II. art.
130.
1762. *Baker* de catarrho, Lond. 1764.
Monro, Dis. of mil. hosp. pag. 137.
1767. *Heberden*, Med. transact. art. 18.

Intercatarrhi, coryzae, et tussis species apud
SAUVAGESIUM, symptomaticae sunt,

Catarrhus rubeolosus, S. sp. 5.
Tussis exanthematica, S. sp. 20.
Coryza variolosa, S. sp. 4.
Coryza virulenta, S. sp. 3.
Coryza purulenta, S. sp. 5.

Tussis accidentalis, S. sp. 4.
Tussis gutturalis, S. sp. 8.
Tussis xerolaryngea, S. sp. 23.
Tussis verminosa, S. sp. 21.

Tussis sicca, S. sp. 3.
Tussis calculosa, S. sp. 22.
Tussis phthisica, S. sp. 17.

Tussis haemoptoica, S. sp. 15.

Tussis a polypo, S. sp. 16.

Tussis a dentitione, S. sp. 12.

Tussis stomachalis humida, S. sp. 6.

Tussis stomachalis sicca, S. sp. 7.

Tussis hysterica, S. sp. 2.

Tussis gravidarum, S. sp. 14.

Tussis hepatica, S. sp. 9.

Tussis rheumatica, S. sp. 18.

Tussis arthritica, S. sp. 19.

Tussis metallicolarum, S. sp. 4.

XLI. D Y S E N T E R I A.

Pyrexia contagiosa; dejectiones frequentes, mucosae, vel sanguinolentae, retentis plerumque foecibus alvinis; tormina; tenesmus.

Dysenteria, S. G. 248. L. 191. V. 107. Sag. 183. Hoffm. III. 151. Junck. 76.

Non nisi speciem unicam novi cuius nomina apud SAUVAGESIUM sunt,

Dysenteria epidemica, S. sp. 6. Sydenham, sect. IV. cap. 3. Helvich. in hist. morb. Wratislava.

186 GENERA MORBORUM

ad ann. 1699. *Degner.* de Dysenteria Neomagenisi 1736. *Huxham,* de aere, &c. ad ann. 1743. *Cleghorn's Minorca,* chap. 5. *Grimm.* hist. dysenteriae malign. 1759, &c. in append. ad A. Nov. N. C. vol. III. *Baker* de catarro et dysenteria, Lond. 1762. *Akenside* de dysenteria, Lond. 1762. *Stark,* Hist. et sectiones dysenteric. diil. inaug. L. B. 1766. *Zimmerman* von der Ruhr. Zurich. 1767.

Dysenteria castrensis, S. sp. 7. *Ramazzini* de morb. artific. cap. 40. *Illust. Pringle*, dis. of the army, pag. 224. *Cl. Monro*, dis. of mil. hospitals, pag. 57.

Dysenteria aequinoctialis, S. sp. 14. *Ronc.* de med. Ind. cap. 3.

Variat,

1. Vermibus comitata.

Dysenteria verminosa, S. sp. 15. *Huxham* de aere, &c. ad ann. 1743. *M. Maio.* III. *Pringle*, pag. 225. *Monro*, pag. 62.

2. Rejectis moleculis carnosis, vel febaceis.

Dysenteria carcosa, S. sp. 16.

Diarrhoea carnosa, S. sp. 5. *Wedelius Ephem.*
Germ. D. II. A. II. obs. 182. *Wagner,*
ibid. D. II. A. III. obs. 187. cum scholio
Sebroeckii. *Morgagn.* de sed. Ep. XXXI.
 17--24. Ill. *Pringle*, pag. 237. *Monro*, pag.
 62.

3. Febre intermittente comitata.

Dysenteria intermittens, S. sp. 17. *Morton* in ap-
 pend. ad Exerc. II. *Cleghorn's Minorca*, pag.
 236. *Lautter.* hist. med. bienn. cas. 17. 20.

4. Sine sanguine.

Dysenteria alba, S. sp. 10. *Willis*, Pharm. rat.
 P. I. Sect. III. cap. 3. *Sydenham*, Ed. Leid.
 pag. 179. *Morgagn.* de sed. Ep. XXXI. 11.
 III. *Pringle*, pag. 225. Cl. *Monro*, pag. 61.
Roederer de morbo mucoso, Götting. 1762.

5. Miliaria comitata.

Dysenteria miliaris Gruberi, S. sp. 2. *Febris exanthematico-dysenterica Tiguri epidemica,*
 1747.

188 GENERA MORBORUM

Symptomaticae sunt,

Dysenteria benigna spontanea, S. sp. 1.

Dysenteria catamenialis, S. sp. 2.

Dysenteria gravidarum, S. sp. 4.

Dysenteria atrabilaria, S. sp. 5.

Dysenteria syphilitica, S. sp. 13.

Dysenteria scorbutica, S. sp. 18.

Dysenteria Polonica, S. sp. 19.

Dysenteria a mesenterii vomica, S. sp. 21.

Ad diarrhoeam pertinent,

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.

Dysenteria a catharticis, S. sp. 12.

CL. II. NEUROSES*.

Sensus et motus laesi, sine pyrexia idio-pathica, et sine morbo locali.

* A tempore celebris quondam apud Anglos medici THOMÆ WILLIS, morbos quosdam ab aliis quibusvis, sub nomine Nervosorum, distinxerunt Britanni; sed, ni fallor, parum accuratae, dum affectiones hystericas et hypochondriacas sere solas sub nomine Nervosarum indigitarunt. Quantum ego quidem video, motus morbosí sere omnes a motibus in systemate nervorum ita pendent, ut morbi sere omnes quodammodo Nervosi dici queant. Inter eos tamen distinctionem satis commode adhibere licet, et morbi isti qui nervorum sistema sere solum, vel saltem primario, neque simul vel sanguinis circuitum, vel humorum naturam, nisi secundario afficiunt, Nervosi a nobis dicendi sunt. Classem itaque tam a classe pyrexiarum, quam cachexiarum diversam, sub nomine Neurosum recte instituisse mihi video.

O. I. COMATA.

Motus voluntarii imminuti cum sopore si-
ve sensuum feriatione.

Comata, S. Cl. VI. O. II. *Sag.* Cl. IX. O. V.
Soporosi, L. Cl. VI. O. II.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Nervorum resolutiones, *Hoffm.* III. 194.

Affectus soporosi, *Hoffm.* III. 209.

Motuum vitalium defectus, *Junck.* 114.

G. XLII. A P O P L E X I A.

Motus voluntarii fere omnes imminuti,
cum sopore*, plus minus profundo,
superstite motu cordis arteriarum.

Apoplexia, S. G. 182. L. 101. V. 229. *Boerb.*
1007. *Junck.* 117. *Sag.* G. 288. *Weßfer.* hist.
apoplecticorum.

* Apud LINNAEUM vocabulum sepor, tam pro
motuum, quam pro sensuum feriatione ponitur; sed
sensu vulgari, tantum pro somno, vel pro statu somno-
mili, eodem utimur.

Carus, S. G. 181. L. 100. V. 231. Boerb. 1045.

Sag. G. 287 *.

Cataphora, S. G. 180. L. 99. V. 232. Boerb.
1048. Sag. G. 286.

Coma, V. 232. Boerb. 1048.

Haemorrhagia cerebri, Hoffm. II. 240.

Ad hoc genus pertinere mihi videntur,

Catalepsis, S. G. 176. L. 129. V. 230. Sag. G.
281. Boerb. 1036. Junck. 44.

Affectus cerebri spasmodico-ecstaticus, Hoffm. III.
44.

Ecstasis, S. G. 177. V. 333. Sag. G. 283.

Symptomatica esse videntur,

Typhomania, S. G. 178. L. 97. V. 23. Sag. G.
284.

Lethargus, S. G. 179. L. 98. V. 22. Sag. G.
285.

* Cum genera caras, &c. hic subjuncta non nisi a-
plexiae leviores esse videntur, nec vel respiratione
vel excitatione satis accurate distinguenda sint, ad unum
genus omnia referenda esse censui.

Apoplexiae idiopathicae species sunt,

1. Apoplexia (*sanguinea*) cum signis plethorae universalis, et praecipue capitis.

Apoplexia sanguinea, S. sp. 1. *Morgagn.* de causis, &c. II. III. LX. *Freyfinger.* sp. 1.

Carus spontaneus, S. sp. 2. *Boerb.* 1045.

Asphyxia * *spinalis*, *Du Hamel*, Hist. Acad. ann. 1688. cap. 2. *Boerb.* Praelect. ad Institut. 401. *Morgagn.* de caus. &c. III. 3.

Cataphora coma, S. sp. 2.

* Genus *asphyxia* ad *Syncope* olim retuli, et ejusdem species quasdam non nisi gradu a *syncope* differre, adhuc censeo. Plures vero *asphyxia* species ad *apoplexia* genus pertinere olim et nunc etiam persuasum habeo; ideoque eas hic recensui. *Asphyxia spinalis* quidem hic apposita, utpote signis nullis externis dignoscenda, male inter species recensetur; si vero ad causas internas unquam respicere liceat, certe inter *apoplexia* species recensenda esset. Cum autem ad causas externas et evidentes omnino respicere liceat, ab his satis perspectis plures *asphyxia* species a *Sympatheticus* recensitas inter *apoplexia*

spec.

2. Apoplexia (*serosa*) in corpore, plerumque senum, leucophlegmatico.

Apoplexia pituitosa, S. sp. 7. Apoplexia serosa,
Preysinger, Sp. 4. *Morg.* de causis, &c. IV.
 LX.

Carus a hydrocephalo, S. sp. 16.
Cataphora hydrocephalica, S. sp. 6.
Cataphora somnolentia, S. sp. 1.
Lethargus literorum, S. sp. 7. *Van Swieten* in
 aph. 1010. 2 V. et 3 a.

species enumeravi; nec huic obstatre velim quod, in quibusdam asphyxiae speciebus, tum pulsus arteriarum tum respiratio, vita etiam superflite, tandem penitus cessant; nam in harum plerisque sub initio, cum motus et sensus fere penitus abolentur, superest adhuc motus quidam tum cordis tum pulmonum; et si tandem omnino cessant, idem aliquando apoplecticis ante mortem accedit. In apoplexia porro, cerebrum, in syncope autem cor, primario affectum esse opinor; et asphyxiae species itaque, prout cerebrum vel cor primario afficiant, quatenus id fieri, ex causis earum externis, conjicere liceat, ad apoplexiae vel syncopes genus refero.

3. Apoplexia (*hydrocephalica* *) paulatim adoriens; infantes et impuberis, primum lassitudine, febricula et dolore capitis, dein pulsu tardiore, pupillae dilatatione, et somnolentia afficiens.

Hydrocephalus interior, S. sp. 1.

Hydrocephalus internus, *Wbytt's Works*, pag. 725. *London Med. Observ.* Vol. IV. art. 3. 6. and 25. *Gaudelius de hydrocephalo*, apud *Sandifort Thesaur.* Vol. II.

Hydrocephalus acutus, *Quin*, *Diss. de hydrocephalo*, 1779.

Asthenia a hydrocephalo, S. sp. 3.

* In opere nosologico, morbos qui sub suo decursu variam induunt formam, rite collocare, ideoque apoplexiae hydrocephalicae locum maxime idoneum assignare, difficile est. Hunc morbum autem sub apoplexiae potius quam hydrocephali titulo porere vellem; primo, quia hydrocephalus, qui hic subest, nequaquam sensibus evidens est; dein quia hic morbus symptomatis ab hydrocephalo evidente plurimum differt; denique, quia causa proxima et tandem symptomatis, apoplexiae quam maxime affinis est.

4. Apoplexia (*atrabilaria*) in corpore melancholico.

Apoplexia atrabilaria, S. sp. 12. Preyfinger, Sp. 6.

5. Apoplexia (*traumatica*) a vi externa mechanica, capiti illata.

Apoplexia traumatica, S. sp. 2.
Carus traumaticus, S. sp. 5.

6. Apoplexia (*venenata*) a potentiis sedanti-
bus interne vel externe adhibitis.

Apoplexia temulenta, S. sp. 3.
Carus a narcoticis, S. sp. 14.
Lethargus a narcoticis, S. sp. 3.
Carus a plumbagine, S. sp. 10.

Apoplexia mephitica, S. sp. 14.
Asphyxia a mephitide, S. sp. 9.
Asphyxia a musto, S. sp. 3.
Catalepsis a fumo, S. sp. 3.
Asphyxia a fumis, S. sp. 2.
Asphyxia a carbone, S. sp. 16.
Asphyxia foricariorum, S. sp. 11.

Asphyxia sideratorum, S. sp. 10.

Carus ab insolatione, S. sp. 12.

Carus a frigore; S. sp. 15.

Lethargus a frigore, S. sp. 6.

Asphyxia congelatorum, S. sp. 5.

7. **Apoplexia (*mentalis*) a pathemate mentis.**

Carus a pathemate, S. sp. 11.

Asphyxia a pathemate, S. sp. 7.

Ectasis catoche, S. sp. 1.

Ectasis retoluta, S. sp. 2.

8. **Apoplexia (*cataleptica**) muscularis, subartuum a vi externa motu, contractilibus.**

* Catalepsin nisi simulatam ipse nunquam vidi, et ab aliis visam frequenter simulatam suisse credo. De morbo itaque rarius viso, varie descripto, et saepe prorsus simulato, pro certo statuere mihi vix licet; sed genere ab apoplexia neutiquam diversum esse, bene persuasus sum; idecque hic inter apoplexiæ species collecavi.

Catalepsis, S. G. 176. L. 129. V. 230. *Sag. G.*
281. *Boerb.* 1036. *Junck.* 44.

Species apud SAUVAGESIUM sunt,

- *Catalepsis hysterica*, S. sp. 1.
- *verminosa*, S. sp. 2.
- *a fumo*, S. sp. 3.
- *a menostasia*, S. sp. 4.
- *melancholica*, S. sp. 5.
- *delirans*, S. sp. 6.

9. *Apoplexia (suffocata) a potentia extera suffocante.*

- Asphyxia suspensorum*, S. sp. 4.
- Asphyxia immersorum*, S. sp. 1.
- Asphyxia flatulenta*, S. sp. 12. ad *apoplexiae genus* pertinet, si a signis externis dignosci posset.

Apoplexia saepe symptomatica est,

1. *Febris intermittentis.*

- Apoplexia febricosa*, S. sp. 9.
- Carus febricosus*, S. sp. 3.

198 GENERA MORBORUM

Cataphora timor, S. sp. 8.

Typhomania febricosa, S. sp. 1.

Catalepsis quartanaria, S. sp. 7.

2. Febris continuae.

Carus febrilis, S. sp. 2.

Typhomania continua, S. sp. 2.

Typhomania agrypnocoma, S. sp. 3.

Lethargus a febrie, S. sp. 1.

3. Phlegmasiae.

Apoplexia inflammatoria, S. sp. 13.

Lethargus cephaliticus, S. sp. 4.

Lethargus pulmonicus, S. sp. 2.

4. Exanthematis.

Carus variolosus, S. sp. 8.

Apoplexia metastatica, S. sp. 6.

Carus exanthematicus, S. sp. 18.

Cataphora exanthematica, S. sp. 5.

5. Hysteriae.

Apoplexia hysterica, S. sp. 4.

- Carus hystericus*, S. sp. 9.
Asphyxia hysterica, S. sp. 8.
Carus mystagmus, S. sp. 17.
Carus hypochondriacus, S. sp. 13.

6. Epilepsiae.

- Apoplexia epileptica*, S. sp. 8.
Apoplexia suspiriosa, S. sp. 10.

7. Podagrae.

- Apoplexia arthritica*, S. sp. 5.
Carus arthriticus, S. sp. 6.
Cataphora arthritica, S. sp. 4.
Lethargus arthriticus, S. sp. 5.

8. Vermium.

- Apoplexia verminosa*, S. sp. 15.
Carus verminosus, S. sp. 7.
Typhomania verminosa, S. sp. 4.

9. Ischuriae.

- Carus Ischuriosus*, S. sp. 4.

200 GENERA MORBORUM

10. Scorbuti.

Cataphora scorbutica, S. sp. 5.

G. XLIII. P A R A L Y S I S.

Motus voluntarii nonnulli tantum immi-
nuti, saepe cum sopore.

Paralysis, Boerb. 1057.

Hemiplegia, S. G. 170. L. 103. V. 228.

Paraplexia, S. G. 171.

Paraplegia, L. 102. V. 227.

Paralysis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck. 115.

Atonia, L. 120.

I. Species idiopathicae sunt,

I. Paralysis (*partialis*) quorundam mu-
culorum tantum.

Paralysis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck.

115.

Paralysis plethorica, S. sp. 1.

Paralysis serosa, S. sp. 12.

Paralysis nervea, S. sp. 11.

Mutitas a glossolyſi, S. sp. 1.

Aphonia paraiytica, S. sp. 8.

2. Paralyſis (*hemiplegica*) alterius corporis lateris.

Hemiphlegia, S. G. 170. L. 103. V. 228. *Sag.*

G. 276.

Variat ratione habitus corporis.

a. Hemiplegia in habitu plethorico.

Hemiplegia ex apoplexia, S. sp. 7.

Hemiplegia spasmodica, S. sp. 2.

b. Hemiplegia in habitu leucophlegmatico.

Hemiplegia serosa, S. sp. 10.

Male recensetur

Hemiplegia apostematoides, S. sp. 11.

Quae signis externis dignosci non potest,
et

Hemiplegia ex epilepsia, S. sp. 12.

Recenseri vix meretur.

202. GENERA MORBORUM

Paralyfis (*paraplegica*) dimidii corporis transversim sumpti.

Paraplexia, S. G. 171. *Sag.* G. 277.

Paraplegia, L. 102. V. 227.

Paraplexia sanguinea, S. sp. 2.

Paraplexia a spina bifida, S. sp. 3.

Paraplexia rheumatica, S. sp. 1.

4. Paralyfis (*venenata*) a potentiis sedantibus externe vel interne adhibitis.

Paralyfis metallariorum, S. sp. 22.

Hemiplegia saturnina, S. sp. 14.

II. Species symptomaticae sunt,

Hemiplegia intermittens, S. sp. 8.

Paraplegia intermittens, S. sp. 6.

Paralyfis febrilis, S. sp. 8.

Hemiplegia exanthematica, S. sp. 6.

Paralyfis rheumatica, S. sp. 3.

Hemiplegia arthritica, S. sp. 5.

Paralyfis rachialgica, S. sp. 2.

Paraplegia rachialgica, S. sp. 5.

Paralyfis biliosa, S. sp. 9.

Hemiplegia transversa, S. sp. 1.
Paralysis scorbutica, S. sp. 6.
Paralysis sciophulosa, S. sp. 5.
Hemiplegia scrophulosa, S. sp. 4.
Hemiplegia syphilitica, S. sp. 3.
Paraplegia lymphilitica, S. sp. 7.
Paralysis Polonica, S. sp. 7.

Paralysis a vomica, S. sp. 10.

Paralysis traumatica, S. sp. 4.
Hemiplegia traumatica, S. sp. 9.
Paraplegia traumatica, S. sp. 4.

Tremorem, utpote semper symptomaticum,
in numerum generum recipere nolle;
species autem a SAUVAGESIO recensis-
tas, prout mihi vel Astheniae vel Para-
lysis, vel convulsionis symptomata esse
videntur, hic subjungam.

T R E M O R.

Artus alterna per itus et reditus frequentes
motitatio.

Tremor, S. G. 129. L. 139. V. 184. Sag. 236.

204 GENERA MORBORUM

1. Species asthenicae,

- Tremor a debilitate, S. sp. 1.
Tremor senilis, S. sp. 2.
Tremor a coffea, S. sp. 4.
Tremor a pathemate, metu, ira, gaudio, libidine,
S. sp. 14.
Tremor typhodes, S. sp. 19.

2. Species paralyticae.

- Tremor paralytodes, S. sp. 11.
Tremor vertiginosus, S. sp. 7.
Tremor a plethora, S. sp. 13.
Tremor a faburra, S. sp. 12.
Tremor a hydrocephalo, S. sp. 8.
Tremor scorbuticus, S. sp. 10.
Tremor rheumatismalis, S. sp. 18.
Tremor temulentus, S. sp. 3.
Tremor metallurgorum, S. sp. 5.
Tremor traumaticus, S. sp. 17.

3. Species convulsivae.

- Tremor coactus, S. sp. 6.
Tremor tendinum, S. sp. 9.
Tremor palpitans, S. sp. 16.

O. II. A D Y N A M I Æ.

Motus involuntarii, five vitales five naturales, imminuti.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Defectivi, L. Cl. VI. O. I.

Leipopsychiae, S. Cl. VI. O. IV. Sag. Cl. IX.
O. IV.

G. XLIV. S Y N C O P E.

Motus cordis imminutus, vel aliquamdiu quiescens.

Syncope, S. G. 174. S. 94. V. 274. Sag. 280.
Junck. 119.

Leipothymia, S. G. 173. L. 93. V. 273. Sag.
279.

Asphyxia, S. G. 175. L. 95. V. 275. Sag. 281.
Virium lapsus et animi deliquia, Hoffm. III. 267.

I. Idiopathicae.

1. Syncope (*cardiaca*) sine causa manifesta
saepe rediens, cum palpitatione cordis
vehementi in intervallis: *Ex vitio cordis*
vel vasorum vicinorum.

Syncope plethorica, S. sp. 5. *Senac, Tr. de coeur,*
p. 540.

Syncope a cordiogmo, S. sp. 7. *Senac, de coeur,*
414. *Morgagn. de sed. XXV. 2. 3. 10.*

Syncope a polypo, S. sp. 8. *Senac, p. 471.*

Syncope ab hydrocardia, S. sp. 12. *Senac, 533.*
Schreiber Almag. L. III. § 196.

Syncope *Lanzoni*, S. sp. 18. *Lanzon. Op. II. p.*
462.

Asphyxia Valsalviana, S. sp. 13.

2. Syncope (*occasionalis*) a causa mani-
festa oriens: *Ex affectione totius sys-
tematis.*

Leipothymia a pathemate, S. sp. 1. *Senac, p. 544.*

Syncope pathetica, S. sp. 21.

Asphyxiae a pathemate, S. sp. 7.

Syncope ab antipathia, S. sp. 9. *Senac, p. 554.*

- Syncope a veneno, S. sp. 10. *Senac*, p. 546.
- Syncope ab apostematis, S. sp. 11. *Senac*, p. 554.
- Syncope a sphacelo, S. sp. 14. *Senac*, p. 553.
- Syncope ab inanitione, S. sp. 1. *Senac*, p. 536.
- Syncope a phlebotomia, S. sp. 4.
- Syncope a dolore, S. sp. 2. *Senac*, p. 583.
- Asphyxia traumatica, S. sp. 14.
- Asphyxia neophytorum, S. sp. 17.

II. Symptomaticae, sive symptomata morborum vel totius systematis, vel aliarum praeter cor partium.

- Syncope febrilis, S. sp. 3. *Senac*, p. 548.
- Syncope febricosa, S. sp. 17. *Torti Therap. Spec.*
L. III. cap. 1.
- Syncope exanthematica, S. sp. 19.
- Syncope metastatica, S. sp. 20.
- Leipothymia stomachica, S. sp. 2.
- Syncope stomachica, S. sp. 13. *Senac*, p. 545.
- Syncope hysterica, S. sp. 6. *Senac*, p. 547.
- Syncope arthritica, S. sp. 16. *Musgrave de arthr. anomala*, cap. 8.
- Syncope scorbutica, S. sp. 15. *Lind de scorbuto*,
P. II. cap. 11. *Senac*, p. 552.

G. XLV. DYSPPEPSIA.

Anorexia, nausea, vomitus, inflatio, ructus, ruminatio, cardialgia, gastrodynia, pauciora saltem vel plura horum simul concurrentia, plerumque cum alvo adstricta, et sine alio vel ventriculi ipsius, vel aliarum partium morbo.

Dyspepsia, V. 277.

Apepsia, V. 276.

Diaphora, V. 278.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. Sag. G. 268.

Cardialgia, S. G. 202. L. 48. V. 157. Sag. G. 160.

Gastodynbia, S. G. 203. Sag. G. 161.

Soda, L. 47. V. 161.

Nausea, S. G. 250. L. 182. V. 159. Sag. G. 185.

Vomitus, S. G. 251. L. 183. V. 214. Sag. G. 186.

Flatulentia. S. G. 271. L. 165. V. 127. Sag. G. 207.

I. Idiopathicæ.

Anorexia pituituosa, S. sp. 2.

Anorexia a faburra, S. sp. 9.

Anorexia exhaustorum, S. sp. 8.

Anorexia paralytica, S. sp. 1.

Nausea ex cacochylia, S. sp. 11.

Vomitus pituitosus, S. sp. 26.

Vomitus ruminatio, S. sp. 6.

Vomitus a faburra, S. sp. 2.

Vomitus a crapula, S. sp. 1.

Vomitus lacteus, S. sp. 3.

Flatulentia infantilis, S. sp. 5.

Flatulentia acida, S. sp. 1.

Flatulentia nidorosa, S. sp. 2.

Cardialgia bradypepta, S. sp. 9.

Cardialgia a faburra, S. sp. 2.

Cardialgia lactantium, S. sp. 11.

Cardialgia flatulenta, S. sp. 3.

Cardialgia paralytica, S. sp. 7.

Gastrodynia faburrallis, S. sp. 1.

Gastrodynia flatulenta, S. sp. 2.

Gastrodynia periodynia, S. sp. 7.

Gastrodynia astringens, S. sp. 9.

Gastrodynia atterens, S. sp. 10.

Gastrodynia a frigore, S. sp. 18.

210 GENERA MORBORUM

II. Symptomaticae,

I. A morbo ipsius ventriculi.

Cardialgia schirrofa, S. sp. 6.

Vomitus a piloro calloto, S. sp. 8.

Vomitus a steatomate ventriculi, S. sp. 11.

Nausea ab apostemate circa cardiam, S. sp. 9.

Gastrodynia ulcerosa, S. sp. 5.

Vomitus ab ulcere ventriculi, S. sp. 10.

Cardialgia a veneno, S. sp. 2.

Gastrodynia a veneno, S. sp. 4.

Vomitus a veneno, S. sp. 7.

Flatulentia accidentalis, S. sp. 4.

Gastrodynia a peregrinis, S. sp. 11.

Anorexia biliosa, S. sp. 6.

Nausea biliosa, S. sp. 6.

Gastrodynia biliola, S. sp. 3.

Vomitus urinosus, S. sp. 2.

Gastrodynia calculosa, S. sp. 8.

Vomitus bezoarticus, S. sp. 13.

Cardialgia verminosa, S. sp. 10.

Nausea a taenia, S. sp. 1.

Vomitus verminosus, S. sp. 5.

Gastrodynia a xiphoide, S. sp. 12.

Gastrodynia Americana, S. sp. 6.

Nausea ex compressso ventriculo, S. sp. 5.

Vomitus a cartilagine xiphoidea, S. sp. 22.

Vomitus ab oesophago obstructo, S. sp. 21.

Gastrodynia gastrocelica, S. sp. 20.

Nausea ex gastrocele, S. sp. 4.

Vomitus gastrocelicus, S. sp. 18.

Cardialgia sputatoria, S. sp. 5.

Cardialgia inflammatoria, S. sp. 13.

Nausea ex gastritide, S. sp. 10.

Vomitus gastriticus, S. sp. 19.

2. A morbo aliarum partium vel totius corporis.

Vomitus cephalalginus, S. sp. 23.

Vomitus a dentitione, S. sp. 4.

Vomitus iliacus, S. sp. 24.

Nausea ex pancreatis schirro, S. sp. 3.

Vomitus a pancreate, S. sp. 17.

Vomitus ab hepate obstructo, S. sp. 16.

Anorexia melancholica, S. sp. 5.

Gastrodynia hypochondriaca, S. sp. 16.

Flatulentia hypochondriaca, S. sp. 3.

212 GENERA MORBORUM

- Flatulentia convulsiva, S. sp. 7.
Vomitus hypochondriacus, S. sp. 6.
Vomitus atrabilarius, S. sp. 15.
Anorexia mirabilis, S. sp. 10.
Gastrodynia hysterica, S. sp. 14.
Gastrodynia pulsatilis, S. sp. 13.
Gastrodynia chlorotica, S. sp. 15.
Nausea a femine corrupto, S. sp. 8.
Nausea gravidarum, S. sp. 2.
Vomitus gravidarum, S. sp. 12.
Flatulentia lochialis, S. sp. 6.
Anorexia arthritica, S. sp. 12.
Cardialgia arthritica, S. sp. 8.
Nausea nephritica, S. sp. 7.
Vomitus nephriticus, S. sp. 20.
Anorexia Stewartiana, S. sp. 13.
Cardialgia a cardiogmo, S. sp. 12.
Anorexia plethorica, S. sp. 3.
Anorexia cachectarum, S. sp. 7.
Anorexia febrilis, S. sp. 4.
Cardialgia febricosa, S. sp. 4.
Gastrodynia febricosa, S. sp. 17.
Vomitus febricosus, S. sp. 29.
Vomitus rabiosus, S. sp. 14.
Vomitus haemorrhagicus, S. sp. 28.
Gastrodynia metastatica, S. sp. 19.
Nausea marina, S. sp. 12.

Vomitus marinus, S. sp. 25.

Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

G. XLVI. HYPOCHONDRIASIS.

Dyspepsia cum languore, moestitia, et metu,
ex causis non aequis, in temperamento
melancholico.

Hypochondriasis, S. G. 220. L. 76. V. 218. Sag.

332.

Morbus hypochondriacus, Boerh. 1098.

Malum hypochondriacum, Hoffm. III. 64. Junck.

36.

Speciem idiopathicam unicam tantum novi.

Hypochondriasis melancholica, S. sp. 3.

De Hypochondriasi algida, S. sp. 10. mihi
non liquet.

Species sequentes ex FRAECASSINO, ex
theoria parum certa confictae, mihi
videntur.

Hypochondriasis biliosa, S. sp. 1.

214 GENERA MORBORUM

Hypochondriasis sanguinea, S. sp. 2.

Hypochondriasis pituitosa, S. sp. 4.

Symptomaticae sunt,

Hypochondriasis hysterica, S. sp. 5.

Hypochondriasis phthisica, S. sp. 6.

Hypochondriasis asthmatica, S. sp. 7.

Hypochondriasis calculosa, S. sp. 8.

Hypochondriasis tympanitica, S. sp. 9.

G. XLVII. CHLOROSIS.

Dyspepsia, vel rei non esculentae desiderium; cutis pallor vel decoloratio; venae minus plenae, corporis tumor molles; asthenia; palpitatio; menstruorum* retentio.

Chlorosis, S. G. 309. L. 222. V. 305. Sag. G. 135.

Boerb. 1285. Hoffm. III. 311. Junck. 86.

* In hoc charactere antea dixi menstruorum saepe retentio; quasi species chlorosis esset in qua menses.

Chloroseos unicam speciem veram agnoscimus, scilicet,

Chlorosis virginea, S. sp. 1.

a. Chlorosis amatoria.

Caeterae SAUVAGESII species spuriae, sive decolorationes, symptomatice sunt.

Chlorosis a menorrhagia, S. sp. 2.

Chlorosis gravidarum, S. sp. 3.

Chlorosis infantum, S. sp. 4.

Chlorosis verminosa, S. sp. 5.

Chlorosis viridis, S. sp. 6.

menses rite fluxerunt, et cogitavi de specie quadam cachexiae huc referenda. Sed nunc dubito an species cachexiae quaevis sub titulo Chlorosis, vel sub charactere hic dato, recte poni possit; et nullam chlorosis speciem veram, praeter illam quae retentionem menstruorum comitatur, agnoscere vellem. Hinc vocabulum *saepe* in charactere nunc omissum est; sed simul fateri cogor, chlorosin ideo hic minus recte pro genere recensitam esse, cum pro symptomate amenorrhoeae semper haberi possit.

216 GENERA MORBORUM

Chlorosis ab hydrothorace, S. sp. 7.

Chlorosis maculosa, S. sp. 7.

Chlorosis Carthaginica, S. sp. 10.

Chlorosis Bengualensis, S. sp. 11.

Chlorosis rachialgica, S. sp. 12.

O. III. SPASMI.

Musculorum vel fibrarum muscularium motus adnormes *.

Spasmi, S. Cl. IV. V. Cl. V. Sag. Cl. VII.

Motorii, L. Cl. VII.

Morbi spasmodici et convulsivi, Hoffm. III. q.

Spasmi et convulsiones, Junck. 45. 54.

Epilepsia, Boerb. 1071. 1088.

SECT. I. In functionibus animalibus.

G. XLVIII. TETANUS.

Totius fere corporis rigiditas spastica.

Tetanus, S. G. 122. L. 127. V. 180. Sag. G.

228.

* Motus abnormes sunt qui ex causa praeternaturali oriuntur, et qui violentia, frequentia, vel diuturnitas

218 GENERA MORBORUM

Catochus*, S. G. 123. L. 128. V. 183. Sag. G.
229.

Opisth tonos, V. 181.

Epithotonos, V. 182.

Hujus species, ut solet, plures recensuit SAUVAGESIUS; sed omnes, quae idiopathicae dici queunt, ad unam, ni fallor, referri possunt, et cujus forma praecipua apud SAUVAGESIUM appellatur

Tetanus Indicus, S. S. 5. de quo plura haberi possunt apud Hillary, Barbadoes, p. 219. Chalmers, Lond. Med. Obs. Vol. I. Art. 12. D. Monro,

tate contractionis praeter modum fiunt; et nullus dubito quin hujusmodi motus, in morbis omnibus sub hoc ordine a nobis collocatis, revera fiunt; plures licet morbi sint, quam sub eodem ordine ab aliis nosologis recensiti fuerunt.

* Catochus apud SAUVAGESIUM genus est minime naturale, cum genus illud conjunxerit species natura prorsus diversas; ideoque ejusmodi genus omisi, sed species sub eo recensitas, quae a rigideitate spastica pendeant, ad tetani genus huc retuli.

Monro, Edinb. Phys. et Liter. Essays. Vol. III.
Art. 30. *A. Monro*, Art. 31. et sub nomine
spasmi apud *Bontium* de med. Ind. méth. med.
cap. 2.

Nec alias morbus est,

Convulsio Indica, S. sp. 9.

Variat autem Tetanus ratione causae remota, quatenus nimirum vel a causa interna, vel a frigore, vel a vulnere oriatur. A vulnere, varietas frequentissima apud SAUVAGESIUM appellatur

Tetanus traumaticus, S. sp. 11.

Variat etiam quavis causa ortus Tetanus ratione partis corporis affectae; hinc

Tetanus tonicus, S. sp. 1.

Tetanus holotonicus, S. sp. 4.

Catochus holotonicus, S. sp. 1. M. Febr. in. Ephem. German. D. II. A. I. Obs. 1.

Catochus cervinus, S. sp. 2. Stork. Ann. Med.

1758. M. Julie.

320 GENERA MORBORUM

Tetanus opisthotonicus, S. sp. 3.

Tetanus emprosthotonicus, S. sp. 2.

Tetani species symptomaticae sunt,

Tetanus febricosus, S. sp. 10. Stork. Ann. Med. 759. p. 166.

Tetanus hemiplegicus, S. sp. 9.

Tetanus lateralis*, S. sp. 6. Morgagn. de caus. et sed. X. 2. et 3.

Tetanus syphiliticus, S. sp. 7.

Tetanus verminosus, S. sp. 8.

Tetanus hystericus, S. sp. 12.

Tetanus mirandus, S. sp. 13.

Catochus diurnus, S. sp. 6.

G. XLIX. TRISMUS.

Maxillae inferioris rigiditas spastica.

Trismus, S. G. 117. L. 124. Sag. G. 223.

Capistrum, V. 208.

* In exemplo Tetani lateralis quod profert SAUVAGESIUS, adfuit in eodem aegro alterius lateris paralysis; ideoque hic mox post Tetanum hemiplegicum posui; sed si Tetani lateralis exemplum a MORGAGNIO allatum, sine alterius lateris paralysi fuit, de quo tamen mihi non constat, idem inter varietates idiopathicas recenseri potuisset.

I. Species verae sunt,

1. Trismus (*nascentium*) infantes intra duas primas a nativitate septimanas corripiens.

Trismus nascentium, S. sp. 1. *Heister*, Comp. med. pract. cap. XV § 10. *Cleghorn's Minorca*, Introd. p. 33. *Hofer*. in Act. Helvet. tom. I. p. 65.

2. Trismus (*traumaticus*) omnium aetatum, a vulnere vel frigore.

Trismus traumaticus, S. sp. 2. *Lond. Med. Obs.* Vol. I. Art. 1. 7. Vol. II. 34. Vol. III. 31. Vol. IV. 7.

Angina spasmodica, S. sp. 18. *Zwingeri act.* *Helvet. tom. III.* p. 319.

Convulsio a nervi punctura, S. sp. 2.

Trismus catarrhalis, S. sp. 15. *Hillary's Barba-*
does, 221. *Lond. Med. Obs. vol. IV.* 7.

II. Sequentes apud SAUVAGESIUM Trismi species, spurias, vel falsas dicimus; vel quod non a spasmo, sed ab alio mu-

222 GENERA MORBORUM

culorum vitio pendeant, vel quod convulsiae potius quam spasmodicae sint, vel, denique, quod faciei potius quam maxillae inferioris, muscularum affectiones sint.

Trismus inflammatorius, S. sp. 3.

Trismus scorbuticus, S. sp. 4.

Trismus capistratus, S. sp. 11.

Trismus arthriticus, S. sp. 9.

Trismus verminosus, S. sp. 5.

Trismus hypochondriacus, S. sp. 8.

Trismus febrilis, S. sp. 10.

Trismus crepitans, S. sp. 7.

Trismus occipitalis, S. sp. 12.

Trismus maxillaris, S. sp. 13.

Trismus dolorificus, S. sp. 14.

Trismus cynicus, S. sp. 16.

Trismus cynogelos, S. sp. 17.

Trismus sardonicus, S. sp. 18.

Trismus diastrope, S. sp. 19.

G. L. C O N V U L S I O.

Musculorum contractio clonica, abnormis,
citra soporem.

Convulsio, S. G. 128. L. 142. V. 191. Sag. G.
235.

I. Idiopathicæ.

Convulsio universalis, S. sp. 11.
Hieranofos, L. 144. V. 190.
Convulsio habitualis, S. sp. 12.
Convulsio intermittens, S. sp. 16.
Convulsio hemitotonos, S. sp. 15.
Convulsio abdominalis, S. sp. 10.
Convulsio ab inanitione, S. sp. 1.
Convulsio ab onanismo, S. sp. 13.
Scelotyrbe festinans, S. sp. 2.

II. Symptomaticæ.

Convulsio a capitis ictu, S. sp. 4.
Convulsio nephralgica, S. sp. 6.
Convulsio gravidarum, S. sp. 14.
Scelotyrbe verminosa, S. sp. 5.
Convulsio febrilis, S. sp. 3.

G. LI. CHOREA*.

Impuberes utriusque sexus, ut plurimum intra decimum et decimum quartum aetatis annum adorientes, motus convulsivi ex parte voluntarii, plerumque alterius lateris, in brachiorum et manuum motu, histrionum gesticulationes referentes; in gressu, pedem alterum saepius trahentes quam attollentes.

Scelotyrbe, S. G. 136. Sag. G. 243.

Chorea, L. 139.

Speciem unam tantum videre mihi contingit, quae apud SAUVAGESIUM audit

Scelotyrbe chorea Viti, S. sp. 1.

Chorea St. Viti Sydenham. Sched. monitoria.

* In priore hujus libri editione, Choram pro convolutionis specie habui; cum autem ratione tum aetatis quam adoritur, tum motuum quos exhibet, a quavis alia convolutionis specie plurimum differat, hic pro genere diverso posui.

Nec alia est,

Scelotyrbe instabilis, S. sp. 3. et fortassis

Scelotyrbe intermittens, S. sp. 4.

G. LII. R A P H A N I A.

Articulorum contractio spastica, cum agitazione convulsiva, dolore violentissimo, periodico.

Raphania, L. 145. V. 193. *Linn. Amoen. acad.*
Vol. VI.

Convulsio raphania, S. sp. 7.

Germanis DER KRIEBEL KRANKHEIT.

Eclampsia typhodes, S. sp. 1. *Sennert.* de febr.
L. IV. cap. 16. *Gregor Horſt.* oper. tom. II.
L. VIII. obs. 22. *Brunner in Ephem. Germ.*
D. III. A. II. obs. 224. *Willischb.* ibid. Cent.
VII. obs. 13. *Wepfer de affect.* cap. obs. 120.
Breslauer Sammlung 1717. Julio, Septembri,
et Decembr, Ibid. 1723. Januar. A. N. C.
Vol. VII. Obs. 41. *Bruckmann.* Comm. No-
rimb. 1743, pag. 50.

F f

226 GENERA MORBORUM

Convulsio ab ustilagine, S. sp. 8.

An *Convulsio Solonensis vel Necrosis oftalaginnea* sit idem morbus?

Vide Salerne in Memoires presentes a l'acad. des sciences, tom. II.

G. LIII. EPILEPSIA.

Musculorum convulsio cum sopore.

Epilepsia, S. G. 134. L. 143. V. 188. Sag. G. 24. Boerb. 1071. Hoffm. III. 9. Junck. 54.
Eclampsia *, S. G. 133. 189. Sag. G. 240.

* Eclampsiam quasi morbum acutum, ab epilepsia, quam pro chronicō habent, distinguere, et pro diverso genere ponere, voluerunt SAUVAGESIUS et VOGELIUS; sed, cum inter morbos acutos et chronicos limites accuratos ponere ubique difficile sit, et cum eclampsia SAUVAGESII, tum causis tum phaeomenis plerumque cum epilepsia exacte congruat, illam genere ab epilepsia diversam esse nequam habere possum.

Species idiopathicae sunt,

1. Epilepsia (*cerebralis*) sine causa manifesta subito adoriens; praegressa nulla sensatione molesta, nisi fortassis vertiginis vel scotomiae alicujus.

Epilepsia plethorica, S. sp. 1.

Eclampsia plethorica, S. sp. 7.

Epilepsia cachectica *, S. sp. 2.?

2. Epilepsia (*sympathica*) sine causa ma-

possim. Ejusmodi genus prorsus omisit LINNAEUS, et quae plura ad eclampsiam ab epilepsia distinguendam protulit SAGARUS, speciem tantum non genus distinguere possunt.

* Epilepsia, apud SAUVAGESIUM *cachectica* dicta, revera duarum specierum esse videtur. Primo enim hanc *cachecticam* cum *serosa* HOFFMANNI et PISONIS eandem esse autor statuit; deinceps, utpote acsi repulso orta, eadem esse cum specie sua undecima nimirum *exanthematica*, statui potest. Hinc est quod hanc epilepsiam *cachecticam* utreque loco posui, sed dubius, et aliis dijudicandum relinquent.

228 GENERA MORBORUM

nifesta; sed praegressa sensatione aurea cujusdam a parte corporis quadam versus caput assurgentis.

Epilepsia sympathica, S. sp. 8.

Epilepsia pedisymptomatica, S. sp. 6.

3. Epilepsia (*occasionalis*) ab irritatione manifesta oriens, et ablata irritatione cessans.

Variat pro diversitate irritamenti, et hinc

Ab injuria capiti illata.

Epilepsia traumatica, S. sp. 13.

Eclampsia traumatica, S. sp. 9.

A dolore.

Epilepsia a dolore, S. sp. 10.

Epilepsia rachialgica, S. sp. 14.

Eclampsia a doloribus, S. sp. 4.

a. Rachialgica,

b. Ab otalgia.

c. A dentitione.

Eclampsia parturientium, S. sp. 3.

A vermibus.

Eclampsia verminosa, S. sp. 2.

A veneno.

Eclampsia ab atropa, S. sp. 11.

Eclampsia ab oenanthe, S. sp. 12.

Eclampsia a cicuta, S. sp. 13.

Eclampsia a coriaria, S. sp. 14.

A scabie, vel alia acris humoris effusione,
retropulsa.

Epilepsia exanthematica, S. sp. 11.

Epilepsia cachectica, S. sp. 2.

A cruditate ventriculi.

Epilepsia stomachica, S. sp. 3.

Eclampsia a saburra, S. sp. 5.

A pathemate mentis.

Epilepsia a pathemate, S. sp. 7.

Ab haemorrhagia nimia.

Eclampsia ab inanitione, S. sp. 8.

A debilitate.

Eclampsia neophytorum, S. sp. 15.

Epilepsiae symptomaticae sunt,

Epilepsia febricosa, S. sp. 9.

Eclampsia febricosa, S. sp. 17.

Eclampsia exanthematica, S. sp. 10.

Epilepsia uterina, S. sp. 4.

Epilepsia syphilitica, S. sp. 12.

Eclampsia ab hydrocephalo, S. sp. 16.

Eclampsia ab ischuria, S. sp. 6.

SECT. II. In functionibus vitalibus..

In actione cordis.

G. LIV. PALPITATIO.

Motus cordis vehemens, abnormis.

Palpitatio, S. G. 130. L. 132. V. 213. Sag.
237. Hoffm. III. 83. Junck. 33.

Si palpitationis causae variae externis fig-
nis dignosci possent, plures ejus species.
cum SAUVAGESIO pro diversitate cau-

sae statuere potuissimus; sed, cum cau-
sae diversae nullo modo, quantum no-
vimus, distingui queant, non nisi spe-
ciem unicam idiopathicam statuere pos-
sum, et quam charactere sequenti in-
signiri vellem.

Palpitatio (*cardiaca*) fere constans, saltem
saeppe rediens, sine alio morbo eviden-
te.

Pro synonimis sequentes SAUVAGESII spe-
cies recensere placet.

Palpitatio ab aneurysmate cordis, S. sp. 1. *Senac*,
Mal. de coeur. p. 484. *Lancisi* de aneurysm.

Palpitatio tremula, S. sp. 4. *Senac* de coeur, p.
524.

Palpitatio apostematofa, S. sp. 7, *Lancisi* de a-
neurysmate, lib. 1. prop. 5. *Senac* de coeur,
485.

Palpitatio a corde ossificato, S. sp. 2. *Senac* de
coeur. pag. 484. *Morgagni*. de sed. Ep. XXIV.
17.

Palpitatio calculosa, S. sp. 3.

232 GENERA MORBORUM

Palpitatio a polypo, S. sp. 5. *Senac* de coeur.

lib. IV. cap. 16. p. 484.

Palpitatio polypota, S. sp. 6.

Palpitatio ex aortae aneurysmate, S. sp. 8.

Palpitatio ex aortae angustia, S. sp. 9. *Lancisi* de
aneuryſ. prop. 53. *Senac*, 484.

Palpitationis species symptomaticae sunt,

Palpitatio a pancreate, S. sp. 10. *Storck*. Ann.
med. I. p. 245.

Palpitatio arthritica, S. sp. 11.

Palpitatio chlorotica, S. sp. 12.

Palpitatio hysterica, S. sp. 13.

Palpitatio melancholica, S. sp. 14. *Lancisi* de a-
neuryſ. prop. 44.

Palpitatio febricosa, S. sp. 15. *Storck* Ann. med.
I. p. 75.

In actione pulmonum,

G. LV. A S T H M A.

Spirandi difficultas per intervalla subiens ;
cum angustiae in pectore sensu, et re-
spiratione cum sibilo strepente ; tussis

sub initio paroxysmi difficilis, vel nulla,
versus finem libera, cum sputo muci
saepe copioso.

Asthma, S. G. 145. L. 161. V. 268. Sag. G.

252.

Asthma convulsivum et spasmodico-flatulentum,
Hoffm. III. 94.

Asthma spasticum, *Junck*, tab. 51.

Species idiopathicae sunt,

1. Asthma (*spontaneum*) sine causa mani-
festa, vel alio morbo comitante.

Asthma humidum, S. sp. 1. flatulentum, *Floyer*
on the asthma, chap. 1.

Asthma convulsivum, S. sp. 2. *Willis*, Pharm.
rat. P. II. Sect. 1. cap. 12.

Asthma hystericum, S. sp. 3. *Floyer* on the asth-
ma, chap. 1.

Asthma stomachicum, S. sp. 8. *Floyer*, Schema
of the species of asthma. Periodic asthma, 6.

Orthopnoea spasmodica, S. sp. 3.

Orthopnoea hysterica, S. sp. 4.

G g

234 GENERA MORBORUM

2. Asthma (*exanthematicum*) a scabie vel alia acris effusione retropulsa.

Asthma exanthematicum, S. sp. 11.

Asthma cachecticum, S. sp. 13.

3. Asthma (*plethoricum*) a suppressa evacuatione sanguinis antea solita, vel a plethora spontanea.

Asthma plethoricum, S. sp. 15.

Species asthmatis symptomatice sunt,

Asthma hypochondriacum, S. sp. 4.

Asthma arthriticum, S. sp. 5.

Asthma venereum, S. sp. 14. Junck. tab. 32.

G. LVI. DYSPNOEA.

Spirandi difficultas perpetua, sine angustiae, et potius cum repletionis et infarctus in pectore, sensu. Tussis per totum morbi decursum frequens.

Dyspnoea, S. G. 144. L. 160. V. 267. Sag. 251.

Junck. 32.

Orthopnoea, S. G. 146. L. 162. V. 269. Sag.

G. 253.

Species idiopathicae sunt,

1. Dyspnoea (*catarrhalis*) cum tussi frequente, mucum viscidum copiosum ejiciente.

Asthma catarrhale, S. sp. 16.

Asthma pneumonicum, *Willis*, Pharm. rat. P.
II. sect. I. cap. 12.

Asthma pituitosum, *Hoffm.* III. sect. II. cap. II.
§ 3.

Asthma pneumodes, S. sp. 17.

2. Dyspnoea (*sicca*) cum tussi plerumque sicca.

Hujus causae variae haud facile dignoscendae sunt; sequentes autem SAUVAGE-SII species hoc referri possunt.

Dyspnoea a tuberculis, S. sp. 2.

Dyspnoea a steatomatis, S. sp. 5.

Orthopnoea a lipomate, S. sp. 18.

Dyspnoea a hydatidibus, S. sp. 4.

Dyspnoea polyposa, S. sp. 20.

3. Dyspnoea (*aerea*) a minima quavis tempestatum mutatione aucta.

Dyspnoea a pneumatia, S. sp. 12.

4. Dyſpnoea (*terrea*) cum tuffi materiem terream vel calculosam ejiciente.
5. Dyſpnoea (*aquosa*) cum urina parca et oedemate pedum, sine fluctuatione in pectori, vel aliis characteristicis hydrothoracis signis.

Dyſpnoea pituitosa, S. sp. 1.

Orthopnoea ab hydropneumonia, S. sp. 12.

6. Dyſpnoea (*pinguedinosa*) in hominibus valde obefis.

Orthopnoea a pinguedine, S. sp. 6.

7. Dyſpnoea (*thoracica*) a partibus thoracem cingentibus laeſis, vel male conformatis.

Dyſpnoea traumatica, S. sp. 15.

Orthopnoea traumatica, S. sp. 14.

Dyſpnoea Galenica, S. sp. 16.

Dyſpnoea rachitica, S. sp. 10.

Aſthma a gibbe, S. sp. 9.

8. Dyspnoea (*extrinseca*) a causis externis manifestis.

- Asthma pulverulentorum, S. sp. 7.
- Asthma metallicum, S. sp. 12.
- Orthopnoea a vaporibus, S. sp. 16.
- Orthopnoea a deglutitis, S. sp. 9.
- Orthopnoea a fungis, S. sp. 25.
- Orthopnoea ab antipathia, S. sp. 15.
- Orthopnoea a bronchocele, S. sp. 10.

Dyspnoeae species symptomatice sunt symptoma,

1. Morborum cordis, vel vasorum majorum,

- Dyspnoea a corde, S. sp. 11.
- Asthma a polypo cordis, S. sp. 6.
- Orthopnoea polyposa, S. sp. 26.
- Orthopnoea cardiaca, S. sp. 2.
- Dyspnoea aneurysmatica, S. sp. 19.
- Orthopnoea ab aneurysmate, S. sp. 8.
- Dyspnoea ab aortae angustia, S. sp. 22.

2. Tumoris abdominalis,

- Dyspnoea a phlyctenia, S. sp. 7.

238 GENERA MORBORUM

- Dyspnoea a graviditate, S. sp. 8.
- Dyspnoea tympanitica, S. sp. 9.
- Dyspnoea a liene, S. sp. 14.
- Dyspnoea a stomacho, S. sp. 13.
- Dyspnoea a gastrocele, S. sp. 17.
- Orthopnoea a gastrocele, S. sp. 11.

3. Variorum morborum,

- Asthma febricosum, S. sp. 18.
- Orthopnoea febricosa, S. sp. 20.
- Orthopnoea peripneumonica, S. sp. 1.
- Orthopnoea pseudo-peripneumonica, S. sp. 21.
- Orthopnoea variolosa, S. sp. 24.

- Dyspnoea scorbutica, S. sp. 18.
- Orthopnoea scorbutica, S. sp. 22.

- Orthopnoea a hydrothorace, S. sp. 5.
- Orthopnoea ab empyemate, S. sp. 13.
- Orthopnoea a vomica, S. sp. 7.
- Dyspnoea a vomica, S. sp. 6.

- Orthopnoea a hydrocephalo, S. sp. 23.
- Orthopnoea a vermis, S. sp. 17.

G. LVII. PERTUSSIS.

Morbus contagiosus; tussis convulsiva,
strangulans, cum inspiratione sonora, ite-
rata; saepe vomitus.

Pertussis, *Sydenham.* Ed. Leid. p. 200. 311. 312.

Huxham de aere, ad ann. 1732.

Tussis convulsiva, sive ferina, *Hoffm.* III. 111.

Tussis ferina, S. sp. 10. *Sag.* sp. 10.

Tussis convulsiva, S. sp. 11. *Sag.* sp. 11.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13. —

III. In functionibus naturalibus.

G. LVIII. PYROSIS.

Epigastrii dolor urens, cum copia humoris
aquei, plerumque insipidi, aliquando
acris, eructata.

Pyrosis, S. G. 200. *Sag.* G. 158.

Soda, L. 47. V. 154.

SCOTIS, The WATER-BRASH.

240 GENERA MORBORUM

Species unica vera,

Pyrosis Suecica, S. sp. 4.

Cardialgia sputatoria, S. sp. 5.

Caeterae SAUVAGESII species symptomatice sunt,

Pyrosis vulgaris, S. sp. 1.

Pyrosis a conceptione, S. sp. 6.

Pyrosis biliosa, S. sp. 2.

Pyrosis a phlogosi, S. sp. 3.

Pyrosis ulcerosa, S. sp. 5.

G. LIX. COLICA.

Dolor abdominis, praecipue circa umbilicum torquens; vomitus; alvus adstricta.

Colica, S. G. 204. L. 50. V. 160. Sag. G. 162.

Junck. 106.

Colica spasmodica et flatulenta, Hoffm. II. 284.

Rachialgia, S. G. 211. Sag. G. 168.

Ileus, S. G. 252. V. 162. Sag. G. 187.

Iliaca, L. 185.

Dolor et spasmus iliacus, Hoffm. II. 263.

Passio iliaca, Junck. 107.

Species idiopathicae sunt,

1. Colica (*spasmodica*) cum retractione umbilici et spasmodis muscularum abdominalium.

Colica spasmodica, S. sp. 7.

Colica flatuienta, S. sp. 1.

Ileus physodes, S. sp. 9.

Colica biliosa, S. sp. 5*.

Colica pituitosa, S. sp. 2 †.

Ileus a colo pituita infarcto, S. sp. 5.

Ileus Indicus, S. sp. 8.

Variat symptomatis superadditis; hinc,

* Cum vomitus quivis vehementer et saepe repetitus bilem plerumque eliciat, *colicam* quam, ex vomitu bilis solo, *bilosam* appellarunt medici, omnino *spasmodicam* esse censeo.

† Pituita in parte quadam intestinalorum congesta non nisi a spasio obstruente fieri videtur; ideoque tum *colicam pituitosam*, tum *ileum*, a *colo pituita infarcto*, hic apposui.

242 GENERA MORBORUM

a. Colica cum vomitu stercoris, vel rerum per anum injectarum.

Ileus spasmodicus, S. sp. 3*.

Ileus volvulus, S. sp. 7.

b. Colica cum inflammatione superveniente.

Ileus inflammatorius, S. sp. 1.

Colica phlogistica, S. sp. 6.

2. Colica (*pictorum*) praeeunte ponderis vel molestiae in abdomine, praecipue

* Ileus gradu tantum, nequaquam natura, a colica differre mihi videtur; ideoque ileum pro varietate colicæ tantum hic recensui. Multi quidem medici ileum omnem inflammatorium esse putarunt. Dolorem autem abdominalis, sive colicam, cum vomitu stercoris sine inflammatione adesse, ipse aliquoties vidi. Sin autem inflammatio aliquando adsit, si eadem colicæ supervenerit, colicam phlogisticam dari recte monuit SAUVAGESIUS; nec ideo epigenomeno genus mutari; et si quidem cum dolore abdominalis et vomitu ab initio adfuerit inflammatio, morbum pro enteritide habere vellem. Denique, quovis modo dari ileum genus a colica diversum concedere non possum.

circa umbilicum, sensu; accedente dolore colico, primum levi, non continuo, et praecipue post pastum aucto; tandem graviore et fere perpetuo; cum dolore brachiorum, et dorsi, in paralyсин demum abeunte.

Rachialgia pictorum, S. sp. 1 *.

Colica pictorum *Citefi* et succendentium *Astro-*
runc.

Variat ratione causae remotae; et hinc

a. A veneno metallico.

Rachialgia metallica, S. sp. 3.

* *Rachialgiam a colica genere diversam esse nequaquam video.* Symptomata enim *colicae* essentia-
lia in utroque morbo semper adsunt; et si forte alteri
quaedam superaddita sint, haec speciem non genus
diversum constituere possunt. Ut medici igitur nu-
peri fere omnes, ita ego quam *rachialgiam* appella-
runt *ASTRUCIUS* et *SAUVAGESIUS*, pro specie'coli-
cae habui ac recensui.

244 GENERA MORBORUM

Colica pictonum *Tronchin.* Sp. five a causa remota 2da,

b. Ab acidis ingestis.

Rachialgia pictonum, S. sp. 1. *Tronchin.* sp.
3.

c. A frigore.

Rachialgia ab adiapneustia, *Tronchin.* sp. 5.

d. A contusione dorfi.

Rachialgia traumatica, S. sp. 7.

3. Colica (*stercorea*) in hominibus alvi tardae, post diurnam alvi obstipationem.

Colica Stercorea, S. sp. 3.

Ileus a faecibus induratis, S. sp. 2.

4. Colica (*accidentalis*) a materie acri ingesta.

Colica aëcidentalis, S. sp. 18.

Colica Japonica, S. sp. 10.

Colica lactentium, S. sp. 20.

Ileus a veneno, S. sp. 14.

Cholera sicca auriginosa a fungis venenatis, S. sp. 2.

5. Colica (*meconialis*) neophytorum a meconio retento.

Colica meconialis, S. sp. 19.

6. Colica (*callosa*) cum sensu in quadam intestinorum parte stricturae, et saepe ante eam collecti flatus cum aliquo dolore, qui flatus etiam per eandem paulatim transiens evanescit; alvo tarda, et tandem non nisi faeces paucas liquidas egerente.

Ileus a callosa coli strictura.

7. Colica (*calculosa*) cum duritie in quadam parte abdominis fixa; calculis quondam per anum dejectis.

Colica calculosa, S. sp. 15.

Ileus calculosus, S. sp. 10.

246 GENERA MORBORUM

Colicae symptomaticae sunt,

Colica febricosa, S. sp. 21.

Rachialgia febricosa, S. sp. 2. *Tronchin*, sp. 1.

Colica hysterica, S. sp. 17.

Colica gravidarum, S. sp. 16.

Colica verminosa, S. sp. 4.

Ileus verminosus, S. sp. 13.

Colica Lapponica, S. sp. 9.

Rachialgia arthritica, S. sp. 4. *Tronchin*, sp.

Rachialgia scorbutica, S. sp. 6.

Ileus herniosus, S. sp. 6.

Colica enterocelica, S. sp. 22.

Ileus ab intestino compresso, S. sp. 4.

Colico schirrosa, S. sp. 12.

Colica pancreatica, S. sp. 13.

Colica mesenterica, S. sp. 11.

Rachialgia ab osteosarcofi, S. sp. 3.

Colica plethorica, S. sp. 8.

a. Haemorrhoidalis.

b. Catamenialis.

Colica pulsatilis, S. sp. 14.
Ileus imperforatorum, S. sp. 12.

G. LX. C H O L E R A.

Humoris biliosi vomitus, ejusdem simul
dejectio frequens; anxietas; tormenta;
surarum spasmoda.

Cholera, S. 253. L. 186. V. 110. Sag. G. 188.

Hoffm. II. 165.

Diarrhoea cholérica, Junck. 112.

Species idiopathicae sunt,

1. Cholera (*spontanea*) tempestate calida,
fine causa manifesta oboriens.

Cholera spontanea, S. sp. 1. Sydenh. lect. IV,
cap. 2.

Cholera Indica, S. sp. 7.

2. Cholera (*accidentalis*) a rebus acribus
ingestis.

Cholera crapulosa, S. sp. 17.

248   G E N E R A M O R B O R U M

Cholera a venenis fossilibus, S. sp. 4.

Cholera a veneno animali, S. sp. 5.

Cholerae symptomaticae sunt,

Cholera intermittens, S. sp. 6.

Cholera inflammatoria, S. sp. 8.

Cholera arthritica, S. sp. 10.

Cholera verminosa, S. sp. 9.

G. LXI.   D I A R R H O E A.

Dejectio frequens; morbus non contagiosus; pyrexia nulla primaria.

Diarrhoea, S. G. 253. L. 187. V. 105. Sag. G. 189. Junck. 112.

Hepatirrhoea, S. G. 246.

Cholerica, L. 190.

Coeliaca, S. G. 255. L. 189. V. 109. Sag. G. 199.

Lienteria, S. G. 256. L. 188. Sag. G. 191. V. 108.

Pituitaria, V. 111.

Leucorrhoides, V. 112.

Species idiopathicae sunt,

1. Diarrhoea (*crapulosa*) qua stercora naturalibus liquidiora et majori copia dejiciuntur.

Diarrhoea stercorosa, S. sp. 1.

Diarrhoea vulgaris, S. sp. 2.

2. Diarrhoea (*biliofa*) qua faeces flavae magna copia dejiciuntur.

Diarrhoea biliosa, S. sp. 8.

3. Diarrhoea (*mucosa*) qua vel ab acribus ingestis, vel a frigore, praecipue pedibus applicato, mucus copiosus dejicitur.

Diarrhoea lactentium, S. sp. 19.

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.

Diarrhoea ab hypercatharsi, S. sp. 16.

Dysenteria a catharticis, S. sp. 12.

Pituitaria, V. 111.

Leucorrhoid, V. 112.

Diarrhoea pituitosa, S. sp. 4.

250 GENERA MORBORUM

Coeliaca mucosa, S. sp. 3.

Diarrhea serosa, S. sp. 10.

a. Diarrhoea urinosa.

4. Diarrhoea (*coeliaca*) qua humor lacteus specie chyli dejicitur.

Coeliaca chylosa, S. sp. 1.

Coeliaca lactea, S. sp. 4.

5. Diarrhoea (*lienenteria*) qua ingesta parum mutata celeriter dejiciuntur.

Lienteria spontanea, S. sp. 2.

6. Diarrhoea (*hepatirrhoea*) qua materies seroso-cruenta, sine dolore dejicitur.

Hepatirrhoea intestinalis, S. sp. 2.

II. Symptomaticae.

Diarrhoea febrilis, S. sp. 3.

Diarrhoea febricosa, S. sp. 20.

Hepatirrhoea intermittens, S. sp. 7.

Diarrhoea variolosa, S. sp. 6.

Diarrhoea pleuriticorum, S. sp. 21.

- Diarrhoea arthritica, S. sp. 9.
 Diarrhoea colliquativa, S. sp. 13.
 Diarrhoea choleriodes, S. sp. 17.
 Hepatirrhoea vera, S. sp. 1.
 Hepatirrhoea a vulnere, S. sp. 3.
 Hepatirrhoea mesenterica, S. sp. 4.
 Dysenteria a mesenterii vomica, S. sp. 11.
 Diarrhoea purulenta, S. sp. 11.
 Coeliaca purulenta, S. sp. 2.
 Hepatirrhoea scorbutica, S. sp. 5.
 Dysenteria scorbutica, S. sp. 18.
 Lienteria scorbutica, S. sp. 3.
 Lienteria ex ulcere ventriculi, S. sp. 1.
 Lienteria aphthosa, S. sp. 4.
 Lienteria secundaria, S. sp. 5.
 Diarrhoea verminosa, S. sp. 14.
 Diarrhoea a dentitione, S. sp. 15.
 Diarrhoea chilensis, S. sp. 12.
 Diarrhoea acrasia, S. sp. 7.

G. LXII. D I A B E T E S.

Urinae plerumque praeternaturalis, copia
immodica, profusio chronica.

Diabetes, S. G. 263. L. 197. V. 115. Sag. G.
 199. Junck. 99. Dobson, Med. Observations,
 Vol. V. p. 298. Home's Clinical Experiments,
 sect. xvi.
 Diuresis, V. 114.

252 GENERA MORBORUM

Species idiopathicae sunt,

I. Diabetes (*mellitus*) cum urina odoris,
coloris, et saporis mellei.

Diabetes Anglicus, S. sp. 2. *Mead on poisons.*

Esiay 1. *Ejusdem Monita Med. Cap. IX. sect.*

2. *Dobson, in Lond. Med. Observ. Vol. V.
Art. 27. Myers, Diss. inaug. de Diabete,
Edinb. 1779.*

Diabetes febricosus, S. sp. 7. *Sydenb. Epist. resp.
ad R. Brady**.

* Quaeri potest, an diabetes febricosus SYDENHAMI ad diabetem mellitum, an ad insipidum referri debeat? Et simul quaeri potest, an urina in diabete hysterico vel arthritico sit mellita, an insipida, cum SYDENHAMUS ipse nullibi de sapore urinæ, in diabete quovis, quicquid dixerit? Ad posteriorius respondere possum, quod, ex propria observatione, novi, urinam in diabete hysterico et arthritico nequaquam dulcem, et fere propterea insipidam, esse, et diabetem febricosum SYDENHAMI ad diabetem mellitum ideo retuli; quod in simili senis, post diuturnam febrem, diabete, urinam omnino dulcem, inveni.

II. Diabetes (*insipidus*) cum urina limpi-
da non dulci*.*M. Lister Exerc. medicin. II. de Diabete.*

* An hujusmodi diabetis species sit frequens, incertum est. In omnibus exemplis, iisque non paucis, quae viderat WILLISIUS, urinam mellitam semper invenit; et observationes nuperae frequentes fere omnes ejusmodi urinam exhibuerunt; ita ut dubium sit, an alia diabetis idiopathicae et permanentis species revera detur. Affirmat autem LISTERUS; et ego ipse inter plures mellitas unicam insipidam observavi. Ejusmodi itaque speciem dari concedo, ideoque recensui; sed, an recte legitima dici quaeat, vel an diabetes ARETAEI et plurium auctorum ejusmodi fuissent, multum dubito. Ante WILLIUM quidem, vel prioris aevi, vel extra Angliam, medicorum nemo urinam dulcem annotaverat; sed ejusmodi urinam temporibus WILLESI primo et in Anglia tantum comparuisse, minus verisimile est; omnesque ante WILLIUM de urina in diabete dulci prorsus siluisse, potius observationi perfunctioiae, vel omnino neglectae, imputarem. Quod observatores, quibus diabetis exempla antea occurrebant, vel negligentes vel malae fidei

254 GENERA MORBORUM

Diabetes legitimus, S. sp. 1. *Aretaeus de morb.
diurnis.* L. II. cap. 2.

Diabetes ex vino, S. sp. 1. *Ephem. Germ.* D. I.
A. II. Obs. 122.

Symptomaticae sunt,

Diabetes hystericus, S. sp. 3. *Sydenb. diss. epist.
ad G. Cole.*

Diabetes arthriticus, S. sp. 6. *Sydenb. de poda-
gra.*

Diabetes artificialis, S. sp. 4. *Malpigh. de liene.*

G. LXIII. HYSTERIA.

Ventris murmura; sensus globi in abdo-
mine se volventis, ad ventriculum et

fidei fuissent suspicor; cum plurimi eorum tam in-
credibilia, de potu in diabeticis per renes transeunte
prius immutato, narrant. SYDENHAMUM autem
ipsum, adeo perspicacem et diligentem, de statu uri-
nae nihil monuisse, mirum videtur; sed, cum scripta
WILLISII, SYDENHAMO satis nota, urinam sem-
per esse dulcem asseruerit, si diversam invenisset
SYDENHAMUS, quin id indicasset, nullus dubito.

sauces ascendentis, ibique strangulantis; sopor; convulsiones; urinae limpidae copia profusa; animus, nec sponte, varius et mutabilis*.

Hysteria, S. G. 135. L. 126. V. 219. Sag. G. 242.

Malum hystericum, Hoffm. III. 50. Junck. 36.

Affectio hysterica, Willis de morb. convulsiv. cap. 5. 10. 11. Sydenb. diff. epist. ad G. Cole. Whytt on nervous disorders.

Quatenus specie differat hysteria idiopathica, dicere non possum, nec, ut opinor,

* Novit quisque, in Nosologia et in Medicina facienda quadantenus exercitatus, quam difficile sit inter dyspepsiam, hypochondriasis, et hysteriam semper accurate distinguere. Genera autem vera, et satis a se invicem distincta, indicasse mihi videor: Reste autem, an secus, fecerim, aliis dijudicandum relinquo. Morbos affines facile inter se misceri probe novi; et, in quocunque casu, quisnam eorum pro primario sit habendus, per characteres nosologicos indicare, mihi difficillimum fore agnosco. Posteriori, ut spero, hanc rem luculentius expositam dabunt.

recte dixit SAUVAGESIUS. Species enim ab eo recensitae non, nisi ratione causae remotae, varietates esse mihi vindicantur. Ita habet,

A. Ab emanatione mensium,

Hysteria a clorotica, S. sp. 2. *Raulin.* cap. 13.

B. A menorrhagia cruenta.

Hysteria a menorrhagia, S. sp. 3. *Raulin.* *Sydenham,*
Diss. epist. ad G. Cole.

C. A menorrhagia serosa, sive fluore albo.

Hysteria a leucorrhoea, S. sp. 4. *Raulin.* cap. 14.

D. A viscerum obstructione.

Hysteria emphractica, S. sp. 5. *Raulin.* cap. 5.

E. A vitio stomachi.

Hysteria stomachica, S. sp. 7. *Raulin.* cap. 4.

F. A salacitate nimia.

Hysteria libidinosa, S. sp. 6. *.

Manifesto symptomatice sunt,

Hysteria verminosa, S. sp. 1. *Dclii Amoenit. Academ.*

Hysteria febricosa, S. sp. 8. *Wedel in Ephem. German. D. I. A. II. Obs. 193.*

G. LXIV. HYDROPHOBIA.

Potionis cujuslibet, utpote convulsionem

* In speciebus hysteriae recensendis, egregius SAUVAGESIUS KAULINUM, theoriae tubili et fallaci, potius quam observationi, innitentem, fecutus fuisse videtur. Nec quidem inter caeteras hysteriae species indicaste videtur SAUVAGESIUS, illam quam maxime exquisitam et frequentissimam, censeo, illam, scilicet, quae foeminas adultas, laute viventes, sanguineas, plethoricas, valentiores, et a morbo alio quovis immunes, saepe ex pathemate mentis solo adoritur.

pharyngis dolentem crientis, fastidium et horror; plerumque e morsu animalis rabidi.

Hydrophobia, S. G. 231. L. 86. V. 30. Sag. G. 343. Boerb. 1138. Junck. 124. Mead on poisons. Desault sur la rage. Sauvages diss. sur la rage. James on canine madness. Dalby, Virtues of cinnabar and musk against the bite of a mad dog. Nugent on the hydrophobia. Choisel, Nouvelle methode pour le traitement de la rage. Journal de Medicin'e, passim. Medical Obs. and Inquiries, Vol. III. Art. 34. Vol. V. Art. 20. 26. and App. Med. Transact. Vol. II. Art. 5. 12. and 15. Heysham, Diss. Inaug. de rab. canin. Edinb. 1777. Parry, Diss. inaug. de rab. contagios. sive canin. Edinb. 1778. Andry, Recherches sur la rage, 1778. Vaughan, Cases of hydrophobia, second edit. 1778.

Species sunt,

I. Hydrophobia (*rabiosa*) cum morden-

di cupiditate ex morsu animalis rabidi.

Hydrophobia vulgaris, S. sp. 1.

II. Hydrophobia (*simplex*) sine rabie, vel mordendi cupiditate.

Hydrophobia spontanea, S. sp. 2.

O. IV. VESANIAE*.

* *Vesaniarum* ordinem hic instituere velim, quae cum classe VOGELII nona, *Paranoiae* inscripta, eadem omnino sit; sed a classe *Vesaniarum* SAUVAGESIR et SAGARI in eo diversa, quod horum aucto-
rum ordines *Hallucinationum* et *Morositatum* prorsus excludat; iidemque a classe *Mentalium* apud LINNAEUM diversa, quod hujus auctoris ordines *Imagi-
niorum* et *Patheticorum* etiam omittat.

A classe *Vesaniarum* autem tum *Hallucinatio-
nes* tum *Morositates* exclusas esse velim; quia neque
causis, neque symptomatis cum *Vesaniis* stricte
dictis ullo modo congruant. Quis enim Syrig-
num vel Bulimiam, vel aliam *Hallucinationem*
sive *Morositatem*, quae a mentis iudicio non pen-
deat *Vesania* appellare vellet? Verum quidem
est, tum *hallucinationes*, tum *morositates*, cum *vela-
niis* aliquando conjunctas esse, sed simul adsunt alia
vesaniae indicia, quae ejusmodi *hallucinationes* et
morositates affectionis magis generalis symptomata
tantum esse ostendunt. Ob has rationes, *hallucina-
tiones* SAUVAGESIR et *imaginarios* LINNAEI ad
morbos

Mentis * judicantis functiones laefae sine pyrexia vel comate.

Paranoiae, V. Cl. IX.

Deliria, S. Cl. VIII. O. III. *Sag.* Cl. XI. O. III.
Ideales, L. Cl. V. O. I.

G. LXV. A M E N T I A.

Mentis judicantis imbecillitas, qua homines rerum relationes, vel non percipiunt, vel non reminiscuntur.

Amentia, S. G. 233. V. 337. *Sag.* G. 346.

Morosis, L. 106.

morbos locales olim detuli; et nunc morositates **SAUVAGES** et patheticos **LINNAEI**, antea a nobis omnino omisso, ad locales etiam deferendos esse censui.

* In priore Nosologiae nostrae editione, has functiones simpliciter mentis esse dixi, minus autem recte; nam perceptio falsa sive *hallucinatio*, et appetitus erroneus sive *morositas*, quodammodo ad mentis functiones pertinent; cum vero ultraque ab hac classe exclusas esse velim, oportebat classis characterem nunc mutare, et mentis judicantis functiones dicere.

Stupiditas, morofis, fatuitas, V. 336.

Amnesia*, S. G. 237. Sag. G. 347.

Oblivio, L. 107. V. 338.

Memoriae debilitas, Junck. 120.

Species sunt,

I. Amentia (*congenita*) a nativitate constans.

Amentia morofis, S. sp. 8.

Amentia microcephala, S. sp. 6.

II. Amentia (*senilis*) ex perceptione et memoria, ingravescente aetate, imminentis.

Amentia senilis, S. sp. 1.

Amnesia senilis, S. sp. 2.

III. Amentia (*acquisita*) a causis externis

* Amnesiam cum amentia ad unum genus retuli, tum quia plerumque conjungantur, tum quia ab iisdem causis plerumque oriuntur, et amnesia ingravescens ad amentiam semper ducat.

evidentibus in hominibus fanae mentis
superveniens.

Amnesia febrisequa, S. sp. 8.

Amentia a quartana, S. sp. 11.

Amnesia cephalalgica, S. sp. 6.

Amnesia plethorica, S. sp. 4.

Amentia rachialgica, S. sp. 10.

Amnesia a venere, S. sp. 1.

Amnesia a pathemate, S. sp. 5.

Amentia a venenis, S. sp. 3.

Amentia a temulentia, S. sp. 7.

Amentia ab ictu, S. sp. 9.

Amnesia traumatica, S. sp. 3.

Sequentes SAUVAGESII species in Noso-
logia methodica nequaquam recenseri
debent, cum causae internae a quibus
characteres desumuntur, per signa ex-
terna nequaquam dignosci possint.

Amentia serosa, S. sp. 2.

Amentia a tumore, S. sp. 4.

Amentia a hydatidibus, S. sp. 5.

Amentia a siccitate, S. sp. 7.

Amentia calculosa, S. sp. 12.

G. LXVI. MELANCHOLIA.

Insania * partialis sine dyspepsia †.

Melancholia, S. G. 234. L. 71. V. 332. Sag.

G. 347. Boerb. 1089. Junck. 121.

Daemonomania, S. G. 236. Sag. 348.

Daemonia, L. 69.

Vetania, L. 70.

Panophobia, L. 75.

Athymia, V. 329.

Delirium melancholicum, Hoffm. III. 251.

* Insaniam adesse dicimus, quando rerum relationes omnino falsae mente concipiuntur, ita ut hominis vel pathemata vel actiones praeter rationum excitentur.

† Hypochondriasis et melancholia non semper distingui possunt. Si quando autem possint, nullo alio signo quam per dyspepsiam in hypochondriasi semper praesentem, in melancholia saepe absentem rite, quantum video, distinguendi sunt.

Erotomania, L. 82.

Nostalgia, S. G. 226. L. 83. Sag. G. 338. *Juncō.*
125.

Melancholia nervosa, Cl. *Lorry* de melancholia,
P. I.

Variat pro varietate rerum de quibus homo delirat. Ita est

1. Cum hallucinatione de statu corporis
sui a levibus causis periculoſo; vel de
statu rerum suarum tristi metuendo.

Melancholia vulgaris, S. sp. 1.

Melancholia argantis, S. sp. 4.

Panophobia phrontis, S. sp. 3.

2. Cum hallucinatione de statu rerum sua-
rum jucundo.

Melancholia moria, S. sp. 5.

Melancholia enthusiastica, S. sp. 13.

Melancholia saltans, S. sp. 8.

3. Cum amore vehementi sine satyriasi
vel nymphomania.

266 GENERA MORBORUM

Melancholia amatoria, S. sp. 2.
Erotomania, L.

4. Cum superstitione futurorum metu.

Melancholia religiosa, S. sp. 3.

5. Cum aversatione motus et omnium vitae officiorum.

Melancholia atonita, S. sp. 6.

6. Cum inquietudine et status cuiusvis impatientia.

Melancholia errabunda, S. sp. 7.

7. Cum taedio vitae.

Melancholia Anglica*, S. sp. 11.

Melancholia phrontis, S. sp. 14.

8. Cum hallucinatione de suae speciei natura.

* Apud Anglos fortassis taedium vitae non semper a morbo pendet.

Melancholia zoantropica, S. sp. 12.

Melancholia hippantropica, S. sp. 9.

Melancholia scytharum, S. sp. 10.

DÆMONOMANIAM nullam veram esse censem*, et nostra sententia species sub hoc titulo a SAUVAGESIO recensitae sunt, vel,

i. Species melancholiae five maniae, uti

Daemonomania fanatica, S. sp. 5.

Daemonomania Indica, S. sp. 7.

Vel, 2do, Morbi ab adstantibus ad daemonum potentiam falso relati, uti

Daemonomania a vermis, S. sp. 4.

Daemonomania Polonica, S. sp. 8.

Daemonomania a cardiogmo, S. sp. 9.

Vel, 3tio, Morbi omnino simulati, uti

Daemonomania sagarum, S. sp. 1.

* Ita censem, quia daemonum in nostra corpora, vel hisce temporibus in mentes nostras, potentiam ullam esse pauci jam credunt.

Daemonomania vampirismus, S. sp. 2.

Daemonomania simulata, S. sp. 3.

Vel, 4to, Morbi partim veri, ut No. 2. recensiti, partim simulati, uti

Daemonomania hysterica, S. sp. 6.

G. LXVII. M A N I A.

Insania universalis.

Mania, S. G. 235. L. 68. V. 331. Sag. G. 349.

- Boerb. 1118. Junck. 122. Battie on madness.

Paraphrosyne, L. 66.

Amentia, L. 67.

Delirium maniacum, Hoffm. III. 251.

I. Mania (*mentalis*) omnino a pathemate mentis.

Mania a pathemate, S. sp. 1. Exempla inveniuntur ex melancholia apud Freyingerum de diagnosis morborum capit. ex terrore, apud Loberum de mania; ex amore apud Ephem. Nat. Cur. Dec. II. A. Obs.; ex ira apud Hoffman. III. p. 263.

2. Mania (*corporea*) a vitio corporis evidente.

Variat pro varietate vitii coporis; hinc.

Mania metastatica, S. sp. 4.

ab ulcere siccato Amat. *Lusitan.* Cent. II. cur. 67.

a refecta plica, Hoffm. tom. III. p. 263. Ephem. N. Cur. Cent. I. Obs. 35.

a represlo herpete, Locher de mania.

a menstruis retentis Schenck. Obs. p. 142.

a semine retento, Schenck. ibid.

a repressa scabie, Lorry de melancholia, tom. II. P. II. cap. 3.

a graviditate, Lorry, P. I. cap. 7.

a parciore lactis et lochiorum fluxu, Puzos, 3. Mem.

Mania lactea, S. sp. 2.

Mania hysteralgica, S. sp. 8.

Mania ab hemicrania, S. sp. 3.

Mania a venenis, S. sp. 5.

Phrenitis inanitorum, S. sp. 16.

3. Mania (*obscura*) praegresso nullo vel pa- themate nientis, vel vitio corporis evidente.

Mania vulgaris, S. sp. 7.

270 GENERA MORBORUM

Phrenitis apyreta, S. sp. 10.

Manie periodica, S. sp. 6.

Maniae species symptomaticae sunt,

PARAPHROSYNE, S. G. 232. Sag. G. 345.

1. Paraphrosyne a venenis,

Paraphrosyne temulenta, S. sp. 1.

Paraphrosyne a datura, S. sp. 2.

Paraphrosyne ab opio, S. sp. 3.

Paraphrosyne a conio, S. sp. 4.

Paraphrosyne magica, S. sp. 5.

2. Paraphrosyne a pathemate, S. sp. 7.

Paraphrosyne hysterica, S. sp. 12.

3. Paraphrosyne febrilis.

Delirium, L. 65. V. 330.

Paraphrosyne febricosa, S. sp. 10.

Paraphrosyne critica, S. sp. 11.

Paraphrosyne calentura, S. sp. 9.

Paraphrosyne puerarum, S. sp. 8.

G. LXVIII. ONEIRODYNTIA.

In somno imaginatio vehementior vel molestia.

Somnium, V. 339.

Somnambulismus, S. G. 221. L. 77. Sag. G. 333.

Hypnobatastis, V. 340.

Noctambulatio, Junck. 124.

Ephialtes, S. G. 138. L. 163. Sag. 245.

Incubus, V. 211. Junck. 50.

1. Oneirodynia (*activa*) excitans ad ambulationem, et motus varios.

Somnambulismus vulgaris, S. sp. 1.

Somnambulismus catalepticus, S. sp. 2.

2. Oneirodynia (*gravans*) ex sensu ponderis alicujus incumbentis, et pectus praecipue comprimentis.

Ephialtes plethorica, S. sp. 1.

Ephialtes stomachica, S. sp. 2.

Ephialtes hypochondriaca, S. sp. 6.

Ephialtes tertianaria, S. sp. 5.

272 GENERA MORBORUM

Ephialtes verminosa, S. sp. 4.

Ephialtes ex hydrocephalo*, S. sp. 3?

* Cum hydrocephalus per signa externa non semper dignosci possit, haec species minus apte recensetur; sed ideo apposui, quod ephialtes in iis qui simul anasarca crurum, et hydrothorace vel ascite laborant, ad hydrocephalum utcunq; referri possit.

CL. III. CACHEXIAE.

Totius vel magnae partis corporis habitus depravatus; sine pyrexia primaria vel neurosi.

Cachexiae, S. Cl. X. V. Cl. VIII. Sag. Cl. III.
Deformes, L. Cl. X.

O. I. MARCORES.

Corporis totius macies.

Macies, S. Cl. X. O. I. Sag. Cl. III. O. I.
Emaciantes, L. Cl. X. O. I.

G. LXIX. TABES.

Marcor; asthenia; pyrexia hectica.

Tabes, S. G. 275. L. 209. V. 309. Sag. G. 100.
M m

Species sunt,

1. Tabes (*purulenta*) ex ulcere externo vel interno, vel ex vomica,

Tabes a vomica, S. sp. 15.

Tabes ulcerosa, S. sp. 12.

Tabes apostematodes, S. sp. 3.

Variat sede; hinc

Tabes tenalis, S. sp. 2.

Tabes hepatica, S. sp. 8.

Tabes a stomacho, S. sp. 14.

Tabes a pericardio, S. sp. 7.

Tabes catarrhalis*, S. sp. 13.

2. Tabes (*scrophulosa*) in corporibus scrophulosis.

Tabes glandularis, S. sp. 10.

Tabes mesenterica, S. sp. 9.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

* Si cum catarro diurno adfuerit tabes, cum pyrexia hectica, nihil dubitarem ejusmodi tabem catarrhalem ad purulentam referre.

Atrophia infantilis, S. sp. 13.

Atrophia rachitica, S. sp. 8.

Tabes rachialgica, S. sp. 16.

3. **Tabes (*venenata*) a veneno ingestio.**

Tabes a veneno, S. sp. 17.

Atrophia febrisequa, S. sp. 16. ad tabem
purulentam, vel ad genus atrophiae,
pertinet.

G. LXX. A T R O P H I A.

Marcor et asthenia, sine pyrexia * hecrica.

Atrophia, S. G. 277. L. 210. V. 308. Sag. G.
102. Junck. 41.

Marasmus, L. 211.

Species sunt,

* Atrophia fortassis nunquam sine pyrexia, saltem
fiae pulsu solito frequentiori, adest; sed absentia py-
rexiae hecrica, (pag. 88.) fere semper atrophiam a-
tabe distinguit.

I. Atrophia (*inanitorum*) ex evacuatione
nimia.

Atrophia a ptylismo, S. sp. 7.

Atrophia a vomitu, S. sp. 9.

Atrophia ab alvi fluxu, S. sp. 6.

Tabes nutricum, S. sp. 4.

Atrophia nutricum, S. sp. 5.

Atrophia a leucorrhoea, S. sp. 4.

Tabes dorsalis*, S. sp. 1.

Tabes sudatoria, S. sp. 6.

Tabes a sanguifluxu, S. sp. 2.

Sanguinis inopia Ill. Lieutaud. synops. univ.
med. vol. I. pag. 52.

2. Atrophia (*famelicorum*) a nutrimento de-
ficiente.

Atrophia lactentium, S. sp. 3.

* An ad atrophiam inanitorum, an ad atrophiam
debilium, pertinet tabes dorsalis, dubium mihi vide-
tur, et ad posteriorem referre mallem.

3. Atrophia (*cacochymica*) a nutrimento corrupto.

Atrophia scorbutica, S. sp. 12.

Tabes syphilitica, S. sp. 11.

Tabes a hydrope, S. sp. 5.

4. Atrophia (*debilium*) a nutritionis functione depravata, praegressa nulla vel evacuatione nimia, vel cacochymia.

Atrophia nervea, S. sp. 1.

Atrophia lateralis, S. sp. 15.

Atrophia senilis, S. sp. 11.

478. GENERA MORBORUM.

O. II. INTUMESCENTIÆ.

Totum vel magna corporis pars extrorsum
tumens.

Intumescentiae, S. Cl. X. O. II. Sag. Cl. III. O.
II.

Tumidosi, L. Cl. X. O. II.

Sect. I. ADIPOSÆ.

G. LXXI. POLYSARCIÆ.

Corporis pinguedinosa intumescentia mo-
lesta.

Polyfarcia, S. G. 279. L. 213. V. 540. Sag. G.
106.

Steatites, V. 390.

Species unica,

Polyfarcia adiposa, S. sp. 1.

Sect. II. *F L A T U O S ĀE.*

G. LXXII. PNEUMATOSIS.

Corporis intumescientia tensa, elastica, sub
manu crepitans.

Pneumatosis, S. G. 280. V. 391. *Sag.* G. 107.
Emphysema, S. G. 13. L. 288. V. 392.
Leucophlegmatia, L. 214.

Species sunt,

1. Pneumatosis (*spontanea*) sine causa ma-
nifesta.

Emphysema spontaneum, S. sp. 1.
Pneumatosis febrilis, S. species aliquot.

2. Pneumatosis (*traumatica*) a vulnere
thoracis.

Pneumatosis a vulnere, S. sp. 2.
Pneumatosis febrilis, S. species aliquot.

280 GENERA MORBORUM

3. Pneumatosis (*venenata*) a veneno injecto vel applicato.

Pneumatosis a veneno, S. sp. 1.

4. Pneumatosis (*hysterica*) cum hysteria.

Pneumatosis hysterica, S. sp. 3.

G. LXXIII. T Y M P A N I T E S.

Abdominis intumescentia tensa, elastica, sonora; alvus adstricta; caeteratum partium macies.

Tympanites, S. G. 291. L. 219. V. 316. Szg: G. 118. Boerb. 226. Junck. 87.

Affectio tympanitica, Hoffm. III. 339.

Meteorismus, S. G. 292.

Species sunt,

1. Tympanites (*intestinalis*) cum tumore abdominis saepe inequali, et cum refectione aeris frequenti, tensionem et dolore levante.

- Tympanites intestinalis, S. sp. 1.
 Tympanites enterophysodes, S. sp. 3.
 Tympanites verminosus, S. sp. 7.
 Tympanites spasmodicus, S. sp. 5.

 Meteorismus ventriculi, S. sp. 1.
 Meteorismus abdominalis, S. sp. 2.
 Meteorismus hystericus, S. sp. 3.
 Meteorismus a manzanilla, S. sp. 4.

2. Tympanites (*abdominalis*) cum resonitu evidentiore, tumore magis aequabili, et emissione flatuum rario et minus levante.

- Tympanites abdominalis, S. sp. 2.
 Tympanites asciticus S. sp. 4.
 Ascites flatulento-peritoneus, S. sp. 28.
 Tympanites Stewartii, S. sp. 6.

G. LXXIV. PHYSOMETRA.

Tumor levis, elasticus, in hypogastrio figuram et sedem uteri referens.

- Physometra, S. G. 290. *Sag.* G. 117.
 Hysterophyse, V. 317.

N n

Species sunt,

Physometra sicca, S. sp. 1.

Tympanites uteri sicca, *Afruc.* sur les malad.
des femmes, L. II. cap. 9.

Physometra humida, S. sp. 2.

Tympanites uteri humida, *Afruc.* loc. cit:

Sect. III. *AQUOSÆ SIVE HYDROPE S.*

G. LXXV. ANASARCA.

*Corporis totius vel partis ejus intumescen-
tia mollis, inelasticæ.*

Anasarca, S. G. 281. L. 215. V. 313. *Sag.* G.
108. *Boerb.* 1225. *Hoffm.* III. 322. *Junck.* 87.
Monro on the dropfy, 1765. *Milman*, Animad-
vensiones de hydrope, 1779.

Phlegmatia, S. G. 282.

Angina aquosa, *Boerb.* 791.

Species sunt,

i. *Anasarca (serosa)* a retento sero ob e-
vacuationes solitas suppressas, vel ab
aucto sero ob ingestam aquam nimiam.

Anasarca metastatica, S. sp. 1.

a. *Anasarca periodica*.

b. *Anasarca ab adiapneustia.*

Phlegmatia lactea, S. sp. 3.

Phlegmatia a menostisia, S. sp. 5.

Anasarca urinosa, S. sp. 11.

Anasarca hydropotarum, S. sp. 10.

2. *Anasarca (oppilata) a compressione venarum.*

Anasarca gravidarum, S. sp. 5.

Phlegmatia gravidarum, S. sp. 4.

Phlegmatia cruralis, S. sp. 9.

Angina Loweriana, S. sp. 2.

Angina oedematoso, Boerb. 791.

3. *Anasarca (exanthematica) post exanthemata, et praecipue post erysipelas, suborta.*

Anasarca exanthematica, S. sp. 3.

Phlegmatia exanthematica, S. sp. 10.

Phlegmatia ulcerosa, S. sp. 6.

Phlegmatia Malabarica, S. sp. 7.

Phlegmatia elephantina, S. sp. 8.

Anasarca Americana, S. sp. 7.

284. GENERA MORBORUM.

4. Anasarca (*anaemia*) a tenuitate sanguinis per haemorrhagiam producta.

Anasarca a fluxu, S. sp. 2.

5. Anasarca (*debilium*) in debilibus a morbis longis, vel ab aliis causis.

Phlegmatia vulgaris, S. sp. 1.

Anasarca a febribus, S. sp. 4.

Anasarca hysterica, S. sp. 2.

Phlegmatia hysterica, S. sp. 2.

Anasarca rachialgica, S. sp. 8.

Phlegmatia Delienis, S. sp. 12.

Anasarca purulenta, S. sp. 9. vix ad anasarcam referri potest.

G. LXXVI. HYDROCEPHALUS.

Capitis intumescentia mollis, inelastică, hi-
antibus cranii suturis.

Hydrocephalus, S. G. 285. L. 216. Bourb. 1217.
Hydrocephalum, V. 384.

Species unica,

Hydrocephalus exterior, S. sp. 2.*.

G. LXXVII. HYDRORACHITIS.

Tumor supra vertebras lumborum, mollis,
exiguus, hiantibus vertebris.

Hydrorachitis, S. G. 287. *Morgagni*. de sed. XII.
9. et seq.

Spinola, L. 289.

Spina bifida, V. 386.

G. LXXVIII. HYDROTHORAX.

Dyspnoea ; faciei pallor ; pedum oedemata ;
urina parca; decubitus difficilis; subita
et spontanea ex somno cum palpitatione
excitatio ; aqua in pectore fluctuans.

Hydrothorax, S. 150. V. 311. *Boerhaave*. 1219.

Species sunt,

Hydrothorax vulgaris, S. sp. 3.

* Hydrocephalum internum, antea hic recensitum,
ad Apoplexiā, sub nomine Apoplexia hydrocephala-
liae, jam supra retulī.

Hydrothorax febrisequens, S. sp. 4.

Hydrothorax a scabie, S. sp. 9.

Sequentes minus recte recensentur, cum liquidis intus contenti neque natura, neque fons, neque sedes, per signa externa dignosci queat.

Hydrothorax chylosus, S. sp. 1. *Willis*, Pharm. rat.

P. I. fest. I. cap. 13.

Hydrothorax hydatidosus, S. sp. 5. *Morg.* de sed. XVI. 33.

Hydrothorax mediastini, S. sp. 6.

Hydrothorax pleurae, S. sp. 7. *Hoffm.* III. p. 337. *Bergeron*, diss. de hydrope pectoris.

Hydrothorax pericardii, S. sp. 8. *Morg.* de sed. XVI. 34. 36. *Senac* de coeur, tom. II. p. 349.

Minus recte a SAUVAGESIO hic recensetur.

Hydrothorax ab omento, S. sp. 2.

G. LXXIX. ASCITES.

Abdominis intumescentia tensa, vix elastica,
sed fluctuosa.

Ascites, S. G. 288. L. 217. V. 314. *Sag.* G. 115.

Boerb. 1226. *Hoffm.* III. p. 322. *Junck.* 87.

D. Monro on the dropfy, 1765. *Milman*, Ani-
madversiones de hydrope, 1779.

Species sunt,

1. Ascites (*abdominalis*) cum tumore totius abdominis aequali, et cum fluctuatione satis evidente.

Ascites vulgatior, S. sp. 1.

Variat ratione causae.

A. Ab oppilatione viscerum:

Ascites ab oppilatione, S. sp. 2.

Ascites ab hepate, S. sp. 3.

Ascites a liene, S. sp. 4.

Ascites scrophulosus, S. sp. 5.

Ascites artificialis, S. sp. 10.

B. A debilitate.

Ascites ab exanthematis, S. sp. 8.

Ascites arthriticus, S. sp. 9.

288 GENERA MORBORUM

Ascites febrilis, S. sp. 12.

Ascites ex quartana, Werhof.

Ascites scorbuticus, S. sp. 11.

C. A tenuitate sanguinis.

Ascites a sanguifluxibus, S. sp. 7.

Variat etiam ratione liquidi effusii.

Ascites purulentus, S. sp. 21.*.

Ascites urinosus, S. sp. 22.

Ascites chylosus, S. sp. 23.

Ascites oleosus, S. sp. 24.

2. Ascites (*saccatus*) cum tumore abdominis, saltem initio, partiali et cum fluctuatione minus evidente.

Ascites ab ovariis, S. sp. 6.

Ascites ovarii, S. sp. 19.

a. Ascites saccatus.

Hydrometra ovarii, S. sp. 6.

Ascites cruentus, S. sp. 20.

* De hisce et pluribus aliis ascitis speciebus recentia-
tis idem notandum est ac in pag. 286.

Ascites stomachi, S. sp. 16.

Ascites omentalidis, S. sp. 18.

Ascites intercus, S. sp. 14.

Ascites sanguineo-intercus, S. sp. 26.

Ascites sanguineo-peritonaeus, S. sp. 27.

Ascites purulento-peritonaeus, S. sp. 29.

G. LXXX. HYDROMETRA.

Hypogastrii in mulieribus paulatim cres-
cens tumor, uteri figuram referens,
preflui cedens fluctuansve; citra is-
churiam et graviditatem.

Hydrometra, S. G. 289. *Sag.* G. 116. *Boerb,*

1224.

Species per externa signa distinguendae vix
dari possunt; sed sequentes ex SAUVA-
GESIO recensentur.

Hydrometra ascitica, S. sp. 1.

O o

- Hydrometra gravidarum, S. sp. 2.
- Hydrometra hydatica, S. sp. 4.
- Ascites uterinus, S. sp. 15.
- Hydrometra sanguinea, S. sp. 3.
- Ascites sanguineo-uterinus, S. sp. 25.
- Hydrometra puriformis, S. sp. 5.

G. LXXXI. HYDROCELE.

Tumor scroti non dolens, paulatim crescens, mollis, fluctuans, pellucidus.

- Oscheocele, S. G. 41. V. 388.
- Oscheophyma, Sag. G. 44.
- Hydrops scroti, V. 389.
- Hydrops testium, Boerh. 1227.

Species sunt,

- Oscheocelle aquosa, S. sp. 2. *Monro* in *Edinb. Ess. Vol. V. Art. 21.* *Sharp's Operations and critical enquiry.* *Douglas* on the hydrocele. *Pott's remarks on the hydrocele.* *Le Dran, Operations de Chirurgie.* *Bertrandi* in *Mem. de l'Acad. de chirurgie*, Vol. III.
- Oscheocelle hydatidosa, S. sp. 3.
- Oscheocelle Malabarica, S. sp. 4. *Kempfer, Amoen. exot. fasc. III. obs. 7.*

Sect. IV. S O L I D A E.

G. LXXXII. P H Y S C O N I A.

Tumor quandam abdominis partem potissimum occupans, paulatim crescens, nec sonora, nec fluctuans.

Physconia, S. G. 283. V. 325. *Sag.* G. 110.
Hypofarca, L. 218.

Species sunt *,

Physconia hepatica, S. sp. 1.

Cl. *Cuffon*. *Bonet*. Sepulchr. de graviditate falsa, obs. 3. n. 8. 9. 10. *Verduc Patholog.* du rachitis.

a. *Schirrhodea*. G. *Segeri* M. Nat. Cur. D. I. Ann. IV. obs. 142.

* Species sequentes nequaquam ad normam Nomenclature methodicae recensentur, sed accuratius physconiae species indicare difficile foret, saltem plus exegisset, quam quo nunc fruor otii. Interim *Cuffoni* doctissimi opus saevis ad pathologiam utilitatis repetere hic placuit.

292 GENERA MORBORUM

- b. *Calculosa Bonet.* Sepulchr. de hypocondrii tumore, obs. 5.
c. *Hydatidosa Winckeri* Disp. de hydatidibus, apud Bonet. Med. Septent. T. II. pag. 313.

Physconia splenica, S. sp. 2.

- a. *Emphractica Haller.* Disp. pathol. T. IV. disp. 109. Tulp. Obs. med. lib. II. cap. 30.
b. *Schirrhoea Bonet.* Sepulchr. de ventris tumore. obs. 34. n. 3.

Physconia renalis, S. sp. 3.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. n. 7.

- a. *Calculosa Plater.* Obs. L. II. p. 449. River. cent. IV. obs. 34.

- b. *Sarcomatico-cystica Haller.* Disp. pathol. disp. 114.

Physconia uterina, S. sp. 4.

Bonet. Sepulchret. de gravid. falsa, obs. 2. n. 5.
6. 7.

Physconia ab ovario, S. sp. 5.

Monro *Essais d^e Edinburgh*, tom. VI. Art. 74.
obs. 1.

Physconia mesenterica, S. sp. 6.

a. *Hydatidosa Greg. Horstii*, Lib. 5, obs. 33. *Tulp.*
obs. Lib. II. c. 34.

b. *Strumosa Bonet.* ex Rudnicio de ventr. tu-
more, obs. X. n. 15. *Ambr. Pare*, L. VII.
c. 21. *Sculpt. Armam. chirurg.* obs. 38.

c. *Schirrodea Marc.* *Donat.* *Hist. med.* mis.
lib. VII. c. 15. *Claudin.* consult. *Sect.* II.
consult. 134. *Trincavell*, lib. III. cons. 22.
Riolan, *Anthropogr.* lib. II. c. 26. *Morgagni*
de sedib. ep. 39. n. 2.

d. *Sarcomatica Bonet.* *Sepulchr.* de falsa gra-
vid. obs. 3. n. 1.

e. *Steatomatosa*, *Barth.* *Cabrol.* Obs. 33. et 35.
Tulp. Obs. Lib. II. c. 32. et 33. *J. Lechelii*
apud *Bonet.* *Med. sept.* T. II. p. 486. *Idem*
Collect. acad. Tom. III. p. 585. *Hierne Col-*
lect. acad. tom. III. p. 226. Obs. 166.

f. *Fungosa*, *Bonet.* *Sepulchr.* de gravid. falsa,
obs. 3.

294 GENERA MORBORUM

Physconia intestinalis, S. sp. 7.

a. *Concreto-globulosa*, *Morgagni*. de sedib. epist.
39. n. 21. 25.

b. *Sarcomatica*, *Fanton*. Obs. med. selectiores,
obs. II.

Physconia omentalalis, S. sp. 8.

Frid. Reebman Diff. de omento.

Physconia polysplachna, S. sp. 9.

a. *Schirrhodea*, *Fabri*. *Hildani* cent. II. obs. 45.

b. *Schirrhodea et sarcomatica* *Huldenreich*, M.
N. C. D. I. ann. VI. et VII. p. 321.

c. *Schirrhodea et adiposa*, *T. Bartholinus*. cent.
III. obs. 6.

d. *Hydatidosa*, *Volch. Coiter*. Obs. anat. p. 117.
Maur. Cordaci comm. 5. ad lib. priorem,
Hippocr. de muliebr.

e. *Hydatidosa et scirrhodea*, *Halleri* Disp. pa-
thol. Tom. V. p. 256.

Physconia visceralis, S. sp. 10.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. *Megalosplachnos Hippocrat.* *Marc.* *Donat.* *Hist. med. mir. lib. VI. c. 2.* *Schenck.* ex *Garnero de lie-*
ne, *Lib. III.* *Obs. q.* *Salmuth.* *cent. I.* *obs. 21.*
Bonet. *Med. sept.* *Lib. VII.* *p. 487.* *Bianchi*
Hist. hepat. *T. I.* *p. 130.*

Physconia externa lupialis, S. sp. 11.

Graham Transl. philos. compend. V. IX. cap. 4:
p. 187.

Physconia externa scirrhodea, S. sp. 12.

Ger. Blas. *Obs. med. VI.*

Physconia externa hydatidosa, S. sp. 13.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. § 2. 3.
 4. 11, &c. *Achotzii* apud *Schenckium*, *Lib. III.*
 de hydrope, obs. 4. et apud *Scholtzium* cons. 339.
Solenandri cons. 15. sect. V. *Riverii* *Obs. com-*
municat. ultim.

296 GENERA MORBORUM

Physconia ab adipe subcutaneo, S. sp. 14.

a. *Simplex*, Cl. Lieutaud. Comp. med. J.
Mich. Febr. apud Bonet. Med. sept. T. I. p.
636.

b. *Syphilitica*, observante celeb. Fizes.

Physconia ab excrementia, S. sp. 15.

G. LXXXIII. RACHITIS.

Caput magnum anterius maxime tumens;
genicula tumida; costae depresso-elevatae;
abdomen tumidum; caetera marcescen-
tia.

Rachitis, S. G. 294. L. 212. V. 312. Sag. G.
120. Boerb. 1480. Hoffm. III. 487. Zeviani
della rachitide.

Variat,

i. Simplex sine alio morbo.

Rachitis nodosa, S. sp. 1.

Rachitis Britannica*, S. sp. 2. *Glisson de rachiti-*
de.

2. Aliis morbis conjuncta.

Rachitis strumosa, S. sp. 3.

Rachitis Polonica, S. sp. 5.

Rachitis elephantiaca, S. sp. 6.

Neque rachitis *calmucana*, S. sp. 4. neque
rachitis *a castratione*, S. sp. 7. pro mor-
bo haberi potest.

* Minus recte pro diversis speciebus ponuntur
rachitis *nodosā* et *Britannica*, cum non differant
aliter quam morbus incipiens et confirmatus.

O. III. IMPETIGINES.

Cachexiae, cutem et externum corpus praecipue deformantes.

Impetigines, S. Cl. X. O. V. Sag. Cl. III. O. V.

G. LXXXIV. SCROPHULA.

Glandularum conglobatarum, praesertim in collo, tumores; labium superius et columna nasi tumida; facies florida, cutis levis; tumidum abdomen.

Scrophula, S. G. 285. V. 367. Sag. G. 121.
Struma, L. 284.

Species sunt,

1. Scrophula (*vulgaris*) simplex, externa, permanens.

Scrophula *vulgaris*, S. sp. 1.

2. Scrophula (*mesenterica*) simplex, interna, cum pallore faciei, inappetentia, tumore abdominis, et foetore foecum insolito.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

3. Scrophula (*fugax*) simplicissima, et tantum circa collum, plerumque a resorptione ex ulceribus capitis proveniens.

Scrophula fugax, S. sp. 2.

4. Scrophula (*Americana*) cum framboesia conjuncta.

Scrophula Americana, S. sp. 5.

Neque scrophula *periodica*, S. sp. 6. neque scrophula *Moluccana*, S. sp. 8. ad genus scrophulæ pertinere mihi videatur.

300 GENERA MORBORUM
G. LXXXV. SYPHILIS.

Morbus contagiosus, post concubitum impurum et genitalium morbum, ulcera tonsillarum; cutis, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae, in crustas et in ulcera crustosa abeentes; dolores ostocopi; exostoses.

Syphilis, S. G. 3086. L. 6. V. 319. Sag. G. 126.

Lues venerea, Boerb. 1440. Hoffm. III. 413.
Junck. 96. Afruc de lue venerea.

Species unica,

Syphilis venerea, S. sp. 6.

Syphilis Polonica, S. sp. 2. nequaquam ad hoc genus pertinet, et de Syphilide Indica, S. sp. 3. nobis non satis constat, ut pro diversa specie ponatur.

G. LXXXVI. SCORBUTUS.

In regione frigida post victum putrescentem, salitum, ex animalibus confectionatum, deficiente simul materia vegetabili recente; asthenia; stomachace; in cute macule diversicolores, plerumque livescentes, praefertim ad pilorum radices.

Scorbutus, S. G. 391. L. 223. V. 318. Sag. G. 127. Boerb. 1148. Hoffm. III. 369. Junck. 91. Lindon the scurvy. Hulme de scorbuto. Roupp de morbis navigantium.

Variat gradu.

- a. Scorbutus incipiens.
- b. Scorbutus crescens.
- c. Scorbutus inveteratus.

Variat etiam symptomatibus.

- d. Scorbutus lividus, Nitzsch, Theoret. pract. ab Handl. des Scharbockes, &c.

- e. Scorbutus petechialis, *Nitzsch*, ibid.
- f. Scorbutus pallidus, *Nitzsch*, ibid.
- g. Scorbutus ruber, *Nitzsch*, ibid.
- b. Scorbutus calidus, *Nitzsch*, ibid.

G. LXXXVII. ELEPHANTIASIS.

Morbus contagiosus; cutis crassa, rugosa, aspera, unctuosa, pilis destituta; in extremis artibus anaesthesia; facies tuberibus deformis; vox rauca et nasalis.

Elephantiasis, S. G. 302. V. 321. *Sag. G.* 128.
Elephantia Arabum, V. 322.

Varietates sunt,

- Elephantiasis Orientalis*, S. sp. 1.
- Elephantiasis legitima*, S. sp. 2. *Lond. Med. Obs.*
Vol. I. Art. 19.
- Elephantiasis leonina*, S. sp. 3.
- Elephantiasis Tyria*, S. sp. 4.
- Elephantiasis Alopecia*, S. sp. 5.
- Elephantiasis syphilitica*, S. sp. 6.
- Elephantiasis Javdensis*, S. sp. 7.

Elephantiasis Indica, S. sp. 9.*.

G. LXXXVIII. L E P R A.

Cutis escharis albis, furfuraceis, rimosis, apera, aliquando subtus humida, pruriginosa.

*Lepra, S. G. 303. L. 262. Sag. G. 129.
Lepra Graecorum, V. 320.*

Varietates sunt,

- Lepra Graecorum, S. sp. 1.*
- Lepra ichthyosis, S. sp. 2.*
- Lepra Indica, S. sp. 3.*
- Lepra Asturiensis, S. sp. 4.*
- Lepra herpetica, S. sp. 5.*
- Lepra malum mortuum, S. sp. 6.*

G. LXXXIX. F R A M B O E S I A.

* De Elephantiasi, Lepra, Framboesia, et Trichomate, utpote morbis a meipso nunquam visis, amplius statuere non ausus sum.

304 GENERA MORBORUM

Fungi, mori, vel rubi idaei fructus referentes, in variis cutis paribus enati.

Framboesia, S. G. 125. Sag. G. 125.

Varietates sunt,

Framboesia Guineensis, S. sp. 1. *Edinb. Essays*,
Vol. VI. Art. 71.

Framboesia Americana, S. sp. 2.

G. XC. TRICHOMA.

Morbus contagiosus, capilli solito crassiores, in cirrhos et funiculos inextricabiles implicati.

Trichoma, S. G. 311. Sag. G. 137.

Plica, L. 313.

Plica sive Rhopalosis, V. 323.

Species sunt,

Trichoma cirrosum, S. sp. 1.

Trichoma villosum, S. sp. 2.

G. XCI. ICTERUS.

Flavedo cutis et oculorum; faeces albidae;
urina obscure rubra, immissa colore lu-
teo tingens.

Icterus, L. 224. V. 306. Boerb. 918. Junck. 90.

Aurigo, S. G. 306. Sag. G. 132.

Cachexia icterica, Hoffm. III. 301.

Species idiopathicae sunt,

1. Icterus (*calculosus*) cum dolore in regio-
ne epigastrica acuto, post pastum aucto,
et cum dejectione concretionum biliosu-
rum.

Aurigo calculosa, S. sp. 9.

2. Icterus (*spasmodicus*) sine dolore, post
morbos spasmodicos et pathemate men-
tis.

Aurigo hysterica, S. sp. 13.

Species quaedam, quae a SAUVAGESIO sub titulo
Auriginis a venenis, recensentur.

Q q

3. Icterus (*hepaticus*) sine dolore, post morbos hepatis.

Aurigo hepatica, S. sp. 11.

Aurigo ab obstrukione, S. sp. 6.

Aurigo purulenta, S. sp. 7.

4. Icterus (*gravidarum*) sub graviditate oriens, et post partum abiens. *Van Swiet.* ad *Boerh.* Aph. 950.

Aurigo plethorica, S. sp. 5.

5. Icterus (*infantum*) in infantibus haud diu post natales oriens.

Aurigo neophytorum, S. sp. 12.

Icteri sequentes, siquidem recte icteri dicuntur*, symptomatici sunt,

Aurigo febrilis, S. sp. 1.

* Flavedo cutis oriri potest, vel a bile non, ut solet, excreta, sed in vasa sanguifera excepta, et inde subter cuticulam

- Aurigo febricosa, S. sp. 8.
Aurigo accidentalis, S. sp. 2.
Aurigo typhodes, S. sp. 10.
Aurigo rachialgica, S. sp. 14.
Aurigo a venenis, S. sp. 4.

Aurigo Indica, S. sp. 3. sive quarundam gentium color naturalis, nequaquam pro morbo haberri potest.

cuticulam effusa; vel a fero sanguinis saepe flavescente, subter cuticulam, ut in ecchymosi, effuso. In quibusdam casibus, an flavedo cutis ab una vel altera illarum causarum oriatur, apud medicos non semper constat; sed tantum ex prima icterum genuinum, et ab altera morbum diversum, quique, quantum fieri possit, distinguui debet, oriri censemus.

CL. IV. LOCALES*.

Partis, non totius corporis, affectio.

Vitia † S. Cl. I. L. Cl. XI. V. Cl. X. Sag.. Cl.
I.

Plagae, Sag. Cl. II. S. Cl. I. O. VII.
Morbi organici *Auditorum.*

* Fortassis aliquando ambiguum esse potest, utrum ad universales, vel ad locales, morbi quidam referri debent; de plerisque vero, utri classis referendi sint, satis obvium erit; et ex institutione hujus *Localium* classis, quamplurimos morbos rectius et facilius, quam in aliorum nosologorum systematibus, disponi posse contendimus.

† *Vitia* hic dixi, utpote sub hac classe *Localium* comprehensa; morbos vero multo plures comprehendit hic classis, ita ut vox *vitia* pro hujus synonymo nequam haberi potest, et idem de *Plagis Sagari* dictum velim.

O. I. DYSÆSTHESIÆ.

Sensus depravati aut deleti, ex organorum
externorum vitio*.

Dysæsthesiac, S. CL. VI. O. I. *Sag.* Cl. IX.
O. I.

Hallucinationes, S. Cl. VII. I. O. I. *Sag.* CL. XIII.
O. I.

Privativi, L. CL. VI. O. III.

G. XCII. C A L I G O.

Vifus imminutus vel prorsus, abolitus ob
repagulum opacum, inter objecta et re-
tinam, oculo ipso vel palpebris inhae-
rens.

Caligo, S. G. 153. V. 288. S. G. 259,

Cataracta, L. 109.

* Vereor ne in sequentibus aliquando species
recensuerim quae characteri ordinis non prorsus
respondeant, quasdam, scilicet, dysæsthesias quae
ex organorum externorum vitio non pendeant. Hu-
jusmodi species quidem aliquando recensui; sed
paucae omnino sunt, et feci, quia species affines, et
hic loci expectandas, separare nolui.

310 GENERA MORBORUM.

Species sunt,

1. *Caligo (lensis) ob maculam opacam pone pupillam.*

Cataracta *, S. G. 152. L. 109. V. 239. Sag. G. 26.

Apud SAUVAGESIUM species sunt, verae vel spuriae :

Verae varietates sunt.

Cataracta vera, S. sp. 1.

Glaucoma Woolhoufii.

Cataracta antiglaucoma, S. sp. 2.

Cataracta glaucoma, S. sp. 3.

Glaucoma Maitre Jan et St Ives.

Spuriae varietates sunt,

Cataracta membranacea, S. sp. 4.

Cataracta secundaria, S. sp. 5.

* Non video quod, cum SAUVAGESIO, *Cataracta*, pro diverso a *Caligine* genere habeti possit; et judicent periti, annon ideo recte *Caliginis* characterem mutaverim, et *cataractam* pro ejus specie posuerim.

2. *Caligo (corneae) ob corneam opacam.*

Achlys, V. 242.

Variat pro varietate morbi opacitatem facientis.

Caligo a nephelio, S. sp. 5.

Caligo a leucomate, S. sp. 6.

Caligo ceratocele, S. sp. 10.

Caligo a staphylomate, S. sp. 11.

Caligo a pterygio, S. sp. 12.

Caligo hypophagma, S. sp. 13.

3. *Caligo (pupillae) ob obstructam pupilam.*

Variat pro varietate causae.

Caligo ab ectasi, S. sp. 18.

Aniaurosis a synchysi, S. sp. 6.

Amaurosis a myosi, S. sp. 7.

Caligo a synizesi, S. sp. 19.

Synizesis, V. 240.

4. *Caligo (humorum) ob vitium vel defecatum humoris aquei.*

Glaucoma, V. 241.

312 GENERA MORBORUM

Variat pro diverso humoris statu.

Caligo hypoaema, S. sp. 15.

Caligo lactea, S. sp. 16.

Caligo a rhytidofisi, S. sp. 17.

Amblyopia hydrophthalmitica, S. sp. 7.

5. Caligo (*palpebrarum*) ob vitium palpebris inhaerens.

Variat pro varietate vitii palpebrarum.

Caligo a symblepharosi, S. sp. 1.

Caligo ab ancyloblepharo, S. sp. 2.

Caligo a blepharoptofisi, S. sp. 3.

Caligo a pacheablepharosi, S. sp. 4.

Caligo a lupia, S. sp. 7.

Caligo a farcomate, S. sp. 8.

Caligo a cancro, S. sp. 9.

G. XCIII. AMAUROSIS.

Visus imminutus vel prorsus abolitus, sine
vitio oculi evidente; plerumque cum
pupilla dilatata et immobili.

Amaurosis, S. G. 155. L. 110. V. 238. Sag. G. 261.

Mydriasis, V. 237.

Amblyopia, L. 108. V. 236.

Species sunt,

1. Amaurosis (*compressionis*) post causas et cum signis congestionis in cerebro.

Variat pro varietate causae remotaæ.

Amaurosis pituitosa, S. sp. 2.

Amaurosis scrophulosa, S. sp. 3.

Amaurosis plethorica, S. sp. 4.

Amaurosis intermittens, S. sp. 13.

Amaurosis exanthematica, S. sp. 11.

Amaurosis venerea, S. sp. 10.

Amaurosis traumatica, S. sp. 1.

2. Amaurosis (*attonica*) post causas et cum signis debilitatis.

Amaurosis congenita, S. sp. 5.

Amaurosis exhaustorum, S. sp. 16.

Amaurosis rachialgica, S. sp. 14.

Amaurosis arthritica, S. sp. 17.

Amblyopia absoluta, S. sp. 6.

R r

314 GENERA MORBORUM

3. Amaurosis (*spasmodica*) post causas et cum signis ipsam.

Amaurosis a spastro, S. sp. 8.

Amaurosis hysterica, S. sp. 15.

4. Amaurosis (*venenata*) a veneno ingerito vel applicato.

Amaurosis a narcoticis, S. sp. 12.

Amaurosis foricariorum, S. sp. 9.

G. XCIV. DYSOPIA*.

Visus depravatus, ita ut non nisi certa luce,
vel ad certam distantiam, vel in certa
positura, objecta clare videantur.

Amblyopia, S. G. 154. Sag. G. 258.

* Verbum *Amblyopia*, quo pro hujus generis no-
mine utitur SAUVAGESIUS, alio sensu intelligent
tum veteres, tum LINNAEUS et VOGELIUS; ideo
que hujus generis nomen mutare necessarium duxi.

Species sunt,

1. *Dysopia (tenebrarum)* in qua non nisi in magna luce objecta videntur.

Amblyopia crepuscularis, S. sp. 1.

2. *Dysopia (luminis)* in qua non nisi in obscura luce objecta videntur.

Amblyopia meridiana, S. sp. 2.

3. *Dysopia (diffitorum)* in qua longe distantia non videntur.

Amblyopia diffitorum, S. sp. 3.

Myopia, L. 309.

Myopiasis, V. 515.

4. *Dysopia (proximorum)* in qua proxima non videntur.

Amblyopia proximorum, S. sp. 4.

Presbytia, L. 308.

316 GENERA MORBORUM

5. Dysopia (*lateralis*) in qua non nisi oblique posita videntur.

Amblyopia luscorum, S. sp. 5.

G. XCV. PSEUDOBLEPSIS.

Visus depravatus, ita ut quae non existant homo se videre imaginatur, vel quae existunt aliter videt ac revera se habeant.

Suffusio, S. G. 217. Sag. G. 329.

Phantasma, L. 73. V. 289.

Species sunt,

1. Pseudoblepsis (*imaginaria*) in qua quae non existunt conspicit videntur.

Variat pro varietate phantasmatis.

a. Suffusio myodes, S. sp. 1.

b. Suffusio reticularis, S. sp. 2.

c. Suffusio scintillans, S. sp. 3.

Marmaryge, V. 290.

- a. Suffusio coloris, S. sp. 4.
 Haemalopia, V. 289.
2. Pseudoblepsis (*mutans*) in qua objecta re-vera existentia aliquomodo mutata apparent.

Variat pro varia objectorum mutatione.

- a. Suffusio metamorphosis, S. sp. 5.
 b. Suffusio nutans, S. sp. 7.
 c. Suffusio dimidians objecta, S. sp. 6.
 d. Suffusio multiplicans.
 Diplopia, S. G. 218. *Sag.* G. 330.
 Dysopia, V. 291.

Diplopia iterum variat pro varietate causae remotae.

- a. Diplopia pyrectica, S. Varietas 1.
 b. Diplopia a spasmo, S. Var. 2.
 g. Diplopia a paralysi, S. Var. 3.
 d. Diplopia ab ancyloblepharo, S. Var. 4.
 e. Diplopia a cararrho, S. Var. 5.
 f. Diplopia a debilitate, S. Var. 6.

818 GENERA MORBORUM

- c. Diplopia a contusione, S. Var. 8.
- th. Diplopia a terrore, S. Var. 9.
- i. Diplopia a temulentia, S. Var. 10.
- k. Diplopia remotorum, S. Var. 7.

G. XCVI. DYSECOEA.

Auditus imminutus vel abolitus.

Dylecoea, S. G. 158. V. 246. Sag. G. 264.
Cophosis, S. G. 160. L. 112. Sag. G. 266.
Surditas, V. 247.

Species sunt,

i. Dysecoea (*organica*) ob vitium in organis sonos ad internam aurem transmittentibus.

Variat pro varietate vitii et partis affectae.

- a. Dysecoea monoton seu malorum, S. sp. 1.
- b. Dysecoea a meatu obstructo, S. sp. 2.
- Cophosis a meatu, S. sp. 1.

- c. Dysecoea a myringae atonia, S. sp. 3.
Cophosis a tympano, S. sp. 4.
- d. Dysecoea a myringae duritie, S. sp. 4.
- e. Dysecoea a myringa perforata, S. sp. 5.
- f. Dysecoea a tympani fistula, S. sp. 6.
- g. Dysecoea a hydrotympano, S. sp. 7.
- h. Dysecoea a tuba obstruēta, S. sp. 8.
Cophosis a tuba, S. sp. 3.
- i. Dysecoea syphilitica.
Cophosis syphilitica, S. sp. 5.

Cophosis congenita, S. sp. 8.

2. Dysecoea (*atonica*) sine organorum sonos transmittentium vitio evidente.

Variat pro varietate causae.

- a. Cophosis critica, S. sp. 2.
Dysecoea febrilis.
- b. Cophosis a comate, S. sp. 7.
- c. Cophosis serosa, S. sp. 6.
- d. Cophosis a steatomate, S. sp. 9.

520 GENERA MORBORUM

G. XCVII. PARACUSIS.

Auditus depravatus.

Paracufis, S. G. 159. Sag. G. 265.

Syrigmus, S. G. 219. Sag. G. 231.

Species sunt,

i. Paracufis (*imperfecta*) in qua soni ab externis venientes percipiuntur, non autem accurate vel cum solitis conditionibus.

Variat,

a. Cum auditu gravi.

Paracufis barycoea, S. sp. 1.

b. Cum auditu nimis sensibili.

Paracufis oxycoea, S. sp. 2.

c. Cum sono unico externo a causis internis duplicato.

Paracufis duplicita, S. sp. 3.

- d. Soni quos homo audire velit, nisi sono
alio vehementi simul excitato non audi-
untur.

Paracusis Willistiana, S. sp. 4.

2. *Paracusis (imaginaria)* in qua soni ex-
trinsecus non existentes ab internis causis
excitantur.

Syrgmus, S. G. 219. *Sag. G.* 231.

Syringmos, L. 72.

Susurrus, V. 292.

Variat pro varietate soni percepti.

- a. *Syrgmus sibilus*, S. sp. 4.
- b. *Syrgmus susurrus*, S. sp. 5.
- c. *Syrgmus bombus*, S. sp. 11.

Variat etiam pro varietate causae remotoe.

- d. *Syrgmus a debilitate*, S. sp. 1.
- e. *Syrgmus criticus*, S. sp. 2.
- f. *Syrgmus plethoricus*, S. sp. 3.
- g. *Syrgmus vertiginosus*, S. sp. 10.

S s

322 GENERA MORBORUM

- h. Syrinxus cephalalgicus, S. sp. 6.
- i. Syrinxus a ventriculo, S. sp. 7.
- k. Syrinxus catarrhalis, S. sp. 8.
- l. Syrinxus ab oxycoea, S. sp. 9.

G. XCVIII. ANOSMIA.

Olfactus imminutus vel abolitus.

Anosmia, S. G. 156. L. 113. V. 248. Sag. 262.

Species sunt,

- 1. Anosmia (*organica*) ob vitium in membra nares internas investiente.

Variat pro varietate vitii.

- Anosmia catarrhalis, S. sp. 1.
- Anosmia a siccitate, S. sp. 6.
- Anosmia a polypo, S. sp. 3.
- Anosmia ab ozaena, S. sp. 2.
- Anosmia syphilitica, S. sp. 4.
- Anosmia verminosa, S. sp. 5.

2. Anosmia (*atonica*) fine vitio membranae
narium evidente.

Anosmia paralytica, S. sp. 7.

G. XCIX. A G H E U S T I A.

Gustus imminutus vel abolitus.

Agheustia, S. G. 157. *Sag.* G. 263.

Agheustia, L. 114.

Apogeusis, V. 449.

Species sunt,

1. **Agheustia (*organica*)** ob vitium in mem-
brana linguae, a nervis sapida arcens.

Agheustia febrilis, S. sp. 1.

2. **Agheustia (*atonica*)** fine vitio linguae e-
vidente.

Agheustia paralytica, S. sp. 2.

324 GENERA MORBORUM
G. C. ANÆSTHESIA.

Tactus imminutus vel abolitus, S. G. 161.
L. 118. *Sag.* G. 267.

Anæsthesia, S. G. 161. L. 118. *Sag.* G. 267.
Anodynia, V. 274.

Sequentes species a SAUVAGESIO recensentur, et, cum de iis mihi non satis liqueat, nihil mutare volui.

Anæsthesia a spina bifida, S. sp. 1.
Anæsthesia plethorica, S. sp. 2.
Anæsthesia nascentium, S. sp. 3.
Anæsthesia melancholica, S. sp. 4:

O. II. DYSOREXIÆ*.

Appetitus erroneus, vel deficiens.

Sect. I. APPETITUS ERRONEI.

Morositates, S. G. VIII. O. II. *Sag.* Cl. XIII.

O. II.

Pathetici, L. Cl. V. O. II.

Hyperaesthesiae, V. Cl. VII.

G. CI. BULIMIA.

Appetitus esculentorum majori copia quam
quae digeri possit.

* *Morositates SAUVAGESII* minus recte ad *Ves-*
saniarum classem referri, supra dixi, et nunc ad
locales detuli. Recte, ni fallor, cum dyforexiae
fere omnes manifesto partis singularis, potius quam
totius corporis, affectiones sint. Nostalgia sola,
si quidem revera morbus sit, minime pro locali ha-
beri potest; sed morbum incertum a caeteris dyforex-
iis separare non bene potui.

326 GENERA MORBORUM

Bulimia, S. G. 223. L. 79. Sag. G. 335.

Bulimus, V. 296.

Addephagia, V. 297.

Cynorexia, V. 298.

Species idiopathicae sunt,

1. Bulimia (*helluonum*), sine morbo ventriculi, cibi majorem solita copiam appetens.

Bulimia esurigo, S. sp. 4.

Addephagia, V. 297.

2. Bulimia (*syncopalis*) cibum frequenter appetens, ob sensum famis syncopen militantis.

Bulimia cardialgica, S. sp. 2.

Bulimus, V. 296.

3. Bulimia (*emetica*) cibum magna copia appetens, et mox per vomitum rejiciens.

Bulimia canina, S. sp. 1.

Cynorexia, V. 298.

Species symptomaticae sunt,

- Bulimia verminosa, S. sp. 3.
- Bulimia addephagia, S. sp. 5.
- Bulimia convulsorum, S. sp. 6.
- Bulimia ab acidis S. sp. 7.

G. CII. POLYDIPSIA.

Appetitus majoris solita copiae potulento-
rum.

Polydipsia, S. G. 224. L. 80. V. 275. Sag. G.
336.

Polydipsia fere semper symptomatica est,
et variat tantum pro varietate morbo-
rum quos comitatur; hinc

- Polydipsia febrilis, S. Var. a.
- Polydipsia hydropica, S. Var. b;
- Polydipsia fluxuum, S. Var. c.
- Polydipsia a venenis, S. Var. d.

G. CIII. P I C A.

Defiderium non esculenti ingerendi.

Pica, S. G. 222. *Sag.* G. 334.

Citta, L. 78.

Allotriophagia, V. 299.

Malacia, V. 300.

Cum de speciebus *picae* mihi non satis liqueat, sequentes ex SAUVAGESIO recenseo.

Pica infantilis, S. sp. 1.

Pica chierosiantum, S. sp. 2.

Pica malacia, S. sp. 3.

Pica abicorbuticorum, S. sp. 4.

Pica voluntaria, S. sp. 5.

G. CIV. SATYRIASIS.

In maribus effraenis veneris cupiditas.

Satyriasis, S. G. 228. L. 81. *Sag.* G. 340.

Satyriasis pro specie maniae habet VOGELIUS.

Species sunt,

Satyriasis (*juvenilis*) cum veneris cupiditate praeter modum vehementi, corpore simul parum perturbato.

Satyriasis neogamorum, S. sp. 5.

2. Satyriasis (*furens*) cum veneris cupiditate effraeni, corpore simul multum perturbato.

Satyriasis acuta, S. sp. 1. *Aretaei Cappaed.* Acut.
Lib. II. cap. 12.

Satyriasis chronica, S. sp. 2. ad priapismum pertinet; et Satyriasis venerea, S. sp. 3. necnon satyriasis hydrophobica, S. sp. 4. manifesto symptomatica est.

G. CV. NYMPHOMANIA.

In foeminis effraene veneris desiderium.

T t

330 GENERA MORBORUM

Nymphomania, S. G. 229. 229. Sag. G. 341.
Satyriafis, L. 81.

Furorem uterinum pro specie maniac habet VO-
GELIUS.

Nymphomaniae species unica est, et gradu
tantum varians, hinc

Nymphomania salacitas, S. sp. 1.
Nymphomania furibunda, S. sp. 2.
Nymphomania fervor uteri, S. sp. 3.
Nymphomania pruriginosa, S. sp. 4.

G. CVI. NOSTALGIA.

In absentibus a patria, vehemens eandem
revisendi desiderium.

Nostalgia, S. G. 226. L. 83. Sag. G. 338.
Nostalgiam pro specie melancholiae habet VEGE-
LIUS.

Species sunt,

1. Nostalgia (*simplex*) sine alio morbo.

Nostalgia simplex, S. sp. 1.

2. Nostalgia (*complicata*) aliis morbis comitata.

Nostalgia complicata, S. sp. 2.

Sect. II. APPETITUS DEFICIENTES.

Anepithymiae, S. Cl. VI. O. II. *Sag.* IX. O. II.

Privativi, L. Cl. VI. O. III.

Adynamiae, V. Cl. VI.

G. CVII. ANOREXIA.

Appetitus esculentorum deficiens.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. V. 279. *Sag.* G. 268.

Omnis anorexia mihi symptomatica esse videtur, et variat tantum pro varietate morbi quem comitatur. Species quidem omnes, quotquot a SAUVAGESIO fuerant recensitae, ad genus dyspepsiae supra retuli; sed fortassis utile hic erit easdem seorsum, et rectius ordinatas, iterum recensere.

332 GENERA MORBORUM

Species sunt,

1. Anorexia (*humoralis*) ab humore ventriculum gravante.

Anorexia pituitosa, S. sp. 2.

Anorexia biliosa, S. sp. 6.

Anorexa a faburra, S. sp. 9.

2. Anorexia (*atonica*) ob tonum fibrarum ventriculi amissum.

Anorexia paralytica, S. sp. 1.

Anorexia exhaustorum, S. sp. 8.

Anorexia melancholica, S. sp. 5.

Anorexia cachectarum, S. sp. 7.

Anorexia arthritica, S. sp. 12.

Anorexia febrilis, S. sp. 4.

Incertae naturae sunt,

Anorexia plethorica, S. sp. 3.

Anorexia mirabilis, S. sp. 10.

Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

Anorexia Stewartiana, S. sp. 13.

G. CVIII. A D I P S I A.

Appetitus potulentorum suppressio, sive fitis
feriatio.

Adipsia, S. G. 163. L. 117. V. 281. *Sag.* G. 269.

Adipsiam sine alio morbo, qualis est

Adipsia primaria, S. sp. 1.

pro morbo habere nolle; omnemque adip-
siam pro sympathica, sive symptomate
morbi cuiusdam, sensorium commune
afficientis, habeo; ideoque non ad loca-
les referendi.

G. CIX. A N A P H R O D I S I A.

Libidinis defectus, vel veneris impotentia,

Anaphrodisia, S. G. 164. *Sag.* G. 270.

Atechnia, L. 119.

Agenesia, V. 283.

Species verae sunt,

334 GENERA MORBORUM.

Anaphrodisia paralytica, S. sp. 1.

Anaphrodisia gonorrhœica, S. sp. 2.

Species spuriae, sive veneris rite exercendae
impedimenta, sunt,

Anaphrodisia a mariscis, S. sp. 4.

Anaphrodisia ab urethrae vicio, S. sp. 5.*

Pro fictia et falsa habenda est

Anaphrodisia magica, S. sp. 3.

* Ad dyspermatismi genus pertinet.

O. III. DYSCINESIÆ.

Motus impediti vel depravati ex organorum
vitio.

Dyscinesiae, S. CL. VI. O. III. Sag. CL. IX. O.
III.

G. CX. A P H O N I A.

Vocis plena suppressio, citra coma aut syn-
copen.

Aphonia, S. G. 166. L. 115. V. 253. Sag. G.
272.

Species sunt,

1. Aphonia (*gutturalis*) a tumefactis fau-
cibus et glottide.

Aphonia catarrhalis, S. sp. 4. Anginosa Mor-
gagni.

336 GENERA MORBORUM

2. Aphonia (*trachealis*) a compressa trachea.

Aphonia aneurismatica, S. sp. 5.

Aphonia pulmonica, S. sp. 9.

3. Aphonia (*atonica*) a nervis laryngis reflectis.

Aphonia traumatica, S. sp. 6.

Sequentes symptomaticae esse videntur,

Aphonia melancholica, S. sp. 1.

Aphonia paralytica, S. sp. 8.

Aphonia temulentorum, S. sp. 3.

Aphonia hysterica, S. sp. 7.

Aphonia ab antipathia, S. sp. 2.

G. CXI. MUTITAS.

Verba articulandi impotentia.

Mutitas, S. G. 165. V. 257. Sag. G. 271.

Species sunt,

1. Mutitas (*organica*) ex lingua ablata
vel vitiata.

Mutitas elinguium, S. sp. 4.

Mutitas a siccitate, S. sp. 5.

2. Mutitas (*atonica*) ex nervis linguac lae-
fis.

Mutitas traumatica, S. sp. 2.

3. Mutitas (*surdorum*) ex surditate conge-
nita, vel puerilibus annis aborta.

Mutitas surdorum, S. sp. 8.

Sequentes symptomaticae sunt,

Mutitas a glosscele, S. sp. 1.

Mutitas a narcoticis, S. sp. 3.

Mutitas spasmodica, S. sp. 6.

Mutitas proacretica, S. sp. 7.

U u

338 GENERA MORBORUM
G. CXII. PARAPHONIA.

Vocis sonus depravatus.

- Paraphonia, S. G. 168.
Cacophonia, Sag. G. 274.
Raucedo, L. 146.
Raucitas, V. 252.
Asaphia, V. 250.
Clangor, V. 251.
Leptophonia, V. 254.
Oxyphonia, V. 255.
Rhenophonia, V. 256.

Species sunt,

1. Paraphonia (*puberum*) in qua, circa pubertatis tempus, vox ab acutiori et suavi in graviorem et ingratam mutatur.

Paraphonia puberum, S. sp. 1.

2. Paraphonia (*rauca*) in qua, ob siccitatem vel tumorem faucium flaccidum, vox fit rauca et scabra.

Paraphonia catarrhalis, S. sp. 3.

Raucedo, I. 146.

Raucitas, V. 250.

3. Paraphonia (*resonans*) in qua, ob ob-
structas nares, vox fit rauca, cum so-
nitu per nares fibilante.

Paraphonia nasalis, S. sp. 2.

Paraphonia a polypo, S. sp. 8.

Rhenophonia, V. 256.

4. Paraphonia (*palatina*) in qua, ob defi-
cientem vel divisam uvulam, plerumque
cum labio leporino, vox fit rauca, ob-
scura, et ingrata.

Paraphonia gutturalis, S. sp. 5.

Afaphia, V. 250.

5. Paraphonia (*clangens*) in qua vox in
acutam, clangentem, et exilem mutatur:

Paraphonia ulcerosa, S. sp. 4.

Paraphonia sibilans, S. sp. 7.

Clangor, V. 251.

Leptophonia, V. 254.

Oxyphonia, V. 255.

6. Paraphonia (*comatosa*) in qua, ob laxatum velum palati et glottidem, sonus inter inspirandum editur.

Paraphonia stertens, S. sp. 6.

G. CXIII. PSELLISMUS.

Verba articulandi vitium.

Psellismus, S. G. 167. L. 138. Sag. G. 273.

Psellotis, V. 259.

Traulotis, V. 258.

Ischnophonia, V. 260.

Battarismus, V. 261.

Species sunt,

1. Psellismus (*hesitans*) in quo sermonis verba, praesertim prima, non facile pro-

feruntur, et non nisi prima syllaba sae-
pius repetita.

Psellismus ischnophonia, S. sp. 1.

Ischnophonia, V. 201.

Battarismus, V. 261.

2. Psellismus (*ringens*) in quo sonus literae
R semper aspiratur, et quasi gemina-
tur.

Psellismus rottacismus, S. sp. 2.

Traulotis sive blaefitas, V. 258.

3. Psellismus (*lallans*) in quo sonus literae
L fit liquidior, vel loco literae R pro-
nunciatur.

Psellismus lamdacismus, S. sp. 3.

4. Psellismus (*emoliens*) in quo literae du-
rae in moliores mutantur, et litera S
multum usurpatur.

Psellismus traulotes, S. sp. 4.

342 GENERA MORBORUM

5. Psellismus (*balbutiens*) in quo, ob linguam magnam vel tumefactam, literae labiales magis audiuntur, et saepe locutiones proferuntur.

Psellismus balbuties, S. sp. 5.

Psellismus a ranula, S. sp. 11.

6. Psellismus (*acheilos*) in quo literae labiales vix vel non omnino pronunciari possunt.

Psellismus mogilalia, S. sp. 6.

7. Psellismus (*lagostomatum*) in quo, ob dividuum palatum, literae gutturales minus recte pronunciantur.

Psellismus lagostomatum, S. sp. 10.

Psellismus cotacismus, S. sp. 8.

G. CXIV. STRABISMUS.

Oculorum axes optici non convergentes.

Strabismus, S. G. 116. L. 304. V. 514. Sag. G.

222.

Species sunt,

1. Strabismus (*habitualis*) a consuetudine prava oculo tantum uno utendi.

Strabismus vulgaris, S. sp. 2.

2. Strabismus (*commodus*) ab unius oculi prae altero, debilitate vel mobilitate majori, adeo ut uterque oculus non comode adhibeatur.

Strabismus Buffonii, S. sp. 3.

Strabismus spasmodicus, S. sp. 4.

Strabismus paralyticus, S. sp. 5.

Strabismus catarrhalis, S. sp. 6.

344 GENERA MORBORUM

3. Strabismus (*necessarius*) ob mutatum situm vel figuram parvum oculi.

Strabismus a luscitate, S. sp. 1.

Strabismus caligantium, S. sp. 11.

Strabismus a crystallino, S. sp. 12.

Strabismus myopum, S. sp. 9.

De Strabismo aequinoctiali mihi non liquet.

Minus recte, ut mihi videtur, ad Strabismum referuntur sequentes.

Strabismus symptomaticus, S. sp. 7.

Strabismus lagophthalmos, S. sp. 8.

G. CXV. CONTRACTURA.

Artus unius vel plurium contractio diuturna, rigida.

Contractura, S. G. 119. L. 299. Sag. G. 225.

Obstipitas, S. G. 11.

Caput obstipum, V. 513.

Digitum, V. 221.

Species sunt,

a. *Contratura (primaria) a musculis contractis, rigidis.*

Contractura dolorifica, S. sp. 2.

Contractura arthritica, S. sp. 7.

Contractura catarrhalis, S. sp. 8.

Obstipitas catarrhalis, S. sp. 3.

b. *A musculis a spasmo rigidis.*

Contractura spasmodica, S. sp. 11.

Obstipitas spasmodica, S. sp. 6.

Obstipitas renuens, S. sp. 1.

Obstipitas lateralis, S. sp. 5.

Contractura hypochondriaca, S. sp. 1.

c. *A musculis, ob antagonistas paralyticos, contractis.*

Contractura paralytica, S. sp. 4.

Contractura rachialgica, S. sp. 5.

Contractura Bohemica, S. sp. 6.

Obstipitas annuens, S. sp. 2.

d. A musculis ab acrimonia irritante contractis.

Contractura scorbutica, S. sp. 3.

2. Contractura (*articularis*) ob artus rigidos.

Contractura anchylosis, S. sp. 9.

Contractura syphilitica, S. sp. 10.

Obstipitas gibbosa, S. sp. 4.

O. IV. APOCENOSSES.

Fluxus sive sanguis, aut humores alii, solito
uberius profluens, sine pyrexia impe-
tuve fluidorum aucto.

Apocenosses, V. Cl II. O. II.

Fluxus, S. Cl. IX. Sag. Cl. V.

Morbi evacuatorii, L. Cl. IX.

G. CXVI PROFUSIO.

Fluxus sanguinis.

Profusio, L. 239.

Haemorrhagia, V. 81. Boerh. 218.

Ex sanguifluxibus, a SAUVAGESIO recen-
tis, sequentes, ad hunc locum pertinere
videntur.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 1)

348 GENERA MORBORUM

- Haemoptysis traumatica, S. sp. 12.
Haematemesis traumatica, S. sp. 3.
Haematuria traumatica, S. sp. 14.
Haematuria violenta, S. sp. 2.
Haemorrhagia ab hirudine, S. sp. 7.
Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.
Haematemesis ab hirudine, S. sp. 4.

G. CXVII. EPHIDROSIS*.

Sudoris praeter naturam evacuatio.

- Ephidrosis, S. G. 258. Sag. G. 194.
Sudor, L. 208.
Hydropedesis, V. 121.

Species idiopathica unica est,

Ephidrosis spontanea, S. sp. 1.

* Ephidrosis minus recte ad morbos locales relationem esse agnosco; cum autem huic morbo nullum in systemate nostro locum idoneum invenerim, ne prorsus omitteretur, hic cum aliis quodammodo affinibus morbis evacuatoriis recensui.

Ephidrosis symptomaticae variant, pro varietate morbi quem comitantur, et simul pro varietate sudoris eliciti, et quodammodo pro varietate partis maxime sudantis. Hinc

- Ephidrosis febrilis, S. sp. 3.
- Ephidrosis febricosa, S. sp. 7.
- Ephidrosis hectica, S. sp. 5.
- Ephidrosis exanthematum, S. sp. 6.
- Ephidrosis syncoptica, S. sp. 4.
- Ephidrosis scorbutica, S. sp. 2.
- Ephidrosis a saburra, S. sp. 18.

- Ephidrosis lactea, S. sp. 9.
- Ephidrosis mellea, S. sp. 10.
- Ephidrosis vinosa, S. sp. 11.
- Ephidrosis viridis, S. sp. 12.
- Ephidrosis nigra, S. sp. 13.
- Ephidrosis lutea, S. sp. 14.
- Ephidrosis urinosa, S. sp. 15.
- Ephidrosis cruenta, S. sp. 16.
- Ephidrosis coerulacea, S. sp. 17.
- Ephidrosis acida, S. sp. 19.
- Ephidrosis arenosa, S. sp. 20.

- Ephidrosis lateralis, S. sp. 8.

350 GENERA MORBORUM

G. CXVIII. EPIPHORA.

Fluxus humoris lachrymalis,

Epiphora, S. G. 259. L. 172. V. 99. Sag. G.
195.

Ex speciebus a SAUVAGESIO recensitis, nulla pro idiopathica haberri potest, nisi

Epiphora frigida, S. sp. 8.

Caeterae omnes symptomaticae sunt,

Epiphora a pathemate, S. sp. 1.

Epiphora ophthalmica, S. sp. 3.

Epiphora calida, S. sp. 9.

Epiphora ex variolis, S. sp. 4.

Epiphora arthritica, S. sp. 12.

Epiphora cruenta, S. sp. 10.

Epiphora ex rhyade, S. sp. 2.

Epiphora ex aegilope, S. sp. 5.

Epiphora ab ectropio, S. sp. 6.

Epiphora ab anchylope, S. sp. 7.

Epiphora sebacea, S. sp. 11.

Epiphora lactea, S. sp. 13.

G. CXIX. PTYALISMUS.

Fluxus salivaæ.

Ptyalismus, S. G. 261. L. 176. V. 103. Sag. G.
197.

Si quis ptyalismus idiopathicus sit, pro eo
habere vellem.

Ptyalismum a laxitate, S. sp. 4.

Sequentes omnes symptomaticae sunt,

Ptyalismus naufragii, S. sp. 1.

Ptyalismus hypochondriacus, S. sp. 8.

Ptyalismus gravidarum, S. sp. 14.

Ptyalismus a pyrofi, S. sp. 2.

Ptyalismus Lapponicus, S. sp. 3.

Ptyalismus febrilis, S. sp. 18.

Ptyalismus variolosus, S. sp. 6.

Ptyalismus arthriticus, S. sp. 9.

Ptyalismus phthisicus, S. sp. 10.

Ptyalismus scorbuticus, S. sp. 7.

Ptyalismus catarrhalis, S. sp. 15.

Ptyalismus aphthosus, S. sp. 13.

352 GENERA MORBORUM

- Ptyalismus a carie, S. sp. 16.
Ptyalismus purulentus, S. sp. 12.
Ptyalismus a calculo, S. sp. 17.
Ptyalismus syphiliticus, S. sp. 19:
Ptyalismus viridis, S. sp. 11.
Ptyalismus urinosus, S. sp. 20.
Ptyalismus mercurialis, S. sp. 5.

G. CXX. ENURESIS.

Urinae e vesica fluxus involuntarius non dolens.

Enuresis, S. G. 264. L. 195. V. 113. Sag. G.
200.

Species sunt,

1. Enuresis (*atonica*) post morbos sphincterem vesicae laedentes.

- Enuresis herniosorum, S. sp. 3.
Enuresis puerarum, S. sp. 5.
Enuresis calculosa, S. sp. 7.

Enuresis a fistula, S. sp. 8.

2. Enuresis (*irritata*) a compressione vel
irritatione vesicae.

Enuresis gravidarum, S. sp. 4.

Enuresis catamenialis, S. sp. 6.

Enuresis a sparganophi, S. sp. 9.

Symptomatica est,

Enuresis paralytica, S. sp. 2.

Pro morbo non haberi potest

Enuresis infantum, S. sp. 1.

G. CXXI. GONORRHOEA.

Humoris ex urethra, in maribus, cum vel
absque libidine, praeter naturam fluxus.

Gonorrhoea, S. G. 268. L. 200. V. 118. Sag.
G. 204.

X y

Species sunt,

1. Gonorrhœa (*pura*) in, qua praegresso concubitu impuro nullo, humor puriformis, sine dysuria vel libidine, ex urethra subinde fluit.

Gonorrhœa pura, S. sp. 1.

Gonorrhœa benigna *Auctorum*.

2. Gonorrhœa (*impura*) in qua, post concubitum impurum, humor puriformis cum dysuria ex urethra fluit.

Gonorrhœa syphilitica, S. sp. 4.

Gonorrhœa maligna *Auctorum*.

Hujus sequela est,

Gonorrhœa (*mucosa*) in qua, post gonorrhœam impuram, humor mucosus, cum minima vel nulla dysuria, ex urethra subinde fluit.

Anglis, a GLEET.

3. Gonorrhoea (*laxorum*) in qua, humor plerumque pellucidus, sine penis erectione, sed cum libidine, in vigilante, ex urethra subinde fluit.

Gonorrhoea libidinosa, S. sp. 2.

4. Gonorrhoea (*dormientium*) in qua liquor seminalis cum unctione et libidine, in dormientibus, ex somnio libidinoso, ejicitur.

Gonorrhoea oneirogonos, S. sp. 3.

Species spuriae, utpote in quibus ex urethra fluxus non fit.

Gonorrhoea spuria, S. sp. 5. Afruc, lib. 3. cap.

3. § 2.

Gonorrhoea balani, S. sp. 6.

O. V. EPISCHESSES.

Excernendorum suppressiones.

Epischeses, V. CL. III.

Suppressorii, L. CL. VIII. O. II.

Suppressiones, Sag. CL. VI.

G. CXXII. OBSTIPATIO.

Dejectio faecum nulla vel solito rarior.

Obstipatio, L. 166. V. 128. Sag. G. 221.

Species sunt,

1. Obstipatio (*debilium*) in hominibus laxis, debilibus, et plerumque dyspepticis.
2. Obstipatio (*rigidorum*) in hominibus fibrae rigidae saepe hypochondriacis.
3. Obstipatio (*obstruetorum*) cum symptomatis Colicae 1mae, 2dae, 4tae, vel 7mae supra dictae.

G. CXXIII. ISCHURIA.

Urinae suppressio absoluta.

Ischuria, S. G. 293. L. 167. V. 129. &ag. G.
212. Home's Clinical experiments, sect. XV.

Species sunt,

1. Ischuria (*renalis*) praegresso renum morbo, cum dolore vel molesto gravitatis sensu in regione renum, et sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc *

* Doctissimi CUSSONI Collectanea egregia de ischuria, licet ad leges nosologiae methodicae minus connecta, non prorsus omittenda putavi.

358 GENERA MORBORUM

- a. *Nepritica*, a renum inflammatione, S. sp. 1.
- b. *Neophrolithica*, a renum calculo, S. sp. 2.
- c. *Nephroplethora*, a plethora, S. sp. 3.
- d. *Lunatica*, periodica, S. sp. 4.
- e. *Nephropastica*, ipmodica, S. sp. 5.
- f. *Nephrelminica*, verminosa, S. sp. 6.
- g. *Nephrotromboides*, a sanguine concremato, S. sp. 7.
- h. *Nephropyica*, a renum purulentia, S. sp. 8.
- i. *Nephrophlegmatica*, pituitosa, sea mucosa, S. sp. 9.
- k. *Nephroplegica*, paralytoda, S. sp. 10.
- l. *Suppleta*, ab alia evacuatione suppieta, S. sp.

III.

- z. *Iichuria (ureterica)* praegresso renum morbo, cum doloris vel molestiae sensu in quadam ureteris parte, et fine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. *Ureteritica*, inflammatoria, S. sp. 12.
- b. *Ureterolithica*, calculosa, S. sp. 13.
- c. *Ureterotromboides*, a sanguinis grumo, S. sp.

14.

- d. *Ureteropblematica*, a pituita, S. sp. 15.
- e. *Ureteropyica*, purulenta, S. sp. 16.
- f. *Ureterostomatica*, ab orificii ureterum inferioris clausura, S. sp. 17.

- g. *Ischuria (vesicalis)* cum tumore hypogastrii, dolore ad cervicem vesicae, et frequenti ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. *Cystitica*, a vesicae inflammatione, S. sp. 18.
- b. *Cystolithica*, a vesicae calculo, S. sp. 19.
- c. *Cystospasistica*, a sphincteris vesicae spasmo, S. sp. 20.
- d. *Cystopblegica*, a vesicae paralyssi, S. sp. 21.
- e. *Polyurica*, a vesica distenta lotio diutius cohibita, S. sp. 22.
- f. *Cystopyica*, purulenta, S. sp. 23.
- g. *Cystothromboides*, a sanguinis grumo, S. sp. 24.
- h. *Cystopblematica*, a muco, S. sp. 25.
- i. *Ectopocystica*, a vesicae ectopia, S. sp. 26.
- k. *Cystoproctica*, ab intestino recto scybalis, calculo, flatibus, inflammatione, abscessu, haemorrhoidibus, turgente, S. sp. 27.

360 GENERA MORBORUM

- l. *Histerocystica*, ab utero, S. sp. 28.
  - m. *Atretarum*, a menstrualis in vagina retentis, S. sp. 29.
  - n. *Paroqua*, S. sp. 30.
-
4. *Ischuria (urethralis)* cum tumore hypogastrii, frequenti ad mingendum stimulo, et dolore in aliqua parte urethrae.

Variat pro varietate causae ; hinc

- a. *Perinaealis*, a perinaei tumore, S. sp. 31.
- b. *Urethrolithica*, a calculo urethrae impacto, S. sp. 32.
- c. *Urethropblematica*, a muco urethram infarcente, S. sp. 33.
- d. *Urethrothromboides*, a sanguinis grumo urethram opplente, S. sp. 34.
- e. *Urethropyica*, a pure urethram obstruente, S. sp. 36.
- f. *Urethrohymenodes*, a membrana in urethram impacta, S. sp. 36.
- g. *Urethremintica verminosa*, S. sp. 37.
- h. *Urethritica*, ab urethrae inflammatione, S. sp. 38.
- i. *Carunculosa*, a morbis ut vocant urethrae, S. sp. 39.

- k. *Hydrocelodes*, ab urethrae ruptura in scrotum
hiante, S. sp. 40.
- l. *Cryptopyca*, a penis intra corpus retractione,
S. sp. 41.
- m. *Peridefnica*, a vinculo strictiori peni injecto,
S. sp. 42.
- n. *Pbimosica*, a phimosi, S. sp. 42.
- o. *Ajpadialis*, ab urethrae clausura, S. sp. 44.

G. CXXIV. D Y S U R I A.

Dolorifica et quodammodo impedita urinæ
emissio.

Dysuria, S. G. 265. L. 57. V. 164. Sag. G. 213.
Stranguria Auctorum.

Species sunt,

- i. *Dysuria (ardens)* cum ardore urinæ
sine morbo vesicae evidente.

Dysuria primaria, S. sp. 5.

Dysuria a cantharidibus ingestis vel applicatis.

§52 GENERA MORBORUM

Dysuria arsura, S. sp. 7.

Dysuria neonympharum, S. sp. 14.

2. Dysuria (*spasmodica*) a spasmo ex aliis partibus cum vesica communicato.

Dysuria hysterica, S. sp. 1.

Dysuria rachialgica, S. sp. 11.

Dysuria diabetica, S. sp. 17.

Dysuria nephralgica, S. sp. 3.

3. Dysuria (*compressionis*) a vicinis partibus vesicam prementibus.

Dysuria gravidarum, S. sp. 13.

Dysuria a cystocele, S. sp. 8.

Dysuria ab hysteroloxia, S. sp. 10.

Dysuria atretarum, S. sp. 16.

4. Dysuria (*phlogistica*) a vicinis partibus inflammatis.

Dysuria ab hysteritide, S. sp. 9.

Dysuria haemorrhoidalnis, S. sp. 6.

Dysuria venerea, S. sp. 4.

Dysuria a caruncula, S. sp. 5.

5. Dysuria (*irritata*) cum signis calculi vesicalis.

Dysuria calculosa, S. sp. 12.

6. Dysuria (*mucosa*) cum excretione muci copiosa.

Glus, L. 200.

Pyuria mucosa, S. sp. 6.

Pyuria vilcida, S. sp. 5.

Rarus vesicae morbus, Hoffm. T. IV. Consult.

Med. Centur. II. cas. XCIII.

Catarrhus vesicae Lieutaud. Syn. p. 272.

Pyuria arthritica, S. sp. 9.

De dysuria ab insectis, S. sp. 15. mihi non satis liquet.

G. CXXV. DYSPERMATISMUS.

Seminis in actu venereo tarda, impedita, et ad generationem insufficiens emissio.

Dyspermatus, S. G. 260.

Sterilitas, L. 171. Sag. G. 213.

Agenesis, V. 283.

Species sunt,

1. Dyspermatismus (*urethralis*) a morbis urethrae, S. sp. 1.
2. Dyspermatismus (*nodosus*) a nodis corporum cavernosorum, S. sp. 2.
3. Dyspermatismus (*praeputialis*) ab angustiori praeputii orificio, S. sp. 3.
4. Dyspermatismus (*mucosus*) a muco urethram infarciente, S. sp. 4.
5. Dyspermatismus (*hypertonicus*) a validiori penis unctione, S. sp. 5.
6. Dyspermatismus (*epilepticus*) ab epilepsia spasmodica in coitu adveniente, S. sp. 6.
7. Dyspermatismus (*apractodes*) a genitalium ignavia, S. sp. 7.

8. Dyspermatismus (*refluus*), in qua nulla
seminis in coitu emissio, ob refluxum
ejusdem ex urethra in vesicam, S. sp. 9.

De dyspermatismo feroso, S. sp. 8. mihi
non satis constat.

G. CXXVI. AMENORRHOEA.

Menses tempore quo fluere solent, vel solito
parciores, vel non omnino fluentes, ci-
tra graviditatem.

Amenorrhoea, V. 130.

Dysmenorrhoea, L. 168. Sag. G. 218.

Species sunt,

1. Amenorrhoea (*emansionis*) in puberibus
quibus post fluxus tempus solitum, men-
ses, non jam prodierint, et cum simili-
variae affectiones morbidae adfint.

2. Amenorrhoea (*suppressionis*) in adultis,
quibus menses, quae jam fluere sole-
bant, suppressae sunt.
3. Amenorrhoea (*difficilis*) in qua menses
parcius et cum dolore fluunt.

Menorrhagia difficilis, S. sp. 1.

O. VI. TUMORES.

Partis magnitudo aucta sine phlogosi.

Tumores protuberantes, L. CL. X. O. V.

G. CXXVII. ANEURISMA.

Tumor mollis, pulsans, supra arteriam.

Aneurisma, S. G. 32. L. 282. V. 408. Sag. G.
35.

G. CXXVIII. VARIX.

Tumor mollis, non pulsans, supra venam.

Varix, S. G. 33. L. 282. V. 407. Sag. G. 36.

G. CXXIX. ECCHYOMA.

Tumor diffusus, parum eminens, livescens.

368 GENERA MORBORUM

Ecchymoma, S. G. 6. V. 451. *Sag.* G. 5.
Sugillatio, L. 230.

G. CXXX. SCHIRRUS.

Partis, plerumque glandulae, tumor durus,
non dolens, aegre suppurans.

Schirrus, S. G. 14. L. 283. V. 374. *Sag.* G. 19.
Boerb. 392.

G. CXXXI. CANCER.

Tumor schirrodeus dolens, in ulcus mali
moris abiens.

Cancer, S. G. 20. V. 375. *Boerb.* 492. *Sag.*
G. 25.

G. CXXXII. BUBO.

Glandulae conglobatae tumor suppurans;

Bubo, L. 271.

Bubo, S. G. 16. V. 368. *Sag.* G. 21.

Parotis, S. G. 17. V. 370. *Sag.* G. 22.

G. CXXXIII. S A R C O M A.

Extuberatio mollis, non dolens.

Sarcoma, S. G. 23. L. 294. V. 376. *Sag.* G. 28.

Polypos, V. 377.

Porrus, V. 427.

G. CXXXIV. V E R R U C A.

Extuberatio durior, scabra.

Verruca, S. G. 25. L. 277. V. 426. *Sag.* G. 39.

G. CXXXV. C L A V U S.

Cuticulae crassites dura, lamellata.

Clavus, L. 278. V. 428.

Callus sive Tyloma, V. 429.

G. CXXXVI. L U P I A.

Extuberatio subter cutem mobilis, mollis,
non dolens.

A a a

370 GENERA MORBORUM

Lupia, S. G. 37. Sag. G. 40.

Atheroma, L. 285.

Encystis, 420.

G. CXXXVII. G A N G L I O N.

Extuberatio durior, mobilis, tendini infidens.

Ganglion, L. 287. V. 379.

G. CXXXVIII. H Y D A T I S.

Vesicula cuticularis humore aqueo plena.

Hydatis, S. G. 34. Sag. G. 38.

Phlyctaena, L. 273. V. 442.

G. CXXXIX. H Y D A R T H R U S.

Articulorum, genu potissimum, tumor, parum primo eminens, cuti concolor, dolentissimus, et mobilitatem imminuens.

Hydarthrus, S. G. 38.

Anglis, a WHITE SWELLING.

G. CXL. EXOSTOSIS.

Tumor durus ossi insidens.

Exostosis, S. G. 29. L. 290. V. 417. Sag. G.

34.

Hyperostosis, V. 418.

O. VII. E C T O P I A E*.

Pars ex sua sede dimota tumorem faciens.

Ectopiae, S. Cl. I. O. VI. Sag. Cl. I. O. VI.

G. CXLI. H E R N I A.

Partis mollis ectopia, cute et aliis integumentis adhuc tecta.

Hernia, L. 291. Gaub. Pathol.

G. CXLII. P R O L A P S U S.

Partis mollis ectopia nuda.

Prolapsus, L. 292.

Prolapsus et procidentia, Gaub. Pathol.

* Ectopiarum genera et species, quinum ad pathologiam pertinent, opera solertissimi CUSSONI, enumerata in primo hujus synopsis tomo, pag. 15. et seq. inveniri, et summo cum fructu perlegi possunt.

G. CXLIII. LUXATIO.

Os ex sua in juncturis sede diuotum.

Luxatio, *Gaub.* 226. *V.* 472.

Exarthrema, *S.* 60. *Sag.* G. 67.

Dialtafis, *S.* 61. *Sag.* G. 68.

Luxatura, *L.* 237.

O. VIII. DIALYSES.

Solutio continui visu tactuve manifesta.

Plagae, S. Cl. I. O. VII. *Sag.* Cl. II.

Vitia dialytica et solutiones continui, L. Cl. XI.

O. II.

Exulcerationes, L. Cl. XI. O. III.

Dissolutiones, V. Cl. X. O. VI.

G. CXLIV. VULNUS.

Soluta unio recens, cruenta, partis mollis, a corpore duro moto.

Vulnus, S. G. 63. L. 240. V. 465. *Sag.* G. 78
Boerb. 145.

Punctura, S. G. 64. L. 243. *Sag.* G. 79.

Laceratura, L. 242.

Amputatura, S. G. 70. L. 243. *Sag.* G. 86.

G. CXLV. ULCUS.

Partis mollis solutio purulenta vel ichorosa.

- Ulcus, S. G. 71. L. 249. *Sag.* G. 89.
 Exulceratio, S. G. 72. *Sag.* G. 90.
 Sinus, S. G. 73. V. 492. *Sag.* G. 92.
 Fistula, S. G. 74. L. 254. V. 491. *Sag.* G. 91.
Boerb. 413.
 Cacoethes, L. 250. V. 485.
 Phagedaena, V. 488.
 Noma, L. 251. V. 489.
 Carcinoma, L. 252. V. 487.
 Ozaena, L. 253. V. 500.
 Achor, L. 265. V. 494.
 Crusta Lactea, V. 494.
 Therioma, V. 486.
 Sycosis, V. 490.

G. CXLVI. HERPES.

Phlyctaenae vel ulcuscula plurima, gregaria,
 lia, serpentia, dysepuleta.

- Herpes, S. G. 7. L. 268. V. 443. *Sag.* G. 11.

G. CXLVII. TINEA.

In cute capillata ad radices capillorum, ul-
 cuscula humorem in crustam albam fri-
 abilem abeuntem, fundentia.

- Tinea, L. 263. V. 497. *Sag.* G. 131.

376 GENERA MORBORUM

G. CXLVIII. PSORA.

Pustulae et ulcuscula pruriginosa, contagiosa, manus male habens.

Psora, L. 265.

Scabies, S. G. 304. V. 444. Sag. G. 130.

G. CXLIX. FRACTURA.

Offis partes a cohaesione in magna fragmента vi solutaē.

Factura, S. G. 67. L. 235. V. 468. Sag. 98. Boerh. 339.

G. CL. C A R I E S.

Offis exulceratio.

Caries, S. G. 77. L. 255. V. 493. Sag. G. 94.

Morbi ab auctore in systemate
omissi. Vide Prolegomena.

Aglactatio, L.

  A alaxis, V.

Alopecia.

Anchylops.

  Ægilops.

Anchylosis, L.

  A nchylōsis, V.

Angina, S. et L.

Antipathia.

B r̄beria.

Cardiogmus:

  Cepha'aea.

  Cephalalgia.

Distortio.

Dyphagia.

  Aglutitio.

  Acatapēsis.

  Oesoph gismus.

Dystocia.

Parturitio et alii gravidarum et parturienti-
um morbi.

Elcosis.

Estera.

Hemicrania.

Leucorrhœa ex vitio locali.

B b b

378 GENERA MORBORUM

Lethiasis in organis uropoeticis et in aliis
corporis partibus.

Malis.

Cocyta, L.

Melaena.

Melaficterus.

Melanchlorus, V.

Myocoilites.

Necrosis.

Odaxismus.

Dentitio et alii infantum morbi.

Paralysis partis singularis ex vitio musculo-
rum.

Phyocephalus,

Pnigma.

Catarrhus suffocatus, Auct.

Pyuria.

Puoturia.

Sterilitas utriusque sexus.

Acyisis, V.

Stymatosis.

Tarantismus.

Venena.

Vermes.

I N D E X

CLASSIUM et ORDINUM.

Numeri Paginas indicant.

Adynamiae	205 et 331
Anepithymiae	331
Apocenoses	347
Cachexiae	273
Comata	190
Continentes	76
Continuae	74
Critici	52
Defectivi	205
Deformes	273
Deliria	261
Dialyses	374
Dissolutiones	374
Dysaesthesiae	309
Dyscinesiae	335
Dytorexiae	325
Ectopiae	372
Emaciantes	273
Epischeses	356
Evacuatorii	347

Exacerbantes	54
Exanthemata	138
Exanthematicae	139
Exanthematici	139
Exulcerationes	374
Febres	52
Fluxus	347
Haemorrhagiae	161
Hydrops	282
Hyperaesthesiae	325
Ideales	261
Impetigines	298
Intermittentes	53
Intumescentiae	278
Leipopsychiae	205
Locales	308
Macies	273
Marcores	273
Morositates	325
Motorii	217
Neuroses	189
Paranoiae	261
Pathetici	325
Phlegmasiae	90
Phlogistici	91

C L A S S I U M e t O R D I N U M . 383

Plagae	308 et 374
Privativi	309 et 331
Profluvia	179
Pyrexiae	51
 Remittentes	 53
Sanguifluxus	161
Soporosi	190
Spasmi	217
 Tumidosi	 278
Tumores	367
 Vesaniae	 260
Vitia	308

ELENCHUS GENERUM.

Numeri Genera deulant.

A BORTIO	39	A nærxia	45 et 107
Abortus	39	Anosmia	98
Abscessus	7	Anthrax	7
Achlys	92	Aœpsia	45
Achor	145	Aphonia	110
Addephagia	101	Aphtha	35
Adipsia	108	Apothosa	35
Agenesia	109 et 125	Apægeusis	99
Ageustia	99	Apoplexia	42
Agheustia	99	Apostema	Pag. 94
Allotriophagia	103	Arthritis	24
Amænorrhœa	93	Arthroace	7
Amblyopia	93 et 94	Arthrodynia	Pag. 130
Amenorrhœa	126	Arthropuolis	25
Amentia	65 et 67	Asaphia	112
Amnesia	65	Ascites	79
Amphemerina	3	A'phyxia	44
Amputatura	144	Asthma	55
Anacatharsis	40	A'ecnia	109
Anæsthesia	100	Atheroma	136
Anaphrodisia	109	Athymia	66
Anasarca	75	Atonia	43
Aneurisma	127	Atrophia	70
Angina	10	Aurigo	91
Anodynna	100		

ELENCHUS GENERUM. 385

B

Bacchia	7	Bulimia	101
Battarismus	113	Bu'imus	101
Bubo	132	Bullosa	34

C

Cacoethes	145	Cholera	60
Cacophonia	112	Cholerica	61
Caligo	92	Chorea	51
Callus	135	Citta	103
Cancer	131	Clangor	112
Capistrum	49	Clavus	135
Caput ostipum	115	Clunesia	7
Carcinoma	145	Coeliaca	61
Cardialgia	45	Colica	59
Carditis	13	Coma	42
Caries	150	Combustura	7
Carus	42	Contractura	115
Catalepsis	42	Convulsio	50
Cataphora	42	Cophosis	96
Cataracta	92	Coryza	40
Catarthus	40	Crusta lactea	145
Catochus	48	Cynanche	10
Cephalitis	9	Cynorexia	101
Chemosis	8	Cystirrhagia	39
Chlorosis	47	Cystixis	20

C c c

386 E L E N C H U S

D

Daemonia	66	Diurefis	62
Daemonomania	66	Duplicana	1 et 2
Decimana	2	Dyscoea	95
Diabetes	62	Dysenteria	41
Diaphora	45	Dysmenorrhoea	126
Diaphragmitis	11	Dysopia	94
Diaria	4	Dyspepsia	45
Diarrhoea.	61	Dyspermatismus	125
Diastafis	143	Dyspnoea	56
Digitium.	115	Dysuria	124
Diplopia.	95		

E

Echymoma	129	Epiphora.	118
Eclampsia	53	Epiploitis	14
Ecstasis	42	Epistaxis	36
Elephantia Arabum	87	Episthotonus	48
Elephantiasis	87	Erotomania	66
Emphysema	72	Errana	2
Empyema	Pag. 115	Erratica	2
Encaufis	7	Erysipelacea	26
Encystis	136	Erysipelas	26 et 7
Enteritis	16	Erythema	7
Enurefis	120	Exarthrema	143
Ephemera	4	Exostosis	140
Ephialtes	68	Expectoratio	40
Ephidrosis	117	Exulceratio	145
Epilepfia	53		

G E N E R U M. 387

F

Fatuitas	65	Fractura	149
Fistula	145	Framboesia	89
Flatulentia	45	Furunculus	7

G

Ganglion	137	Glus	124
Gangraena	Pag. 95	Gonnorrhœa	121
Gastritis	15	Gravido	40
Gastrodynia	45	Guutta rosea	7
Glaucoma	92	— rosacea	7

H

Haemalopia	95	Hordeolum	7
Haematemesis	39	Hydarthus	139
Haematuria	39	Hydatis	138
Haemoptoe	37	Hydrocele	81
Haemoptysis	37	Hydrocephalum	76
Haemorrhagia	36 et 116	Hydrocephalus	76
Haemorrhois	38	Hydrometra	80
Hectica	Pag. 88	Hydropedesis	117
Hemiplegia	43	Hydrophobia	64
Hemitritaea	1	Hydrops Scroti	81
Hepatirrhœa	61	Hydrorachitis	77
Hepatitis	17	Hydrothorax	78
Hernia	141	Hyperostosis	140
Herpes	146	Hypnobatasis	68
Hieranofos	50	Hypochondriasis	46
Hieropyr	7	Hypotarsa	82

Hysteria	63	Hysterophyse	74
Hysteritis	21		

I

Icterus	91	Intertrigo	7
Ileus	59	Ischias	22
Iliaca	Idem	Ischnophonia	113
Incubus	68	Ischuria	123
Inflammatio	7		

L

Laceratura	144	Leucorrhœa	39
Leipothymia	44	Leucorrhœis	38 et 61
Lenta	6	Lienteria	61
Lepra	88	Lumbago	22
— Graecorum	Idem	Lupia	136
Leptophonia	112	Luxatio	143
Lethargus	42	Luxatura	Idem
Leucophlegmatia	72		

M

Malacia	103	Mesenteritis	14
Mania	67	Meteorismus	73
Marasmus	70	Metritis	21
Marisca	38	Metrorrhagia	39
Marmaryge	95	Miliaxia	31
Mastodynia	7	Miliaris	Idem
Mediaстini	11	Morbilli	30
Melancholia	66	Morbillifosa	Idem
Menorrhagia	39	Morosis	65

Morta	34	Myopia	94
Mutitas	111	Myopiasis	Idem
Mydriasis	93	Myositis	22

N

Nausea	45	Nonana	2
Nephritis	19	Nostalgia	66 et 106
Noina	145	Nymphomania	105

O

Oblivio	65	Ophthalmites	8
Obstipatio	122	Opisthotonus	48
Obstipitas	115	Orthopnoea	56
Octana	2	Oscheocele	81
Odontalgia	23	Oscheophyma	Idem
Omentitis	14	Otalgia	7
Oneirodynia	68	Oxyphonia	112
Ophthalmia	8	Ozaena	145

P

Paedarthrocace	7	Paraphrosye	67
Palpitatio	54	Paraplegia	43
Panophobia	66	Paraplexia	Idem
Papula	7	Paronychia	7
Paracusis	27	Parotis	132
Paralysis	43	Parulis	7
Paraphymosis	7	Pemphigus	34
Paraphonia	112	Pericarditis	13
Paraphrenisis	11	Peripneumonia	11
Paraphrenitis	Idem	Peritonitis	14

390 E L E N C H U S

Pernio	7	Pneumatosis	72
Pertussis	57	Pneumonia	11
Pestilentialis	27	Podagra	24
Pestis	Idem	Podagrica	Idem
Petechia	35	Polydipsia	102
Phagedaena	145	Polypus	133
Phantasma	95	Polyfarcia	71
Phymosis	7	Porrus	133
Phlegmatia	75	Presbytia	94
Phlegmone	7	Proctalgia	7
Phlogosis	Idem	Proctitis	Idem
Phlyctaena	138	Profusio	116
Phrenismus	9	Prolapsus	142
Phrenitis	9 et 6	Psellismus	113
Phthisis	Pag. 166	Psellotis	Idem
Physconia	82	Pseudoblepsis	95
Physometra	74	Psora	148
Pica	103	Ptyalismus	119
Pituitaria	61	Punctura	144
Pleuritis	11	Purpura	35
Pleurodyne	22	Pustula	7
Plica	90	Pyrosis	58

Q

Quartana	2	Quotidiana	3
Quintana	2		

R

Rachialgia	59	Raphania	52
Rachitis	83	Raucedo	40 et 112

Raucitas	40 et 112	Rheumatisma	22
Rhenophonia	112	Rhopalosis	90
Rheuma	40	Rubeola	30

S

Sarcoma	133	Splenitis	18
Satyriasis	104 et 105	Steatites	71
Scabies	148	Sterilitas	125
Scarlatina	32	Stomacace	39
Scelotyrbe	51	Strabismus	114
Schirrhous	130	Struma	84
Scorbutus	86	Stupiditas	85
Scrophula	84	Sudor	117
Septana	2	Suffusio	95
Sextana	Idem	Sugillatio	129
Siuus	145	Surditas	96
Siriasis	9	Sycosis	145
Soda	45 et 58	Syncope	44
Somnambulismus	68	Synizesis	92
Somnium	Idem	Synocha	4
Sphacelismus	9	Synochus	Idem et 6
Sphacelus	95	Syphilis	85
Spina Bifida	77	Syrigmos	97
Spinola	Idem		

T

Tabes	69	Tetanus	43
Termenthus	7	Tetartophya	2
Tertiana	1	Therioma	145

Tinea	147	Tritaeus	1
Traulotis	113	Tussis	40
Tremor	195	Tyloma	135
Trichoma	90	Tympanites	73
Trismus	49	Typhomania	42
Tritaeophysa	1	Typhus	5

V

Vaga	2	Ulcus	89
Varicella	29	Volatrica	22
Variola	28	Vomica	Pag. 114
Variolosa	Idem	Vomitus	45
Varix	128	Uredo	33
Varus	7	Urticaria	Idem
Verruca	134	Urticata	Idem
Vesania	66	Vulnus	144

F I N I S.

Med Hist
WZ
270
C967s
1783
C.1

